

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
Strategic Studies Center, National Defence Studies Institute

จุดสาร

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ SSC Journal

11th year 4th issue (October - December 2020)

ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 (ตุลาคม - ธันวาคม 2563)

4

โลกยังคงเป็นเหมือนเดิม
ไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง
หลังโรคระบาดใหญ่

6

ถอดบทเรียนความคลุม
โรคระบาด: การเมือง
ของโรคระบาดใน
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

9

เซมิคอนดักเตอร์
และการใช้จ่ายด้าน
ความมั่นคงยุคใหม่

ฉากการเปลี่ยนแปลงของโลกที่ได้ก้าวเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้พลวัตของภัยคุกคามทั้งตามแบบ (Traditional Threats : TTs) และ ภัยคุกคามไม่ตามแบบ (Non – Traditional Threats : NTTs) มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น อาทิ การก่อการร้าย ยาเสพติด การค้ามนุษย์ ภัยคุกคามด้านระบาดวิทยา ภัยคุกคามด้านเศรษฐกิจ ตลอดจนถึงภัยพิบัติธรรมชาติ โดยภัยคุกคามเหล่านี้ได้ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติในทุกด้าน ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการพลังงานและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศยังได้เชื่อมโยงโลกไว้ด้วยกันทั้งหมด ทำให้ช่องว่างของขอบเขตรัฐถูกลดลงจนยากที่จะแยกแยะแดนได้ชัดเจน เรื่องภายในประเทศหนึ่งก็กลายเป็นผลกระทบต่อประเทศอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ปรากฏการณ์หรือปัญหาในที่ต่าง ๆ ไม่เป็นเพียงเรื่องเฉพาะภายในประเทศหนึ่งอีกต่อไป แต่กลายเป็นประเด็นร่วมกันของทั้งโลก ด้วยเหตุนี้ประเทศไทยจึงมีอาจหลีกเลี่ยงไม่ไปจากความเสี่ยงต่าง ๆ ที่กำลังเกิดขึ้นในโลกไปได้ ต้องมีการปรับตัวให้พร้อมเผชิญหน้ากับความท้าทายรูปแบบใหม่ ๆ ที่จะเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อพลังอำนาจของชาติและความมั่นคงของประเทศ

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ (ศศย.สปท.) เป็นหน่วยงานทางวิชาการของสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย ที่มีภารกิจหลักในการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูล ประเมิน จัดทำและเผยแพร่ข้อมูลทางยุทธศาสตร์ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติและการป้องกันประเทศ เพื่อให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางในการปฏิบัติต่อผู้บังคับบัญชา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชนได้รับทราบ อันเป็นประโยชน์ต่อกองทัพและประเทศชาติโดยรวม ในการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานต่าง ๆ ให้พร้อมรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบได้

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ประกอบด้วยหน่วยขึ้นตรงระดับกอง แบ่งเป็น 4 กอง คือ กองสนับสนุน กองแผนและโครงการ กองศึกษาวิจัยทางยุทธศาสตร์และความมั่นคง กองภูมิภาคศึกษา ทำหน้าที่ในการวางแผน อำนวยการ ประสานงาน ดำเนินการ และกำกับดูแลงานด้านการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์ชาติ และยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ สถานการณ์ความมั่นคงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีพลังงานและสิ่งแวดล้อมภายในประเทศและต่างประเทศ ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก รวมทั้งการจัดประชุม การรวบรวมข้อมูล และจัดทำเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องในรูปแบบต่าง ๆ

ให้กับผู้บังคับบัญชา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชนได้รับทราบ ตลอดจนการผลิตบุคลากรด้านความมั่นคงและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงทั้งปวงให้กับข้าราชการในกระทรวงกลาโหมและพลเรือน โดยมีการผลิตสำคัญที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ 6 ประเภท ประกอบด้วย งานวิจัย (Research) เอกสารการศึกษาทางวิชาการ (Working Paper) เอกสารประเมินยุทธศาสตร์ (Strategic Review) เอกสารศึกษาเฉพาะกรณี (Case Study) เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคง (SSC Focus) รวมทั้งจุลสารศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ (SSC Journal)

สำกรับจุลสารศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมสถานการณ์ทางความมั่นคงต่าง ๆ รวมทั้งบทวิเคราะห์ เพื่อให้เห็นทิศทางความเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ อันจะเป็นประโยชน์สำหรับการติดตามและประเมินผลสถานการณ์ความมั่นคงต่อไป

สุดท้ายนี้คณะผู้จัดทำขอขอบคุณทุกท่านที่ติดตามผลงานของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ ซึ่งคณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจุลสารฉบับนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจ และหากมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมท่านสามารถให้ข้อเสนอแนะมาได้ที่ admin_info@sscthailand.org หรือ www.sscthailand.org

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

จุลสารศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์

(Strategic Studies Center Journal)

พิมพ์ครั้งที่ 1 – กรุงเทพฯ จำนวน 400 เล่ม ISBN 0858-8751

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, 2562

24 หน้า

สงวนลิขสิทธิ์ตาม พ.ร.บ.การพิมพ์ พ.ศ.2537

© ลิขสิทธิ์ภาษาไทยเป็นของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์

สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ อย่างถูกต้องตามกฎหมาย

จัดพิมพ์โดย

กองศึกษาวิจัยทางยุทธศาสตร์และความมั่นคง

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

62 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10400

โทร. 0 2275 5715 เว็บไซต์ www.sscthailand.org

ผู้อำนวยการ : พล.อ.ต. ภูมิใจ เลขสุนทรการ

รองผู้อำนวยการ : พ.อ. บัณฑิต บำเรอราช

: พ.อ. ประเทือง ปิยะโพธิ์

กองอำนวยการ : น.อ. สกัญญา สัตยดิษฐ์

: น.อ.หญิง จุฬารัตน์ เพชรวิเศษ

: พ.อ. สุทัศน์ ครำในเมื่อง

: พ.ท. อารังชัย หนูนภักดิ์

: พ.ท.หญิง วาทีณี ดิงสมบัติยุทธ

: ร.ท.หญิง ธราทิพย์ กัลยาณมิตร

: ร.ต.หญิง ภิรติชญา อุไรรัตน์

: จ.อ.หญิง สุวิมล สารโกศล พรนวม

: น.ส. ปาณิสรา เทียนอ่อน

: น.ส. ปุณณภา โชติชินเชาว์

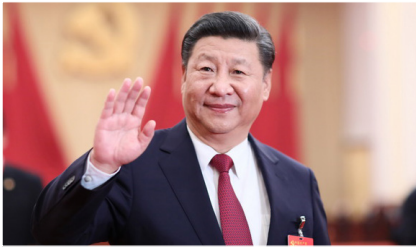
: น.ส. สิริภัทร เที่ยมพัฒน์

ศิลปกรรม : จ.ท. ชาญชัย วังวงศ์

: นางกัญจนิพร มหาวารกุล

: น.ส. จิตยา กำนบัวแก้ว

: น.ส. พิมพ์อชิตา อัครเมธายุทธ

หน้า สารบัญ

ส่วนที่ 1 การติดตามงานวิชาการ หน่วยงานคลังสมองที่สำคัญ (Think tank monitor)

1. โลกจะยังคงเป็นเหมือนเดิม ไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลงหลังโรคระบาดใหญ่ 4
2. 5 ปีของระบอบเผด็จการจีน - ปากีสถาน 4
3. COVID-19 และผลกระทบ ชี้ตักจำกัดต่อการมองภาพอนาคตเชิงยุทธศาสตร์
ที่ควรวาดด้วยภูมิปัญญาจากทุกภาคส่วน 5
4. นโยบายสหภาพยุโรปสำหรับจีนในภาวะการระบาดใหญ่ทั่วโลก :
ใช้ความปรกติใหม่หรือไม่ 6
5. ถอดบทเรียนควบคุมโรคระบาด: การเมืองของโรคระบาดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 6
6. นอกเหนือจากการพัฒนาหน่วยลาดตระเวน เวียดนาม
กำลังพัฒนาอากาศยานไร้คนขับอยู่หรือไม่ 7
7. อาเซียนกับสถานะตัวแสดงสำคัญ ในการสร้างสมดุล
การเป็นแกนกลางและอินโด-แปซิฟิก 8
8. ความขัดแย้งระหว่างจีน-อินเดีย: ภัยจากแนวคิดชาตินิยม 8
9. เซมิคอนดักเตอร์ และการใช้จ่ายด้านความมั่นคงยุคใหม่ 9

ส่วนที่ 2 สถานการณ์ความมั่นคงที่สำคัญ

1. สถานการณ์ภายในประเทศบรูไน 10
2. สถานการณ์ภายในประเทศมาเลเซีย 11
3. สถานการณ์ภายในประเทศเมียนมา 12
4. สถานการณ์ภายในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) 13
5. สถานการณ์ภายในประเทศเวียดนาม 14
6. สถานการณ์ภายในประเทศสิงคโปร์ 15
7. สถานการณ์ภายในทะเลจีนใต้ 16
8. สถานการณ์ภายในประเทศอินเดีย 17
9. สถานการณ์การก่อการร้าย 18
10. สถานการณ์ภายในสหรัฐอเมริกา 19
11. สถานการณ์การความขัดแย้งในภูมิภาคเอเชียใต้ 20
12. สถานการณ์ภายในออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ 21
13. สถานการณ์ภายในญี่ปุ่น 22
14. สถานการณ์ภายในเกาหลีใต้ 24
15. สถานการณ์ภายในทวีปยุโรป 25
16. สถานการณ์ภายในตะวันออกกลาง 25
17. สถานการณ์องค์กรกระหว่าประเทศ 27
18. สถานการณ์ด้านเทคโนโลยี 28

ส่วนที่ 3 การปฏิบัติงานที่สำคัญของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์

1. การประชุมเชิงสัมมนาทางวิชาการศูนย์อาเซียนศึกษา
สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ครั้งที่ 1/2564 29
2. การประชุมเชิงสัมมนาทางวิชาการศูนย์อาเซียนศึกษา
สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ครั้งที่ 2/2564 30
3. การสนทนาปัญหายุทธศาสตร์ ครั้งที่ 1/2564 30

โลกจะยังคงเป็นเหมือนเดิม ไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง หลังโรคระบาดใหญ่

เรียบเรียงโดย: วิเคราะห์ โดย พ.ท. อัจฉริย์ ทนุกาศี

สกอบิน Valdai Discussion Club ซึ่งเป็น Think Tank ของรัสเซีย ได้อธิบายถึง “โลกจะยังคงเป็นเหมือนเดิม ไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง หลังโรคระบาดใหญ่” สรุปได้ดังนี้

ข้อคิดเห็นจากนักวิจารณ์และผู้เชี่ยวชาญหลายรายถึงโรค COVID-19 ที่ทำให้การเมืองโลกและเศรษฐกิจระหว่างประเทศเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรง อย่างไรก็ตาม มีหลักฐานที่เพิ่มมากขึ้นว่าวิกฤติจากโรคดังกล่าว จะไม่เปลี่ยนแปลงรากฐานของ “ระเบียบโลก” แต่เป็นเพียงแค่เหตุการณ์ที่สร้างความตื่นตระหนกในระยะสั้นเท่านั้น และเราต่างเห็นว่าประเทศกำลังพัฒนาส่วนใหญ่มีความเปราะบางต่อวิกฤตินี้มากเพียงใด กรณีโรคระบาดที่ใกล้เคียงกับโรคดังกล่าวคือ “ไข้หวัดสเปน” ในปี 1918 ที่มีผู้เสียชีวิตหลายสิบล้านคนทั่วโลก ใกล้เคียงกับจำนวนผู้เสียชีวิตในสงครามโลกครั้งที่ 1 ในครึ่งหลังของศตวรรษที่ 20 โลกมีความปลอดภัยและกินดีอยู่ดีมากขึ้น ไม่มีการเสียชีวิตจำนวนมากเหมือนช่วงต้นศตวรรษที่ยี่สิบที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เพียงแค่เปลี่ยนวิถีชีวิต แต่ไม่ได้เป็นภัยต่อความอยู่รอดของผู้คน โดยนักวิจารณ์และผู้เชี่ยวชาญบางรายเรียกปรากฏการณ์นี้ว่า “วิกฤติของช่วงเวลาอยู่ดีกินดี (Crisis of Well-fed Times)” ซึ่งในหลายประเทศ “อัตราผู้เสียชีวิต (Mortality Curve)” จากโรค COVID-19 ในปี 2020 แทบจะใกล้เคียงกับอัตราการเสียชีวิตในกรณีอื่นในปี 2019 ซึ่งความเสียหายหลักจากโรคดังกล่าวจึงไม่ใช่เรื่องของการเสียชีวิต แต่เป็นเรื่องการไม่สามารถดำเนินกิจกรรมในชีวิตได้อย่างปกติ ตามมาด้วยการเรียกร้องต่อรัฐบาลให้คืนความปกติในการใช้ชีวิตกลับคืนมา ถึงแม้ว่าจะทำให้เกิดความเสียหายต่ออารยธรรมมากขึ้น

โรค COVID-19 ไม่ใช่การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญต่อวิถีชีวิต เช่นเดียวกับการที่ไม่ใช่สิ่งที่นำไปสู่ “การเปลี่ยนแปลงพลวัตทางการทหารและความขัดแย้งทางการเมือง” ท่ามกลางโรคระบาดใหญ่ที่กำลังดำเนินต่อไป โลกยังได้รับรู้ถึงการต่อสู้กันระหว่างรัฐบาล และฝ่ายต่อต้านรัฐบาล

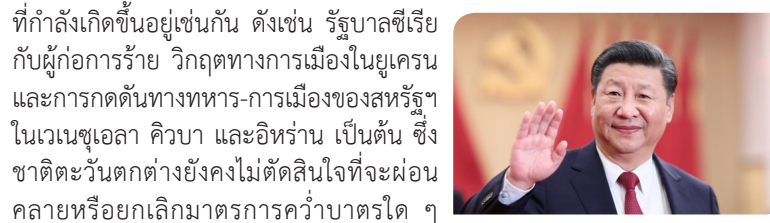
ที่มา : <https://valdaiclub.com/a/highlights/the-world-will-be-the-same-what-won-t-change-after/>

5 ปีของระเบียบเศรษฐกิจ จีน - ปากีสถาน

เรียบเรียงโดย นางสาว สิริภัทร เกียรติพูนดี

สกอบิน RSIS ซึ่งเป็น Think Tank ของสิงคโปร์ ได้อธิบายถึง “5 ปีของระเบียบเศรษฐกิจ จีน - ปากีสถาน” สรุปได้ดังนี้

ในปี 2558 จีนและปากีสถาน ได้สร้างความเชื่อมโยงทางยุทธศาสตร์ด้วยระเบียบเศรษฐกิจจีน - ปากีสถาน (China-Pakistan Economic Corridor) หรือ CPEC ทำให้จีนสามารถเข้าถึงทะเลอาหรับและเพิ่มส่วนขยายไปยังโครงการเส้นทางสายไหม (BRI) สำหรับปากีสถานก็ได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากโครงการนี้เช่นกัน โดยมีโครงการ 58 โครงการมูลค่ากว่า 62,000 ล้านดอลลาร์ จีนได้มองเห็นความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจและความมั่นคงทางการเมืองของปากีสถาน จึงต้องการสร้างยุทธศาสตร์ทางภูมิศาสตร์เชื่อมโยงจากจังหวัดซินเจียง ไปยังเมืองท่ากวาดาร์ของปากีสถานซึ่งกวาดาร์ มีความสำคัญในเชิงยุทธศาสตร์เนื่องจากอยู่ใกล้กับช่องแคบฮอร์มุซที่เป็นจุดเชื่อมต่อของเส้นทางเดินเรือระหว่างประเทศ รัฐบาลปากีสถานมีความคาดหวังว่าโครงการจากเทคโนโลยีและเงินของจีน จะช่วยยกระดับโครงสร้างพื้นฐานอุตสาหกรรม

ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่เช่นกัน ดังเช่น รัฐบาลซีเรียกับผู้ก่อการร้าย วิกฤติทางการเมืองในยูเครน และการกดดันทางทหาร-การเมืองของสหรัฐฯ ในเวเนซุเอลา คิวบา และอิหร่าน เป็นต้น ซึ่งชาติตะวันตกต่างยังคงไม่ตัดสินใจที่จะผ่อนคลายนโยบายการคว่ำบาตรใดๆ แม้ว่าจะมีข้อเรียกร้องจากเลขาธิการสหประชาชาติก็ตาม ข้อสังเกตจากนักวิเคราะห์หลายรายถูกเชื่อมโยงกับความจริงที่ว่า ผลพวงที่สำคัญจากการระบาดของโรคดังกล่าวจะเป็น “การผงาดขึ้นในเชิงยุทธศาสตร์ของจีน” จากการตอบสนองที่เร็วและมีประสิทธิภาพ ต่อการระบาดของโรคดังกล่าวจะทำให้จีนกลายเป็นผู้นำโลก อย่างไรก็ตาม ยังมีกระแสวิพากษ์วิจารณ์จีนจากชาติตะวันตกถึงการปกปิดข้อมูลเกี่ยวกับการระบาดของโรคดังกล่าว โดยชาติตะวันตกต่างกล่าวหาจีนว่าเป็นผู้กระจายเชื้อโรคนี้ ซึ่งภาพของการกล่าวหาจีนได้เกิดขึ้นมาก่อนการระบาดของโรคดังกล่าวแล้ว ดังนั้น COVID-19 จึงเป็นเพียงตัวเร่งที่สหรัฐฯ และบางชาติตะวันตกใช้เพื่อเพิ่มแรงกดดันต่อบทบาทความเป็นผู้นำของจีน

Valdai Discussion Club สรุปว่า เหตุการณ์ COVID-19 ไม่ใช่เรื่องใหม่สำหรับรัสเซีย เช่นเดียวกับเจตนาของชาติตะวันตกที่จะไม่ผ่อนคลายนโยบายการคว่ำบาตรต่อรัสเซียจะยังคงเป็นเช่นเดิม โลกหลัง COVID-19 จะยังคงเป็นเช่นเดิม และการเปลี่ยนแปลงในด้านกรทหาร-การเมืองจะมีการเปลี่ยนแปลงไปจากโลกในปัจจุบันน้อยมาก สำหรับประเทศไทย ควรเน้นย้ำในการเสริมสร้างความเป็นหนึ่งเดียวของอาเซียน ในการสร้างสมดุลทางอำนาจระหว่างจีน-สหรัฐฯ ต่อภูมิภาคอาเซียน ตลอดจนการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชาติมหาอำนาจขนาดกลาง เพื่อกระจายบทบาทการพึ่งพาความร่วมมือ และความช่วยเหลือต่ออาเซียนจากจีน-สหรัฐฯ ผ่านกลไกความร่วมมือของอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา โดยยึดถือประโยชน์ร่วมกันของอาเซียน สำหรับกองทัพไทย ควรสนับสนุนบทบาทของการเสริมสร้างควมไว้วางใจในประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกันของอาเซียน ตลอดจนรักษาความร่วมมือทางทหารของอาเซียนกับทั้งจีน-สหรัฐฯ และชาติมหาอำนาจขนาดกลาง เพื่อสร้างความมั่นคงให้เกิดขึ้นกับภูมิภาค ภายใต้กรอบความร่วมมือด้านความมั่นคงของอาเซียนและประเทศคู่เจรจา

และฟื้นฟูการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการขาดแคลนพลังงานซึ่งเป็นความท้าทายสำหรับรัฐบาลปากีสถานในทุกยุคทุกสมัย ก่อนการเลือกตั้งในปี 2561 นายกรัฐมนตรีข่านได้ให้คำมั่นสัญญาว่าจะเจรจาโครงการ CPEC อีกครั้ง อย่างไรก็ตาม โครงการส่วนใหญ่ก็ยังค้างคาเนินต่อไป นายกรัฐมนตรีอิมราน ข่าน ได้เปิดโครงการระยะสอง โดยใช้ชื่อ CPEC 2.0 ในกลางปี 2020 เขาได้เพิ่มบทบาทของทหารในการกำกับดูแลโครงการนี้ โดยแต่งตั้งนายพลเกษียณ Asim Bajwa เป็นประธาน CPEC เพื่อผลักดันโครงการไม่ให้หยุดชะงัก อย่างไรก็ตามมีการร้องเรียนว่ารัฐบาลมอบอำนาจการบริหาร CPEC ให้กับกลุ่มทหารมากเกินไปและมีการคอร์รัปชันในโครงการอีกด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับความคืบหน้าขอโครงการ CPEC ยังไม่ชัดเจน บางโครงการเป็นโครงการย่อยที่มีขั้นตอนแตกต่างกัน บางขั้นตอนไม่มีข้อตกลงทางการเงิน นายกรัฐมนตรีอิมราน ข่าน ได้ยืนยันว่าโครงการก้าวหน้าเป็นอย่างมาก ส่วนผู้สังเกตการณ์คาดเดาว่าหนึ่งในสี่ของโครงการเสร็จสมบูรณ์แล้วโดยมีโครงการพลังงาน 9 โครงการ (มูลค่า 7.9 พันล้านดอลลาร์) และมี 9 โครงการที่กำลังดำเนินการ (มูลค่า 9.5 พันล้านดอลลาร์) ขณะเดียวกันปากีสถานกำลังเผชิญกับวงจรหนี้ที่สูงลิ่ว หนี้สินรวมและหนี้สินพุ่งสูงขึ้น เป็น 106% ของ GDP ในปี 2020 นับตั้งแต่ นายกรัฐมนตรี อิมราน ข่าน เข้ารับตำแหน่ง หนี้ในประเทศเพิ่มขึ้น 35% คิดเป็นประมาณ 135 พันล้านเหรียญ ดอลลาร์ระหว่างประเทศลดลงเหลือ

13,000 ล้านดอลลาร์ GDP หดตัว 2.8% ในปี 2019/20 และในปี 2019 กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ได้อนุมัติเงินกู้ 6 พันล้านดอลลาร์ แต่เรียกร้อง “ให้ยุบรวมหน่วยงานเพื่อลดหนี้สาธารณะ” และในเดือนมีนาคม 2563 นายกรัฐมนตรีอิหมาน ข่าน ขอให้เงินเลื่อนการชำระหนี้เงินกู้เพื่อบรรเทาผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการแพร่ระบาดของ COVID-19 นอกจากนี้ ปากีสถานยังกู้เงิน 1 พันล้านดอลลาร์ในปี 2020 จากจีนเพื่อใช้หนี้เงินกู้ จากชาติอาระเบีย มีการประมาณการว่าปากีสถานเป็นหนี้เงินระหว่าง 22 ถึง 30 พันล้านดอลลาร์ ซึ่งกำลังจะทำให้เกิดหนี้ผูกพันที่อันตราย การตัดสินใจของรัฐบาลชาห์ในการเปลี่ยนพลังงานจากน้ำมันมาเป็น ถ่านหินทำให้เกิดปัญหาเพราะ 70% ของโครงการโรงไฟฟ้า CPEC ใช้ ถ่านหิน การใช้งานถ่านหิน เพิ่มขึ้นจาก 5 ล้านตันในปี 2558 เป็น 15 ล้าน ในปี 2563 ทำให้ความมุ่งมั่นของปากีสถานในการลดก๊าซเรือนกระจก ภายใต้ข้อตกลงปารีสจึงยากที่จะบรรลุผล โรงไฟฟ้า CPEC ส่วนใหญ่มี พื้นฐานมาจากรูปแบบ BOOT ของจีน (build, own, operate, transfer) โดยความเป็นเจ้าของของจีนจะถูกโอนไปยังรัฐบาลปากีสถาน หลังจาก 30 ปีของการดำเนินการ ทำให้เกิดคำถามเกี่ยวกับความโปร่งใสและ

ความรับผิดชอบ เช่น กรณีการขึ้นราคาค่าไฟฟ้าล่าสุดทำให้คณะกรรมการของรัฐบาล ต้องทบทวนบทบาทของผู้ผลิตไฟฟ้าอิสระ และเมื่อเร็ว ๆ นี้ พบว่า ผู้ผลิตไฟฟ้าอิสระ มี “การทุจริตต่อหน้าที่” อย่างร้ายแรง ในการ กำหนดต้นทุนการดำเนินงานที่สูงเกินจริงและผลกำไรประจำปีที่สูงเกินไป จนทำให้นายกรัฐมนตรีอิหมาน ข่าน ของปากีสถานได้รับแรงกดดันจาก ฝ่ายค้านที่สอบถามถึงความมั่นใจในประสิทธิภาพของโครงการ CPEC นอกจากนี้โครงการ CPEC ไม่เป็นที่นิยมมากขึ้นในกลุ่มประชากร บาลูจิสถานซึ่งต่อต้านรัฐบาล และกองทัพปากีสถานได้ปฏิบัติการรักษาความปลอดภัยและมีการใช้ความรุนแรง ส่งผลให้รัฐบาลสูญเสียความน่าเชื่อถือ RSIS ได้ให้ข้อสังเกตว่า 5ปีหลังจากการโครงการระเบียงเศรษฐกิจ จีน - ปากีสถานหรือ CPEC ชาวปากีสถานต้องการความโปร่งใสและความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นผลประโยชน์ร่วมกันของทั้งสองรัฐบาล เพื่อสร้างความมั่นใจว่าผลประโยชน์จะเกิดกับประชาชนชาวปากีสถานและความโปร่งใสที่ชัดเจนจะนำมาสู่ความสำเร็จ อย่างไรก็ตาม การคลังและ หนี้ทางเศรษฐกิจของปากีสถาน ประกอบกับผลกระทบจากโรคระบาด COVID-19 อาจจะเหลือทางเดินไม่มากให้กับโครงการนี้

ที่มา : <https://www.rsis.edu.sg/wp-content/uploads/2020/11/CO20192.pdf>

COVID-19 และผลกระทบ ชัดจำกัดต่อการมองอนาคตเชิงยุทธศาสตร์ ที่ควรอาศัยภูมิปัญญาจากทุกภาคส่วน

เรียบเรียงและวิเคราะห์ โดย พ.ท. อ่องชัย หนูนาคัต

สกอบัน RSIS ซึ่งเป็น Think Tank ของ สิงคโปร์ ได้อธิบายถึง “COVID-19 และผลกระทบ ชัดจำกัดต่อการมองอนาคตเชิงยุทธศาสตร์ ที่ควรอาศัยภูมิปัญญาจากทุกภาคส่วน” สรุปได้ดังนี้

คำถามเช่น “ขีดความสามารถ การมองอนาคต (Foresight) ของสิงคโปร์ สามารถคาดการณ์ถึง COVID-19 ได้หรือไม่” เป็นความสมเหตุสมผลที่โลกจะตั้งคำถาม สิงคโปร์ได้รับการชื่นชมจากโลกในขีดความสามารถ “การมองอนาคตเชิงยุทธศาสตร์” ที่ได้เริ่มขึ้นเมื่อกลางทศวรรษที่ 1980 สิงคโปร์ทดลองเทคนิคการวาดภาพสถานการณ์ระยะยาว ในการวางแผนด้านความมั่นคง และนำเทคนิคดังกล่าวมาใช้กับกระทรวงอื่น จนนำมาสู่การเริ่มต้น “การวาดภาพสถานการณ์ประเทศ” ระยะยาว และ

ปี 2004 ได้ใช้เทคนิคดังกล่าวใน “กรอบการดำเนินงานเชิงยุทธศาสตร์ ความมั่นคงแห่งชาติ” ในปี 2005 สิงคโปร์ได้ตั้ง “สำนักงานโครงการประเมินความเสี่ยง และการตรวจสอบสภาพแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ “สังกัด” เลขาธิการประสานงานด้านความมั่นคงแห่งชาติ” ขึ้น และตั้งหน่วยงานรัฐบาลอื่นสำหรับมองภาพ

อนาคต เช่น Centre for Strategic Futures สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กลับมาสู่คำถามข้างต้น คำตอบคือ COVID-19 อาจไม่ใช่ “สิ่งไม่คาดคิด (Black Swan)” หรือ “หายนะใหญ่ที่ถูกเพิกเฉย (Black Elephant)” แต่เป็นไปได้ที่การไม่มีภาพอนาคตของ COVID-19 อาจมาจากขีดจำกัดของ “ระบบการตรวจสอบสภาพแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์” ตลอดจนมุมมองและประสบการณ์ที่ทำให้การมองอนาคตเป็นเพียงการดำเนินการเฉพาะกลุ่มผู้จัดทำ ซึ่งแนวคิด “การใช้ความซับซ้อนเอาชนะความซับซ้อน” ตาม “Ashby’s Law of Requisite Variety” อาจช่วยระบบการตรวจสอบดังกล่าว ให้ได้รับข้อมูลรอบด้านจากหลากหลายภาคส่วน นำมาสู่ประสิทธิภาพการมองอนาคตที่ดีขึ้น

COVID-19 เป็นตัวอย่างของ “ความล้มเหลวเพียงจุดเดียว” ที่ไม่อาจป้องกันได้ เพื่อจำกัดการเกิดความล้มเหลวดังกล่าว จำเป็นต้องอาศัยความหลากหลายของ “ภูมิปัญญาจากทุกภาคส่วน” นอกเหนือรัฐบาล เช่น สถาบันการศึกษา คลังสมอง และภาคประชาสังคม เป็นต้น ซึ่งรัฐบาลควรลดความเป็น “ศูนย์กลาง (Government-hub and Different Spokes)” ไปสู่ “เครือข่ายกระจายศูนย์กลาง” ที่หลากหลายและอิสระ เต็มเต็มและโต้ตอบทางความคิดซึ่งกันและกัน โดยเครือข่ายดังกล่าวเป็นความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในกิจกรรม “ระดมความคิดที่ปฏิบัติได้จริง (Hackathons)” “การกระจายเพื่อหาแนวคิด (Crowdsourcing for Ideas)” และ “ตลาดการพยากรณ์ (Prediction Markets)” ซึ่งจะช่วยให้ หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องกับการมองอนาคต ลดความเสี่ยงจาก “การคิดแบบเป็นกลุ่ม (Group-think)” แม้ว่าจะมีกิจกรรมดังกล่าวเกิดขึ้น สิ่งหนึ่งที่อาจรบกวนการมองภาพอนาคตของหน่วยงานรัฐ คือ การยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างของ “สัญญาณเตือนที่แทบมองไม่เห็น (Weak Signal)” ที่อาจนำไปสู่ความล้มเหลวดังกล่าว ดังนั้นรัฐบาลควรสร้างคือ “วัฒนธรรมการรับฟังความคิดเห็นต่าง” อย่างไรก็ตาม สิงคโปร์อยู่ในจุดที่ความมั่นคงของชาติ และการมองอนาคตเชิงยุทธศาสตร์ เป็นสิ่งจำเป็นในการนำทางประเทศ เผชิญสถานการณ์ท้าทายใหม่ไม่เพียงแต่โรคระบาด แต่รวมถึงความมั่นคงทางอาหาร การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และปฏิบัติการใน “พื้นที่คลุมเครือ (Grey Zone)” และอีก 15 ปีต่อจากนี้ หน่วยงานความมั่นคงของสิงคโปร์ จำเป็นต้องพึ่งพาความร่วมมือจากทุกภาคส่วน และขยายขีดความสามารถการมองอนาคต ผ่านการตรวจสอบสภาพแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์

RSIS สรุปว่า สิงคโปร์จำเป็นต้องมีการมองอนาคต และการตรวจสอบสภาพแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ ที่อาศัยความร่วมมือ และภูมิปัญญาจากทุกภาคส่วนของประเทศ สำหรับประเทศไทย ควรเสริมสร้างความแพร่หลายของการมองอนาคต ผ่านกลไกที่เกิดจากความร่วมมือจากทุกภาคส่วน และควรส่งเสริมการสร้างกลไกในการมองอนาคตร่วมกันของอาเซียน สำหรับกองทัพไทย ควรสนับสนุนทรัพยากรของกองทัพ ในการมองอนาคตด้านความมั่นคงของประเทศ และอาเซียน

ที่มา : <https://www.rsis.edu.sg/rsis-publication/cens/global-health-security-covid-19-and-its-impacts-limits-to-strategic-foresight-tri-wisdom-of-the-crowds/#.XsnHSC-caCU>

นโยบายสหภาพยุโรปสำหรับจีนในภาวะการระบาดใหญ่ทั่วโลก : ใช้ความปรกติใหม่หรือไม่

เรียบเรียงโดย ร.ศ.ทหญิง กิรณชญา อรุณรัตน์

สกนับสนุน วิเทศสัมพันธ์แห่งนอร์เวย์ (NUPI) ซึ่งเป็น Think Tank ของประเทศนอร์เวย์ ได้อธิบายถึง “นโยบายสหภาพยุโรปสำหรับจีนในภาวะการระบาดใหญ่ทั่วโลก : ใช้ความปรกติใหม่หรือไม่” สรุปได้ดังนี้

สหภาพยุโรปเผชิญกับความไม่แน่นอนในความสัมพันธ์กับสหรัฐฯ เนื่องจากนโยบายของประธานาธิบดีทรัมป์ จึงได้หันมาพึ่งพาจีนมากขึ้น สหภาพยุโรปมุ่งเน้นสร้างความสัมพันธ์ในระยะยาวกับจีน โดยใช้เทคนิคการสร้างควมไว้วางใจ โดยผลประโยชน์แห่งชาติของจีนมีความสัมพันธ์ที่เข้มแข็งกับสหภาพยุโรปในหลายมิติ สิ่งที่เป็นความท้าทายใหม่ของจีน คือ การผลักดันนโยบายการประสานความร่วมมือกับสหภาพยุโรป ซึ่งสหภาพยุโรปมีปัญหาในเรื่องการขาดความชัดเจนและความเป็นหนึ่งเดียว (เอกภาพ) และปัญหาการกีดกันทางการค้าของจีน แต่อย่างไรก็ตาม นโยบายใหม่ของจีนได้แสดงท่าทีความสัมพันธ์ที่ดีต่อสหภาพยุโรป โดยการมุ่งประสานไปยังรัฐบาลในประเทศต่าง ๆ ในสหภาพยุโรป เช่น สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส สวีเดน เยอรมนี อิตาลี และสาธารณรัฐเชค เป็นต้น

ข้อสังเกตต่อไปนี้เป็นคำถามที่ว่า เป้าหมายของจีนที่มีต่อสหภาพยุโรปนั้นคืออะไร และจีนจะใช้กลยุทธ์ในการเข้าถึงสหภาพยุโรปในยุคความปรกติใหม่นี้อย่างไร (1) **ความปรกติใหม่** จีนมุ่งเน้นการเติบโตทางเศรษฐกิจ เสถียรภาพทางสังคม และความมั่นคงของชาติเป็นกุญแจสำคัญในการ

ดำเนินงานร่วมกับสหภาพยุโรป (2) **การทูตสาธารณะ** เพื่อเพิ่มความแข็งแกร่งให้กับจุดยืนของสหภาพยุโรป สะท้อนให้เห็นโดยนัยว่าจีนได้ใช้กลยุทธ์ใหม่ เพื่อให้มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานในยุโรป ประการแรก การใช้สื่อสังคมออนไลน์และการมีส่วนร่วมในการอภิปรายอย่างเปิดเผยมากขึ้น ประการที่สอง การใช้ถ้อยคำที่เป็นปฏิปักษ์ เพื่อหยุดการวิพากษ์วิจารณ์ โดยจีนได้ใช้

“การทูตแห่งความโกรธ (anger diplomacy)” เมื่อถูกวิพากษ์วิจารณ์หรือถกเถียงประเด็นที่ละเอียดอ่อน แต่ปัจจุบันจีนจะไม่ยอมรับคำวิจารณ์ในประเด็นที่ละเอียดอ่อนอีกต่อไป และจะตอบโต้ “การดูหมิ่นโดยเจตนา (deliberate insults)” (3) **ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ** ความเป็นคู่แข่งทางเศรษฐกิจระหว่างจีนและสหภาพยุโรป เกิดข้อจำกัดในการเข้าถึงตลาดสหภาพยุโรปของจีนมากขึ้น แม้จะมีความพยายามในการเจรจาสนธิสัญญา

ที่มา : <https://www.nupi.no/en/Publications/CRIStin-Pub/China-s-EU-policy-in-the-pandemic-era-A-new-normal>

ถอดบทเรียนควบคุมโรคระบาด: การเมืองของโรคระบาดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

เรียบเรียงและวิเคราะห์ โดย พ.ท. อารังษย์ ทนุภักดิ์

สกนสนับสนุน CSIS ซึ่งเป็น Think Tank ของอินโดนีเซีย ได้อธิบายถึง “ถอดบทเรียนควบคุมโรคระบาด: การเมืองของโรคระบาดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” สรุปได้ดังนี้

“อนามัย” มีผลสำคัญต่อนโยบายต่างประเทศและความมั่นคง และการกำหนดกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ ในทศวรรษ 1990 เกิดกระแสการรักษาความมั่นคงด้านสุขภาพ ทำให้สมัชชาอนามัยโลก (World Health Assembly: WHA) ทบทวน “กฎอนามัยระหว่างประเทศ (International Health Regulations: IHR)” และใช้ในปี 1951

ภายหลังจากการตั้ง “องค์การอนามัยโลก (WHO)” ในปี 1948 ซึ่งในทศวรรษดังกล่าว นานาประเทศต่างทราบถึงข้อจำกัดของ IHR คือ การขาดกลไกการแบ่งปันข้อมูลในยามเกิดวิกฤตอนามัยโลก อย่างไรก็ตาม การปรับปรุง IHR มีความ

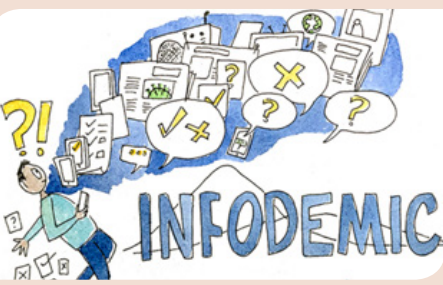
การลงทุนต่าง ๆ ในระดับทวิภาคีกับประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป ซึ่งจะช่วยสร้างความมั่นใจว่าทั้งสองตลาดจะสามารถเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียม แต่ถูกเลื่อนออกไป เนื่องจากการระบาดใหญ่ที่ผ่านมา และการเข้าถึงเทคโนโลยี 5G ของหัวเหว่ย (Huawei) ในสหภาพยุโรป ได้กลายเป็นการทดสอบความจริงใจของสหภาพยุโรปในการเปิดตลาด (4) **ผลกระทบเชิงกลยุทธ์ของข้อสังเกตใหม่** ส่งผลต่อการกำหนดนโยบายต่างประเทศของจีน โดยพิจารณาจากระดับของการประสานงานระหว่างผู้ดำเนินนโยบายต่างประเทศของจีนและผลประโยชน์ระยะยาวของจีนในสหภาพยุโรป (5) **การประสานนโยบายต่างประเทศของจีนที่มีปัญหาในการประสานงาน** เนื่องจากระบบราชการของจีนมีการแยกส่วนและมีลักษณะลำดับชั้น จึงเกิดข้อจำกัดในการประสานงานหรือควบคุมการดำเนินนโยบายต่างประเทศอื่น ๆ เนื่องจากสมาชิกโพลิตบูโรของจีน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการตัดสินใจสูงสุด มุ่งเน้นพิจารณาภายในประเทศเกี่ยวกับปัจจัยทางการเมือง เศรษฐกิจ ความมั่นคง และสังคมเท่านั้น แต่ไม่เน้นผลงานด้านการต่างประเทศ และ (6) **ผลประโยชน์ระยะยาวของจีนในสหภาพยุโรป** ทั้งจีนและสหภาพยุโรป เป็นประเทศผู้ค้ารายใหญ่ของโลก จึงมีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจร่วมกันอย่างมาก นอกจากนั้น ยังมีข้อตกลงร่วมกันในประเด็นอื่น ๆ เช่น ค่าขนส่งสัญญาในความตกลงปารีสว่าจะดำเนินการเปลี่ยนแปลงไปสู่เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ และความร่วมมือทางสาธารณสุขจากการระบาดใหญ่ครั้งนี้ เป็นต้น

NUPI สรุปว่า ผลประโยชน์ที่จีนได้รับจากสหภาพยุโรป ยังคงเป็นตลาดที่เปิดกว้างและก้าวหน้า พันธมิตรในระดับพหุภาคีที่มั่นคงและเป็นหนึ่งเดียว ความร่วมมือในการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการค้าเสรีความร่วมมือระดับอนุภูมิภาค หรือระดับชาติกับสมาชิกสหภาพยุโรป แต่อย่างไรก็ตาม ปัญหาของระบบราชการของจีน ซึ่งไม่ประสานสอดคล้องกัน แทนที่จะสร้างสภาพแวดล้อมภายนอกที่มั่นคงหรือสนับสนุนผลประโยชน์ของจีน แต่อาจกลับทำให้เกิดความสับสนและความสงสัยต่อจีนในระยะสั้น และทำให้ความสัมพันธ์ไม่มั่นคง อันมีผลต่อการแสวงหาผลประโยชน์เชิงยุทธศาสตร์ร่วมกันในระยะยาวกับสหภาพยุโรป ดังนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างสหภาพยุโรปและจีน จึงมีความเป็นไปได้ที่จะฟื้นฟูความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน เพื่อไม่ให้พบกับความสัมพันธ์ขาลง ดังเช่นความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐฯ กับจีนในปัจจุบัน

ก้าวหน้าน้อยมาก จนกระทั่งการระบาดของโรค SARS ในปี 2002-2003 เกิดความชัดเจนในบทบาทของ WHO และการกำหนด “ขีดความสามารถหลัก” ของประเทศเพื่อรับมือวิกฤตอนามัยในอนาคต ขณะนั้นที่ประชุมอาเซียน+3 ได้หารือถึงการสร้างขีดความสามารถดังกล่าว และการใช้ IHR ให้เหมาะสมกับภูมิภาค ซึ่งจุดประกายให้สำนักงานภูมิภาคของ WHO และประเทศในแปซิฟิกตะวันตกและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ร่วมกันออกยุทธศาสตร์ คราวละ 5 ปี ที่ชื่อว่า “ยุทธศาสตร์เอเชียแปซิฟิกสำหรับโรคอุบัติใหม่ (Asia Pacific Strategy for Emerging Diseases: APSED)” เพื่อสร้างหุ้นส่วนความมั่นคงด้านสุขภาพในด้านเทคนิคและการเมือง บนพื้นฐานความสบายใจ

APSED I ระหว่างปี 2005-2010 เน้นเรื่องการนำ IHR ไปสู่การปฏิบัติ ในด้านการเฝ้าติดตามและรายงาน โดยได้รับความร่วมมืออย่างดีจากอาเซียน เห็นได้จากความมุ่งมั่นของประเทศสมาชิก ในการปรับปรุงการแบ่งปันข้อมูลระหว่างกัน ในการรับมือกับโรคระบาดโดยเฉพาะไข้เลือดออก ซึ่งในปี 2009 อาเซียนได้อนุมัติให้ APSED เป็นส่วนหนึ่งใน “วาระสุขภาพอาเซียน” สะท้อนถึงความสำเร็จของ APSED I

โดย APSED II ระหว่างปี 2010-2015 กลับเริ่มสูญเสียการสนับสนุนจากประเทศที่เข้าร่วม ที่มองว่า APSED ไม่คุ้มค่า และไม่ได้ออกให้การพัฒนา

IHR ทั้งยังมีปัญหา เช่น ความแม่นยำของข้อมูลการเฝ้าติดตามที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการตอบสนองกับโรคระบาด ซึ่งอาเซียนได้รับผลกระทบจากปัญหาดังกล่าวเช่นกัน เนื่องจากกลไกที่มีอาเซียนเป็นแกนนำและ APSED ต่างดำเนินการผ่านรัฐ จึงเกิดความ

เสี่ยงต่อการละเลยข้อมูลจากภาคส่วนที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงการกบปิดหรือปิดเป็นข้อมูล ที่อาจสะท้อนประสิทธิภาพการดำเนินการของรัฐ แม้ว่าจะมีการบรรจุประเด็นสำคัญของ IHR ไว้ใน “เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG)” ที่อาจทำให้ประเทศสมาชิกอาเซียนมีแนวโน้มในการรายงาน

ที่มา : <https://www.csis.or.id/publications/lesson-learned-in-containing-contagion-the-politics-of-disease-outbreaks-in-southeast-asia>

นอกเหนือจากการพัฒนาหน่วยลาดตระเวน เวียดนามกำลังพัฒนาอากาศยานไร้คนขับอยู่หรือไม่

เรียบเรียงโดย นางสาว นกิส ภรกวัดมนจินดา

สกัมป์ IISS ซึ่งเป็น Think Tank ของสิงคโปร์ ได้อธิบายถึง “นอกเหนือจากการพัฒนาหน่วยลาดตระเวน เวียดนามกำลังพัฒนาอากาศยานไร้คนขับอยู่หรือไม่” สรุปได้ดังนี้

เมื่อไม่นานมานี้ ณ กรุงฮานอย ได้เปิดตัวการจำลองอากาศยานไร้คนขับขนาดกลางให้เห็นเป็นครั้งแรกในระหว่างงานจัดแสดงยุทธโศปกรณ์ทางทหารของเวียดนาม ที่เปิดเผยให้เห็นเป็นครั้งแรกของการจำลองอากาศยานไร้คนขับที่จะเข้ามามีบทบาทเพิ่มขึ้นในการตรวจตราและลาดตระเวนให้กับเวียดนาม แต่ยังไม่เป็นที่แน่ชัดว่าการจำลองอุปกรณ์ดังกล่าวจะสอดคล้องกับแผนการป้องกันประเทศของเวียดนามอย่างไร และอาจไม่ใช่เรื่องน่าแปลกใจเพราะเวียดนามได้พยายามพัฒนาและสร้างความสามารถด้านการตรวจตราและลาดตระเวนโดยใช้อากาศยานไร้คนขับมานานกว่าทศวรรษแล้ว และคาดหวังอยู่บ้างว่าการจำลองครั้งนี้จะพัฒนาคอร์ปคลุมระบบควบคุมการบินทางอากาศสู่ระบบควบคุมภาคพื้นดินมากขึ้น ซึ่งเป็นการออกแบบ “The single-engine twin-boom” จากกลุ่มบริษัทโทรคมนาคมของรัฐบาลเวียดนาม ที่เคยได้รับการสนับสนุนด้านโปรแกรมจากประเทศอื่น ๆ มาบ้าง ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาการลาดตระเวนและตรวจการณ์แหล่งทรัพยากรทางธรรมชาติ เนื่องจากเวียดนามเป็นรัฐผู้อ้างสิทธิในข้อพิพาทเหนือหมู่เกาะพาราเซลและหมู่เกาะสแปรตลี ซึ่งเป็นสองภูมิภาคสำคัญในการก่อตัวของข้อโต้แย้งในทะเลจีนใต้ ความสนใจในการเพิ่มความสามารถในการตรวจตราและลาดตระเวนโดยใช้อากาศยานไร้คนขับ (UAVs) นั้น เห็นได้ชัดว่าเป็นส่วนหนึ่งของการที่จะมุ่งเน้นปรับปรุงขีดความสามารถให้กว้างขึ้นในพื้นที่ข้อพิพาทดังกล่าวจะตอบสนองต่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของเวียดนาม ผ่านการเข้าถึงแหล่งประมง น้ำมัน และก๊าซ ซึ่งเวียดนามจะเสนอกลยุทธ์เชิงลึกกับเพื่อนบ้านที่มีอำนาจอย่างจีน

กองทัพประชาชนเวียดนาม (VPA) ได้ให้ความสนใจในการพัฒนาขีดความสามารถในการลาดตระเวนทางทะเลมากขึ้นเช่นเดียวกัน มีข้อเสนอแนะบางประการเกี่ยวกับความต้องการที่จะจัดหาเครื่องบินลาดตระเวนทางทะเลระยะไกลและเครื่องบินต่อต้านเรือดำน้ำ แต่ถึงอย่างไรก็ตามเวียดนามยังไม่เคยมีประสบการณ์ในการใช้งานเครื่องบินระดับนี้มาก่อน มีเพียงการใช้งานเครื่องบินลาดตระเวนระยะสั้น เช่น Airbus C-212-400s จำนวน 5 ลำ และ DHC-6-400 (Twin Otter Guardians) 3 ลำ

ที่มา : <https://www.iiss.org/blogs/military-balance/2020/10/vietnam-uav-isr>

ข้อมูลโรคระบาดที่แม่นยำมากขึ้น อย่างไรก็ตาม “ข้อมูลบิดเบือนระบาด (Infodemics)” อาจแก้ไขได้โดย “ยุทธศาสตร์สื่อสารทางสาธารณสุขเชิงรุก” แต่การควบคุมสื่อของรัฐ ยังคงเป็นประเด็นที่คุกคามสิทธิพลเมืองและการเมืองของประชาชนอาเซียน ในการรับทราบข้อมูลสาธารณสุขที่น่าเชื่อถือและทั่วถึงในระยะยาว

CSIS สรุปว่า อาเซียนควรตีความและสนับสนุนการใช้ IHR ที่ประเทศสมาชิกอาเซียนปฏิบัติได้ และคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่อาจเข้ามาเสริมประสิทธิภาพของ IHR สำหรับประเทศไทย ควรสนับสนุนให้อาเซียนริเริ่มการปรับปรุง APSED สนับสนุนการปฏิบัติตาม IHR และสนับสนุนการสร้างความสำเร็จที่น่าเชื่อถือของข้อมูลด้านโรคระบาดในอาเซียน สำหรับกองทัพไทย ควรสนับสนุนการใช้แพทย์ทหาร ในการเสริมประสิทธิภาพการตอบสนองต่อโรคระบาดและวิกฤตอนามัยทั้งในและนอกภูมิภาคอาเซียน ภายใต้กรอบความร่วมมือด้านความมั่นคง

นอกจากนี้เวียดนามยังมีเครื่องบิน รุ่น C-295 ที่ทำหน้าที่บินลาดตระเวนทางทะเลอยู่ในประเทศอื่นด้วย การพัฒนาอากาศยานไร้คนขับที่ใหญ่ที่สุดในเวียดนามคือรุ่น HS-6L ที่ได้รับความช่วยเหลือจากเบลารุส ที่ทำการทดสอบบินในปี 2558 และ 2559 แต่ยังไม่มีความแน่นอนว่าโครงการนี้มีความคืบหน้ามากน้อยเพียงใด เพราะเมื่อมองถึงข้อกำหนดในช่วงของการปฏิบัติการในทะเลจีนใต้แล้ว ความสามารถในการปฏิบัติการเหนือน่านฟ้าอาจได้รับผลเป็นที่น่าพอใจ อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงระดับความสามารถของประเทศอาจต้องได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนจากมิตรภายนอกประเทศด้วย หรืออาจต้องใช้ระยะเวลาในการพัฒนาที่ยาวนานกว่านี้ และแม้ว่าเวียดนามจะไม่มีดาวเทียมเฉพาะสำหรับวัตถุประสงค์ทางการทหาร แต่ดาวเทียมสังเกตการณ์โลกอาจมีส่วนช่วยในการตรวจ

ตราและลาดตระเวนทางทหาร ซึ่งดาวเทียม VNRedSAT-1 เปิดตัวในเดือนพฤษภาคมปี 2556 ที่ถูกนำไปใช้โดยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อความมั่นคง ตลอดจนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เวียดนามก็ยังสามารถเข้าถึงดาวเทียม ASNASRO-2 ของญี่ปุ่นซึ่งสามารถจับภาพความละเอียดสูงในเวลากลางคืนแม้ในสภาพอากาศที่มีเมฆมาก ก่อนหน้านี้นี้ปี 2563 เวียดนามได้ยืนยันแผนการจัดหาดาวเทียมสำรวจโลก LOTUSat-1 จากญี่ปุ่น เช่นเดียวกับ ASNASRO-2 LOTUSat-1 ติดตั้งเรดาร์รูรับแสงสังเคราะห์ที่สามารถให้ภาพความละเอียดสูงของทะเลจีนใต้ได้

IISS สรุปได้ว่า การพัฒนาอากาศยานไร้คนขับเป็นความท้าทายสำหรับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของเวียดนาม อย่างไรก็ตามการใช้ข้อตกลงร่วมกับกลุ่มบริษัทผลิตและจำหน่ายขีปนาวุธวิธีของรัสเซีย (Tactical Missile Corporation) เพื่อเริ่มผลิตขีปนาวุธต่อต้านเรือรบ 3M24 Uran (SS-N-25 Switchblade) เวอร์ชันที่เรียกว่า KCT-15 หรือ VCM-01 ซึ่งในแนวทางเดียวกับพันธมิตรต่างชาติสามารถที่จะนำมาใช้เพื่อพัฒนาอาวุธยุทธโศปกรณ์อากาศยานไร้คนขับ และจะเป็นการเพิ่มบทบาทในการลาดตระเวนให้กับเวียดนาม และยังคงเป็นที่น่าจับตามองว่าท้ายที่สุดแล้วเวียดนามจะได้รับความร่วมมือจากอุตสาหกรรมผู้ผลิตต่างประเทศหรือไม่ในการที่จะพัฒนาขีดความสามารถประเทศตนเองต่อไป

อาเซียนกับสถานะตัวแสดงสำคัญ ในการสร้างสมดุลการเป็นแกนกลางและอินโด-แปซิฟิก

เรียบเรียงและวิเคราะห์ โดย พ.ท. อังระชัย อนุภักดี

สถาบัน RSIS ซึ่งเป็น Think Tank ของสิงคโปร์ ได้อธิบายถึง “อาเซียนกับสถานะตัวแสดงสำคัญ ในการสร้างสมดุลการเป็นแกนกลางและอินโด-แปซิฟิก” สรุปได้ดังนี้

อาเซียนเรียกร้องความเป็นพหุภาคีที่เปิดกว้างและมีส่วนร่วม ในการต่อสู้กับการแข่งขันและการเผชิญหน้าที่ไม่เป็นมิตร แต่เดิม “**ความเป็นแกนกลางของอาเซียน**” เกิดจากแนวคิดการเป็น “**ตัวแสดงที่น่ารำคาญใจน้อยที่สุด (Least Objectionable)**” ในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ที่ทำให้อาเซียนกลายเป็น “**คู่สนทนากลาง (Interlocutor)**” ในกิจการด้านความมั่นคง ปัจจุบันการเผชิญหน้ากันในภูมิภาคของจีน-สหรัฐฯ ก่อให้เกิดคำถามว่าอาเซียนจะรักษาความเป็นแกนกลางไว้ได้อย่างไรท่ามกลางชาติมหาอำนาจที่ต่างริเริ่มสร้างความร่วมมือตามวิถีทางตนเอง

การเปลี่ยนแปลงสำคัญอาจมาจากการ ทบทวนแนวคิดเชิงภูมิภาคของญี่ปุ่นที่ได้รับ การยอมรับมากขึ้นจากนานาชาติ จาก ภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก เป็น อินโด-แปซิฟิก แนวคิดที่เปลี่ยนแปลงดังกล่าวแสดงถึง ความต้องการเข้ามา มีบทบาทของ “**Quad**” ประกอบด้วย ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย อินเดีย และสหรัฐฯ ที่มีความชอบธรรมใน

การเข้ามา มีบทบาทในภูมิภาคที่มี เอเชีย-แปซิฟิก รวมอยู่ด้วย ซึ่งอาเซียน ได้ปรับตัวต่อเพื่อรักษาความเป็นแกนกลางผ่านการนำเสนอ “**แนวคิดของอาเซียนในอินโด-แปซิฟิก (ASEAN Outlook on the Indo-Pacific: AOIP)**” เพื่อรับมือกับการรุกด้านการต่างประเทศของ Quad

อาเซียนได้เปรียบเชิงภูมิรัฐศาสตร์จากที่ตั้งที่อยู่กึ่งกลางมหาสมุทร อินเดียและแปซิฟิก แต่ในเชิงรัฐศาสตร์การเป็น “**ตัวแสดงสำคัญ (Pivotal Actor)**” หมายถึงการได้รับการยอมรับ ซึ่งตัวแสดงดังกล่าวจำเป็นต้อง ทราบถึงความสำคัญสำคัญของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นบทบาทตัวแสดง สำคัญที่อาเซียนกำลังแสดงออกในอินโด-แปซิฟิก จึงควรตั้งอยู่บนการเป็น แกนกลางของภูมิภาคที่มีความสำคัญต่อชาติในภูมิภาค และโดยเฉพาะ

ชาติมหาอำนาจ ซึ่งหากไม่มีการสนับสนุนจากอาเซียน “**แนวริเริ่มแถบและเส้นทาง**” ของจีน หรือ บทบาทของ Quad ผ่านยุทธศาสตร์ “**เสรีและเปิดกว้างในอินโด-แปซิฟิก (Free and Open Indo-Pacific: FOIP)**” ของสหรัฐฯ อาจไม่ ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ซึ่งเห็น ได้จากการที่ Quad ให้ความสำคัญกับ AOIP และยกให้อาเซียนเป็นตัวแสดง สำคัญในยุทธศาสตร์ดังกล่าว ตัวอย่างหนึ่ง ที่แสดงถึงความสำคัญของชาตินอกภูมิภาค ที่จำเป็นต้องมีอาเซียนในการริเริ่มความ

ร่วมมือในภูมิภาค ย้อนไปเมื่อปี ๒๐๐๘ ออสเตรเลียได้ประสบความสำเร็จ ล้มเหลวในการจัดตั้ง “**ประชาคมเอเชีย-แปซิฟิก**” ซึ่งได้เชิญให้อาเซียน เข้าร่วม เพื่อขยาย “**ความร่วมมือทาง เศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก (APEC)**” แต่ไม่ได้รับการตอบรับจากอาเซียนและประสบความสำเร็จในที่สุด อย่างไรก็ตาม เมื่อ มี.ค.2020 Quad ได้จัดประชุมออนไลน์ในการรับมือ กับโรคโควิด-19 และเชิญเวียดนามซึ่งเป็นชาติสมาชิกอาเซียนหนึ่งเดียวเข้า ร่วมการประชุม แสดงให้เห็นถึงความพยายามของ Quad ในการดึงชาติ สมาชิกอาเซียนที่มีความสนใจเข้าร่วมใน Quad Plus ซึ่งสะท้อนถึงการสูญเสีย อำนาจการเป็นตัวแสดงสำคัญ และการเป็นแกนกลางของอาเซียน

RSIS สรุปว่า อาเซียนกำลังถูกท้าทายโดยชาติมหาอำนาจที่กำลัง เข้ามา มีอิทธิพลต่อชาติสมาชิกอาเซียน จึงเป็นความท้าทายของอาเซียน ในการรักษาความเป็นหนึ่งเดียว ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญต่อบทบาทการเป็น ตัวแสดงสำคัญและความเป็นแกนกลางในภูมิภาคของอาเซียน สำหรับ ประเทศไทย ควรดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่เป็นการตอบสนอง ต่อผลประโยชน์แห่งชาติ สนับสนุนการใช้กลไกความร่วมมือที่มีอาเซียน เป็นแกนนำ และความเป็นแกนกลางของอาเซียน ในการสร้างประโยชน์ ให้กับชาติสมาชิกเพื่อรักษาความเป็นหนึ่งเดียวของอาเซียน สำหรับกองทัพไทย ควรสนับสนุนอาเซียนภายใต้กรอบความร่วมมือด้านความมั่นคง ในการ สร้างสภาพแวดล้อมด้านความมั่นคงที่ส่งเสริมต่อการสร้างบทบาทการเป็น ตัวแสดงสำคัญ และความเป็นแกนกลางในภูมิภาคของอาเซียน

ที่มา : <https://www.rsis.edu.sg/rsis-publication/cms/asean-as-pivotal-actor-balancing-centrality-and-the-indo-pacific/#.X0NZLS2cbjC>

ความขัดแย้งระหว่างจีน-อินเดีย: กัยจากแนวคิดชาตินิยม

เรียบเรียงโดย ร.ต.ท.หญิง ธราทิพย์ กัลยาณมิตร

สถาบัน RSIS ซึ่งเป็น Think Tank ของสิงคโปร์ ได้วิเคราะห์ถึง “ความขัดแย้งระหว่างจีน-อินเดีย: กัยจากแนวคิดชาตินิยม” สรุปได้ดังนี้

เหตุการณ์การปะทะรุนแรงระหว่างกองกำลังจีนและอินเดียที่เกิดขึ้นใน ห้วงเดือน พ.ค.-มิ.ย. ณ หุบเขากัลวาน (Galwan Valley) ภูมิภาคลาดักห์ บนเทือกเขาหิมาลัยของอินเดีย และตรงกับที่ราบสูงอักไซชิน (Aksai Chin) ใกล้กับมณฑลซินเจียง (Xinjiang) ของจีน จากการปะทะส่งผลให้มีทหารเสียชีวิต 20 นาย ภายหลังทั้ง 2 ฝ่ายได้เพิ่มกำลังทหารเข้าไปในบริเวณพื้นที่พิพาท ซึ่งบริเวณพื้นที่พิพาทระหว่าง 2 ประเทศมีเพียงเส้นแบ่งเขตควบคุมตาม ธรรมชาติ (Line of Actual Control-LAC) ที่แบ่งเขตแดนสองประเทศอย่าง ไม่ชัดเจนนัก (เนื่องจากแนวแม่น้ำ ทะเลสาบ ยอดหิมะบนภูเขา มีความ เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา) โดยปมความขัดแย้งนี้ยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่าง เป็นรูปธรรม

จีนมีแรงจูงใจหลัก 3 ประการที่อยู่เบื้องหลังเหตุการณ์นี้ ได้แก่ (1) Aksai Chin และ Xinjiang มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ต่อปักกิ่ง โดย

Aksai Chin เป็นทางผ่านเข้าสู่ตอนใต้ของเทือกเขาหิมาลัยและมหาสมุทร อินเดีย ส่วน Xinjiang นั้นเป็นแหล่งทดลองขีปนาวุธนิวเคลียร์พิสัยไกลและ ยังเป็นแหล่งทรัพยากรก๊าซและน้ำมันขนาดใหญ่ (2) รัฐบาลปักกิ่งได้รับผล กระทบจากการยกระดับทางทหารของอินเดีย และอินเดียตั้งมั่นว่าจะใช้กำลัง ยึดพื้นที่ Aksai Chin คืน และ (3) มหาสมุทรอินเดียเป็นพื้นที่ทางยุทธศาสตร์ สำหรับจีน โดย 30 กว่าปีที่ผ่านมามีจีนได้ขยายกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้าง ดุลอำนาจในมหาสมุทรอินเดีย และลดบทบาทนำของอินเดียในภูมิภาคเอเชีย ใต้ (South Asia) ซึ่งสิ่งนี้ได้สร้างความกังวลแก่อินเดียและสหรัฐฯ อย่างมาก ในทางตรงกันข้ามอินเดียก็มีแนวโน้มแรงจูงใจหลัก 3 ประการที่อยู่เบื้องหลัง เหตุการณ์นี้ได้แก่ (1) อินเดียมองว่ามหาสมุทรอินเดียเป็นส่วนหลังบ้าน และ

มองการปรากฏตัวของจีนเป็นความท้าทายทางยุทธศาสตร์ (2) อินเดียยังต้องพึ่งพาจีนในเรื่องการค้าและการลงทุน เนื่องจากจีนเป็นคู่ค้าใหญ่อันดับ 2 ของอินเดีย และในปี 2019 อินเดียขาดดุลการค้า 56.8 พันล้านดอลลาร์ ซึ่งใหญ่ที่สุดเมื่อเทียบกับการขาดดุลของรัฐอื่น ๆ (3) อินเดียมุ่งทำลายความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดทางเศรษฐกิจและการทหารระหว่างจีนและปากีสถาน ซึ่งปากีสถานนับเป็นคู่แข่งสำคัญของอินเดียในภูมิภาค

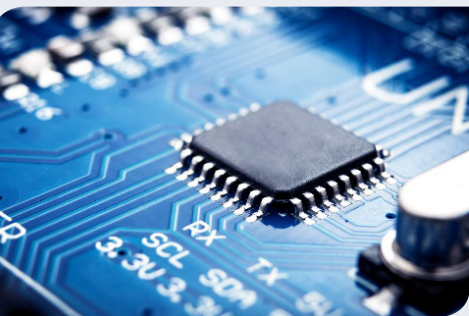
จากสถานการณ์ความตึงเครียดระหว่างจีนและอินเดีย มีข้อสังเกตดังนี้ (1) จีนและอินเดียต่างก็เป็นชาติที่มีประชากรสูงมากที่สุดในโลก นอกจากนี้ยังเป็นชาติที่มีการพัฒนาทางเทคโนโลยีจนสามารถที่จะเปลี่ยนสมดุลอำนาจของโลกได้ (2) จีนและอินเดียต่างมีอาวุธนิวเคลียร์ในครอบครองหากเกิดสงครามระหว่าง 2 ประเทศขึ้นอีกครั้งจะส่งผลกระทบต่อทั่วโลก (3) จีนและอินเดียต่างก็มีผู้นำทางการเมืองและผู้นำทางการทหารที่มีความเป็นชาตินิยมสูงในมุมมองของการแพร่ระบาด COVID-19 ส่งผลให้เศรษฐกิจชะลอตัวและภาวะการว่างงานเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งกระทบต่อภาพลักษณ์ที่ดีของประธานาธิบดี

ที่มา : <https://www.rsis.edu.sg/rsis-publication/rsis/china-india-galwan-conflict-the-perils-of-nationalism/#.X4ZpwWgzblU>

เซมิคอนดักเตอร์ และการใช้จ่ายด้านความมั่นคงยุคใหม่

เรียบเรียงและวิเคราะห์ โดย พ.ท. อารักษ์ นุชนาทดี

สกอบัน CSIS ซึ่งเป็น Think Tank ของสหรัฐฯ ได้อธิบายถึง “เซมิคอนดักเตอร์ และการใช้จ่ายด้านความมั่นคงยุคใหม่” สรุปได้ดังนี้ สหรัฐฯ ยังคงเผชิญกับ “อำนาจเผด็จการ” และธรรมชาติของความขัดแย้งที่เปลี่ยนแปลงไป โดยมีเทคโนโลยีเป็นความขัดแย้งใหม่ ขณะที่ประเทศคู่แข่งต่างเรียนรู้จาก สหรัฐฯ ในการเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยี ที่จะเสริมอิทธิพลและอำนาจของประเทศในระดับนานาชาติโดยเฉพาะการทหาร จีนเป็นคู่แข่งสำคัญด้านเทคโนโลยีของสหรัฐฯ ซึ่งจีนได้เปรียบในการควบคุมเชิงนโยบายและเงินลงทุนต่างจากสหรัฐฯ ในด้านการทหาร จีน

ลงทุนอย่างมากในการวิจัยผ่านบริษัทของจีน และจีนยังลงทุนในการเป็นผู้นำด้านการผลิต “เซมิคอนดักเตอร์” และยุติการพึ่งพาอุปกรณ์ดังกล่าวจากสหรัฐฯ ซึ่งจีนมีนโยบาย ตั้งกองทุนจากรัฐบาลกลางของจีน สนับสนุนการสร้างโรงงาน (Fabs) และจ้างบุคลากรผู้เชี่ยวชาญจาก “Taiwan

Semiconductor Manufacturing Company” และกองทุนของรัฐบาลท้องถิ่น สนับสนุนผู้ผลิตซึ่งรวมถึงการยกเว้นภาษี 10 ปี และส่งเสริมความสามารถบุคลากร การวิจัยและพัฒนา และมุ่งเน้นบริษัทผู้ผลิตต่างชาติให้ย้ายฐานการผลิตมาที่จีน จากการทำจีนเป็นผู้ซื้อเซมิคอนดักเตอร์รายใหญ่ที่สุดของโลก แม้ว่าจีนจะประสบความสำเร็จในการผลิต ชิปความจำและแผงเซมิคอนดักเตอร์ (Wafer) แต่สิ่งที่ชะลอการเป็นผู้นำด้านการผลิตของจีนคือความเชี่ยวชาญทางเทคโนโลยีการผลิตและมาตรการกีดกันของสหรัฐฯ ในการใช้เซมิคอนดักเตอร์จากจีน

เทคโนโลยีเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ สหรัฐฯ ยังครองความเป็นมหาอำนาจของโลก สำหรับเซมิคอนดักเตอร์ “กฎหมายช่วยเหลือการผลิตเซมิคอนดักเตอร์ (CHIPS Act)” ได้ถูกนำเสนอต่อสภาองเกรส และถูกเสนอให้เป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายด้านความมั่นคง เมื่อ มิ.ย.2020 โดย

สี จิ้น ผิง อย่างไรก็ตามการทำให้สงครามระหว่าง 2 ชาติย่อมจะสร้างหายนะแก่ทั้ง 2 ฝ่าย

RSIS สรุปว่า ทั้งอินเดียและจีนล้วนมีนโยบายต่างประเทศแบบชาตินิยมเพื่อบรรลุผลประโยชน์ทางภูมิศาสตร์ของตนเอง โดยที่ยุทธศาสตร์สร้อยไข่มุก (String of Pearls) ของจีนได้เชื่อมจีนเข้ากับพม่า เนปาล ศรีลังกา ภูฏาน และมัลดีฟ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว สำหรับมหาสมุทรอินเดียก็มีความสำคัญมากสำหรับจีน เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่เชื่อมจีนกับแหล่งน้ำมันในตะวันออกกลาง ขณะเดียวกันจีนก็มุ่งตอบโต้กับการปิดล้อมที่ไม่เป็นมิตรของสหรัฐฯ และการทำลายความสัมพันธ์ของอินเดียจะไม่เป็นประโยชน์กับจีนในระยะยาว แต่จะเป็นการผลักดันอินเดียและประเทศพันธมิตรซึ่งได้แก่ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ออสเตรเลีย และชาติอื่น ๆ ในยุโรปให้ใกล้ชิดกับสหรัฐฯ มากยิ่งขึ้น สำหรับประเด็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในครั้งนี้ได้แสดงให้เห็นถึงภัยจากลัทธิชาตินิยมจากทั้ง 2 ฝ่าย ซึ่งภายหลังความขัดแย้งเริ่มสงบลงก็เริ่มมีการฟื้นฟูความสัมพันธ์จีน-อินเดียเพื่อประโยชน์ร่วมกันของทั้ง 2 ฝ่ายในอนาคต

CHIPS จะให้เงินทุนกว่า 10 พันล้านเหรียญสหรัฐ ตลอด 10 ปี ในการวิจัยและพัฒนา จัดตั้ง “ศูนย์เทคโนโลยีเซมิคอนดักเตอร์แห่งชาติ” และ สิทธิทางภาษีของผู้ผลิตจนถึงปี 2027 ซึ่ง CHIPS จะช่วยเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันและความมั่นคงของชาติ ปัจจุบัน CHIPS ยังไม่ผ่านการพิจารณาและมีผลบังคับใช้ แม้ว่าเงินจะไม่ใช้ปัญหาสำหรับกฎหมายดังกล่าว แต่กลับเป็นสภาองเกรสที่ยังไม่ให้ความสำคัญต่อกิจการด้านเซมิคอนดักเตอร์ ขณะที่เงินลงทุนกว่า 118 พันล้านเหรียญสหรัฐ หากสหรัฐฯ ลงทุนเพียงร้อยละ 10 จากงบประมาณความมั่นคงกว่า 6 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ สำหรับปฏิบัติการตลอด 18 ปี ในอิรักและอัฟกานิสถาน หรือคิดเป็น 330 พันล้านเหรียญสหรัฐ จะทำให้สหรัฐฯ ยังครองความเป็นเจ้าด้านเทคโนโลยีของโลกและเอาชนะจีนได้ ซึ่งเซมิคอนดักเตอร์ที่จะกลายเป็นการใช้จ่ายสำคัญด้านความมั่นคงยุคใหม่ และเป็น “รากฐานทางเทคโนโลยี” ที่เป็นเหมือนกระดูกสันหลังของเศรษฐกิจและการทหารในยุคดิจิทัล ทั้งนี้ การลงทุนภาครัฐเป็นสิ่งจำเป็น โดยจีนกำลังเดินหน้าผ่านการสนับสนุนเงินทุนและการดำเนินการที่เป็นรูปธรรม ดังนั้น สหรัฐฯ จึงควรกลับมาพิจารณาและบังคับใช้ CHIPS ให้เป็นส่วนหนึ่งของ “กฎหมายการให้อำนาจความมั่นคงแห่งชาติ (NDAA)” และคำนึงถึงการปกป้องอุตสาหกรรมเซมิคอนดักเตอร์ที่เกินความจำเป็น ซึ่งจะทำให้บริษัทเซมิคอนดักเตอร์ สหรัฐฯ สูญเสียส่วนแบ่งตลาด เป็นปัจจัยเร่งให้นานาประเทศรวมถึงจีนต่างพัฒนาชิปเป็นของตนเอง และจะกระทบกับสหรัฐฯ ในที่สุด

CSIS สรุปว่า สหรัฐฯ ควรดำรงความต่อเนื่องในลงทุนด้านเทคโนโลยี โดยมี CHIPS ที่ควรเป็นช่องทางในการสนับสนุนทางการเงินได้อย่างเต็มที่ และเป็นส่วนหนึ่งของ NDAA ในการดำรงความเป็นเจ้าด้านเทคโนโลยีของ สหรัฐฯ สำหรับประเทศไทย ควรสนับสนุนกิจการด้านเซมิคอนดักเตอร์ ผ่านการสนับสนุนเงินทุนวิจัยและพัฒนา ตลอดจนสร้างเครือข่ายการสร้างนวัตกรรมและองค์ความรู้แก่บุคลากร เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันสำหรับกองทัพไทย ควรสนับสนุนการพัฒนาและให้ข้อเสนอแนะถึงกิจการด้านเซมิคอนดักเตอร์ในกิจการด้านความมั่นคง

ที่มา : <https://www.csis.org/analysis/semiconductors-and-modern-defense-spending>

สถานการณ์ภายในประเทศบรูไน

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย

น.อ. ชูศักดิ์ เกษตรวิทย์ และ นาย สิทธิชัย สุขคะตะ

สถานการณ์ภายในประเทศบรูไน ในห้วง ก.ย.-พ.ย.63 มีประเด็นสำคัญที่สรุปได้ดังนี้

▶ **สถานการณ์การแพร่ระบาดของ Covid-19**

เมื่อวันที่ 23 พ.ย.63 (สถานเอกอัครราชทูต ณ บันดาร์เสรีเบกาวัน: 2563) พบผู้ติดเชื้อเพิ่ม 1 ราย เป็นเพศหญิงวัย 37 ปี ซึ่งเดินทางถึงบรูไนจากอินเดีย ผ่านกรุงกัวลาลัมเปอร์ เมื่อวันที่ 11 พ.ย.63 ด้วยสายการบิน Royal Brunei Airlines โดยขณะนี้อยู่ระหว่างการรักษาตัวที่ NIC และได้ติดตามและนำบุคคลที่สัมผัสผู้ติดเชื้อเพศหญิงจำนวน 4 คนเข้ากักตัว โดยทั้งหมด

ได้ตรวจหาเชื้อไวรัสแล้ว ไม่พบเชื้อในร่างกาย 3 คนและอยู่ระหว่างการรอผลตรวจ 1 คน และเมื่อวันที่ 24 พ.ย.63 พบผู้ติดเชื้อเพิ่มอีก 1 รายเป็นเพศชายวัย 37 ปี ซึ่งเดินทาง

ถึงบรูไนจากอียิปต์ผ่านกรุงกัวลาลัมเปอร์ เมื่อวันที่ 13 พ.ย.63 ด้วยสายการบิน Royal Brunei Airlines ขณะนี้อยู่ระหว่างรักษาตัวที่ NIC และได้ นำบุคคลที่สัมผัสกับผู้ติดเชื้อเพศชาย จำนวน 5 คน เข้ากักตัวแล้วโดยทั้งหมดได้ตรวจหาเชื้อไวรัส และไม่พบเชื้อในร่างกาย ทั้งนี้ บรูไนมีเป้าหมายนำเข้าวัคซีน COVID -19 (สถานเอกอัครราชทูต ณ บันดาร์เสรีเบกาวัน: 2563) ในจำนวนที่เพียงพอต่อร้อยละ 70 ของจำนวนประชากรโดยขณะนี้อยู่ระหว่างการเจรจาขอรับวัคซีนจาก WHO (ร้อยละ 50) และจากบริษัทเอกชน 2 แห่ง (ร้อยละ 20) ซึ่งคาดว่าจะมีวงจำหน่ายให้สาธารณสุขชนภายในไตรมาสแรกของปี 2564 ทั้งนี้ วัคซีนดังกล่าวจะต้องผ่านกระบวนการตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มั่นใจว่าวัคซีนดังกล่าวผ่านการทดสอบตามมาตรฐานทางการแพทย์และมีความปลอดภัยต่อผู้ใช้

▶ **สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ**

ปลัดกระทรวงพลังงานบรูไน (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ: 2563) ตั้งเป้าหมายเพิ่มยอดขายรถยนต์พลังงานไฟฟ้าให้มีสัดส่วนร้อยละ 60 ของยอดขายรถยนต์ทั้งหมดภายในปี 2578 ตามนโยบาย ด้านการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศแห่งชาติของบรูไน โดยมีมาตรการสนับสนุน เช่น สร้างสถานีเติมพลังงานไฟฟ้า และเพิ่มการตระหนักรู้ของประชาชนเกี่ยวกับประโยชน์ของรถยนต์พลังงานไฟฟ้า โดยบรูไนมีข้อได้เปรียบจากการที่เป็นประเทศเล็ก ทำให้การเติมพลังงานงานไฟฟ้า 1 ครั้งที่ใช้งานได้ประมาณ 300 กิโลเมตร ก็เพียงพอสำหรับการเดินทางในแต่ละครั้ง และลงนามข้อตกลงยอมรับร่วมผลการตรวจสอบและรับรองผลิตภัณฑ์ยานยนต์ของอาเซียน (ASEAN MRA on Type Approval for Automotive Products :ASEAN APMRA) ผ่านช่องทางทางการทูต (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ: 2563) ซึ่งเป็นข้อตกลงยอมรับร่วมฯ ที่ไทยในฐานะประธานอาเซียนปีที่ผ่านมาได้ผลักดัน จนสมาชิกอาเซียนสามารถสรุปผลการเจรจาได้ หลังจากเริ่มการเจรจามาตั้งแต่ปี 2552 ทั้งนี้ ประเทศที่ร่วมลงนามแล้ว ได้แก่ บรูไน ติมอร์ลีซัว ลิงคโปร์ และไทย APMRA กำหนดให้ประเทศสมาชิกยอมรับผลการทดสอบที่ออกโดยหน่วย

ให้บริการทางเทคนิคที่ได้รับการขึ้นทะเบียนและรับรองว่าจะไม่กำหนดให้มีการทดสอบซ้ำ (Retesting) ขึ้นส่วน ผลิตภัณฑ์ ระบบยานยนต์ และส่วนที่ติดกับรถยนต์

▶ **สถานการณ์ความร่วมมืออาเซียน**

แถลงสรุปผลการประชุมสุดยอด 10 ประเทศสมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) ครั้งที่ 37 (เดลินิวส์ออนไลน์: 2563) ซึ่งเวียดนามทำหน้าที่เจ้าภาพ โดยอาเซียนให้ความสำคัญกับการส่งเสริมด้านสาธารณสุข และการรับรองกรอบความร่วมมืออย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ เพื่อการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสนับสนุนผู้ประกอบการอย่างเป็นระบบ ตลอดจนการรักษาเสถียรภาพของเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนในทุกภาคส่วนของสังคม และวันสุดท้ายของการประชุม เวียดนามได้ทำพิธีมอบค้อนสัญลักษณ์ประธานอาเซียน ให้แก่เอกอัครราชทูตบรูไนประจำกรุงฮานอย ในฐานะที่บรูไนจะทำหน้าที่ประธานประจำปี 2564

สุดด้านฮัสซานัล โบลเกียห์ สมเด็จพระราชาธิบดีแห่งบรูไน ทรงเผยแนวคิดหลักในการทำหน้าที่ประธานอาเซียนปี 2564 (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ: 2563) ได้แก่ “We Care, We Prepare, We Prosper” เน้นให้ความสำคัญกับ

(1) ส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของพลเมืองอาเซียนร่วมกัน (2) เตรียมพร้อมสำหรับโอกาสและความท้าทายในอนาคต และ (3) สร้างความเจริญรุ่งเรืองร่วมกันในฐานะภูมิภาคที่เป็นเอกภาพ พร้อมระบุว่าจะเดินทางสานต่อการดำเนินงานในฐานะประธานอาเซียนของเวียดนาม เพื่อฟื้นฟูผลกระทบของภูมิภาคจากปัญหา COVID-19 อีกทั้งยังเล็งเห็นความสำคัญของประเทศคู่เจรจาของอาเซียนที่จะช่วยส่งเสริมแผนงานตามวิสัยทัศน์อาเซียนภายหลังปี 2568 (ASEAN’s post-2025 vision)

▶ **แนวโน้มและผลกระทบ**

ปี 2564 ประเทศบรูไนได้รับหน้าที่ต่อจากประเทศเวียดนามในการเป็นประธานอาเซียน โดยประธานอาเซียนมีบทบาทในการส่งเสริมเพิ่มพูนผลประโยชน์และความเป็นอยู่ที่ดีของประเทศสมาชิกอาเซียน รวมถึงความพยายามในการสร้างประชาคมอาเซียน โดยการริเริ่มทางนโยบาย การประสานงาน ฉันทามติ และความร่วมมือ และจะต้องสร้างความมั่นใจในการเป็นศูนย์รวมของอาเซียน การตอบสนองต่อประเด็นเร่งด่วนหรือสถานการณ์วิกฤติที่มีผลกระทบต่ออาเซียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยปัจจุบันปัญหาเรื่องโรคระบาด COVID 19 แพร่ระบาดไปทั่วโลก รวมถึงภูมิภาคอาเซียนเป็นเรื่องท้าทายในการดำเนินนโยบายของบรูไนท่ามกลางโรคระบาดที่เกิดขึ้น

ประเทศไทยในฐานะหนึ่งในประเทศสมาชิกอาเซียน จึงควรติดตามสถานการณ์การดำเนินนโยบายต่าง ๆ ของบรูไนอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะอุตสาหกรรมพลังงานไฟฟ้า เพราะภายในปี 2578 บรูไนตั้งเป้าหมายเพิ่มยอดขายรถยนต์พลังงานไฟฟ้าให้มีสัดส่วนร้อยละ 60 ของยอดขายรถยนต์ทั้งหมด อย่างไรก็ตามประเทศไทยได้ลงนามข้อตกลงยอมรับร่วมผลการตรวจสอบและรับรองผลิตภัณฑ์ยานยนต์ (APMRA) จึงอาจเป็นทิศทางความสัมพันธ์ที่ดีต่อทั้งสองประเทศ

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ ภาศ.ศสย.สพท. โทรศัพท์ 0 2275 5716 E-mail: rsdssc2559@gmail.com

สถานการณ์ภายในประเทศมาเลเซีย

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย

น.อ. ชุศักดิ์ เกษตรวิทย์ และ นางสาว นิตยา งานไว

สำหรับสถานการณ์ในประเทศมาเลเซียในห้วงเดือน ก.ย.-พ.ย.63 ที่ผ่านมา นอกจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ที่ถือได้ว่าเป็นภัยคุกคามที่สำคัญของมาเลเซียในตอนนี้แล้ว ยังมีสถานการณ์ด้านการเมืองในประเทศที่มีความสำคัญไม่แพ้กัน เนื่องจากหลังจากการลาออกของนายมหาเธร์ โมฮัมหมัด เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ที่ผ่านมาส่งผลให้การเมืองภายในของมาเลเซียร้อนระอุขึ้น ดังนั้นจึงขอรายงานสถานการณ์ความเคลื่อนไหวทางการเมืองที่สำคัญของมาเลเซีย ดังนี้

► ความเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรแห่งชาติ (Perikatan Nasional: PN) พรรคร่วมรัฐบาล ซึ่งนำโดยนายมูห์ยิดดิน ยัสซิน นายกรัฐมนตรี

ประชาชนชาวมาเลเซียมีความนิยมในตัวนายมูห์ยิดดิน ยัสซิน นายกรัฐมนตรีเพิ่มมากขึ้น จากผลการสำรวจของสถาบัน Merdeka Center ของมาเลเซียระบุว่านายมูห์ยิดดิน ยัสซิน ได้รับคะแนนนิยมจากประชาชนสูงถึงร้อยละ 69 หลังจากเข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เมื่อ 1 มี.ค.63 ขณะที่ชาวมาเลเซียร้อยละ 58 พังพอนใจผลงานของรัฐบาลกลุ่มพันธมิตรแห่งชาติ (Perikatan Nasional: PN) นอกจากนี้ ผลการสำรวจระบุว่า นายมูห์ยิดดิน ยัสซิน ได้รับคะแนนนิยมสูงจากประสิทธิภาพในการรับมือโรค COVID-19 โดยชาวมาเลเซียร้อยละ 68 เห็นว่ารัฐบาลสามารถช่วยเหลือผู้ที่ประสบปัญหาทางเศรษฐกิจได้ ขณะที่ร้อยละ 61 รู้สึกว่ารัฐบาลบริหารเศรษฐกิจได้ดีในช่วงนี้ แต่อย่างไรก็ตามพรรคอัมโน ได้จัดการประชุมสภาสูงสุดพรรค และมีมติจะถอนการสนับสนุนกลุ่มพันธมิตรแห่งชาติ (Perikatan Nasional: PN) ซึ่งเป็นกลุ่มพรรคร่วมรัฐบาล แต่อย่างไรก็ตาม นาย Ahmad Zahid Hamidi ประธานพรรคอัมโน (United Malays National Organization: UMNO) ได้แถลงเมื่อ 21 ต.ค.63 ว่าพรรคอัมโนที่มีจำนวน ส.ส.มากที่สุดในสภาผู้แทนราษฎรมาเลเซีย ประกาศหาที่ต้องการให้พรรคร่วมรัฐบาลมาเลเซียประสานงานกันใกล้ชิดขึ้น เพื่อสนับสนุนให้รัฐบาลของนายมูห์ยิดดิน ยัสซิน ให้สามารถบริหารประเทศได้ราบรื่นในภาวะวิกฤตโรค COVID-19 และฟื้นฟูเศรษฐกิจมาเลเซียที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ท่าทีดังกล่าวของพรรค UMNO อาจทำให้นายกรัฐมนตรีมาเลเซียเร่งปรับคณะรัฐมนตรีและจัดสรรให้ตัวแทนพรรคอัมโนดำรงตำแหน่งสำคัญในรัฐบาลเพิ่มเติม

แต่เมื่อวันที่ พ.ย.63 ที่ผ่านมา นายมูห์ยิดดิน ยัสซิน นายกรัฐมนตรี ได้กล่าวปราศรัยในการประชุมใหญ่ประจำปีของพรรคผ่านระบบออนไลน์ทางไกล ระบุว่าจะมีการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อการแพร่ระบาดของโรค

COVID-19 ลึกลงแล้ว โดยจะคืนอำนาจให้กับประชาชนเพื่อเลือกรัฐบาลที่ต้องการ และรู้ว่าประชาชนเบื่อการเล่นการเมืองที่ไม่มีสิ้นสุดและต้องการผู้นำทางการเมืองที่ให้ความช่วยเหลือ ไม่ใช่แย่งชิงอำนาจกันตลอดเวลา

► ความเคลื่อนไหวของพรรคเกอาดิลัน พรรคฝ่ายค้าน นำโดยนายอันวาร์ อิบราฮิม

นายอันวาร์ อิบราฮิม ประธานพรรคเกอาดิลัน ระบุเมื่อ 23 ก.ย.63 ว่าได้รับเสียงข้างมากในรัฐสภาและสามารถจัดตั้งรัฐบาลได้ แต่ไม่เปิดเผยจำนวนเสียงสนับสนุน ระบุเพียงว่าใกล้เคียง 2 ใน 3 ของจำนวน ส.ส.ทั้งหมดในรัฐสภา โดย ส.ส.ที่สนับสนุนมาจากหลายพรรค รวมถึง ส.ส.จากกลุ่มพันธมิตรแห่งชาติ (Perikatan Nasional-PN/กลุ่มพรรคร่วมรัฐบาล) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวมาเลเซียมุสลิม ในขณะที่พรรคพันธมิตร Gabungan Rakyat Sabah (GRS) พรรครัฐบาลระบุเมื่อ 26 ก.ย.63 ว่า ชัยชนะการเลือกตั้งท้องถิ่นในรัฐซาบฮ์ แม้ว่าผลการเลือกตั้งท้องถิ่นจะไม่มีผลโดยตรงต่อการเมืองระดับประเทศแต่ก็แสดงถึงความนิยมในตัวนายกรัฐมนตรีมาเลเซีย

นายอันวาร์ อิบราฮิม ประธานพรรคเกอาดิลัน แถลงเมื่อ 13 ต.ค.63 เกี่ยวกับการเข้าเฝ้าสมเด็จพระราชาธิบดีแห่งมาเลเซีย เพื่อแสดงหลักฐานว่าได้รับเสียงสนับสนุนจาก ส.ส.มากกว่า 120 คน (จากทั้งหมดในสภา 222 คน) เพียงพอที่จะจัดตั้งรัฐบาลชุดใหม่แทนรัฐบาลของนายมูห์ยิดดิน ยัสซิน ซึ่งควรจะถูกถอดออกจากตำแหน่ง ส่วนสมเด็จพระราชาธิบดีตรัสว่าจะทรงกระทำตามรัฐธรรมนูญมาเลเซียและจะทรงปรึกษาผู้เฒ่าจากพรรคอื่นก่อนจะตัดสินพระทัย อย่างไรก็ตาม สำนักระราชวังออกแถลงการณ์ปฏิเสธกรณีนายอันวาร์ อิบราฮิมแสดงหลักฐานว่าได้รับเสียงข้างมาก โดยระบุว่า นายอันวาร์ อิบราฮิมเพียงกราบทูตถึงจำนวน ส.ส.ที่สนับสนุน แต่ไม่ได้แสดงหลักฐานระบุตัวบุคคลตามที่อ้าง นอกจากนี้ นายอันวาร์ อิบราฮิม ยืนยันว่าจะไม่ร่วมมือกับนายมหาเธร์ โมฮัมหมัดอีก ท่าทีดังกล่าวเกิดขึ้นหลังจากที่นายมหาเธร์ โมฮัมหมัดได้ให้สัมภาษณ์ว่านายอันวาร์ อิบราฮิม ไม่อาจจะเป็นบุคคลที่ดีที่สุดที่จะขับเคลื่อนเศรษฐกิจมาเลเซียให้ผ่านวิกฤตได้

ท่าทีของสมเด็จพระราชาธิบดีแห่งมาเลเซียต่อสถานการณ์การเมืองภายในประเทศของมาเลเซีย

สมเด็จพระราชาธิบดีแห่งมาเลเซียเตือนกลุ่มการเมืองไม่ให้นำประเทศสู่ภาวะไม่แน่นอน โดยสุลต่าน अबดุลละห์ รืออายาตุคดิน อัลมูสตาฟา บิลละห์ ชาห์ สมเด็จพระราชาธิบดีแห่งมาเลเซียทรงรับสั่งให้คำแนะนำแก่นักการเมืองและประชาชนมาเลเซียให้ทบทวนการกระทำ ซึ่งจะนำประเทศสู่ภาวะไม่แน่นอนทางการเมือง เนื่องจากปัจจุบันมาเลเซียเผชิญความท้าทายหลายประการ รวมทั้งการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจอย่างมาก ท่าทีดังกล่าวมีขึ้นหลังจากสำนักพระราชวังมาเลเซียเลื่อนกำหนดการเข้าเฝ้าฯ ของประธานพรรคการเมืองฝ่ายค้าน โดยยังไม่กำหนดวันเข้าเฝ้าฯ ใหม่

สำนักพระราชวังแห่งมาเลเซียออกแถลงการณ์เมื่อ 28 ต.ค.63 ว่า สมเด็จพระราชาธิบดีแห่งมาเลเซีย ทรงขอความร่วมมือให้ ส.ส.ทุกคนลงคะแนนสนับสนุนการแถลงร่างงบประมาณประจำปี 2564 นายมูห์ยิดดิน ยัสซิน นายกรัฐมนตรีในห้วงการประชุมสภาผู้แทนราษฎรที่จะมีขึ้นระหว่าง 2 พ.ย. - 15 ธ.ค.63 โดยพระองค์ทรงย้ำว่า งบประมาณดังกล่าวสำคัญสำหรับรัฐและหน่วยราชการต่าง ๆ ที่จะใช้ฟื้นฟูเศรษฐกิจและความกินดี

อยู่ดีของคนในชาติที่กำลังได้รับผลกระทบอย่างมากจากวิกฤตโรค COVID-19 จึงขอให้ ส.ส. เคารพดุลยพินิจของพระองค์ และยุติการแข่งขันช่วงชิงทางการเมือง เพื่อให้ร่างงบประมาณดังกล่าวผ่านความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎรอย่างราบรื่น ทั้งนี้ กลุ่มการเมืองฝ่ายค้านและ ส.ส. บางส่วนในกลุ่มพรรคร่วมรัฐบาลที่ไม่สนับสนุน นายกรัฐมนตรีตั้งใจจะให้นายกรัฐมนตรีขาดความชอบธรรมในการครองอำนาจต่อด้วยการไม่สนับสนุนร่างงบประมาณดังกล่าว

จะเห็นได้ว่าสถานการณ์ทางการเมืองของมาเลเซียในปัจจุบันมีความตึงเครียดและไม่แน่นอน เนื่องจากการแข่งขันกันระหว่าง

ฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้านอยู่ตลอด นอกจากนี้พรรคฝ่ายค้านเองยังไม่มีเสถียรภาพเท่าที่ควรเห็นได้จากท่าทีของพรรคอัมโนที่แสดงความกดดันรัฐบาลของนายมูห์ยิดดิน ยัดซิน นายกรัฐมนตรีมาอย่างต่อเนื่อง แต่ในขณะเดียวกันนายมูห์ยิดดิน ยัดซินได้แถลงว่าจะจัดการเลือกตั้งทั่วไปขึ้นหลังจากการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ลีนสุดลง ท่าทีดังกล่าวอาจจะทำให้สถานการณ์การเมืองมาเลเซียดีขึ้นก็เป็นได้ ซึ่งไทยเองควรจับตาสถานการณ์การเมืองอย่างใกล้ชิดเนื่องจากมาเลเซียเป็นเพื่อนบ้านที่มีพรมแดนติดกับไทย หากมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลเกิดขึ้นย่อมส่งผลกระทบต่อประเทศไทยด้วยเช่นเดียวกัน

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กภค.ศศย.สปท. โทรศัพท์ 0 2275 5716 E-mail: rsdssc2559@gmail.com

สถานการณ์ภายในประเทศเมียนมา

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย

น.อ. ชูศักดิ์ เกษตรวิทย์ และ นาย สิทธิชัย สุขคะตะ

สถานการณ์ภายในประเทศเมียนมา ในห้วง ก.ย.-พ.ย.63 มีประเด็นสำคัญที่สรุปได้ดังนี้

▶ สถานการณ์การแพร่ระบาดของ Covid-19

ทางการท้องถิ่นเมืองรุ่มลี มณฑลยูนนาน (ไทยพอสต์: 2563) ยกระดับมาตรการควบคุมและจัดการบริเวณชายแดนจีน-เมียนมา โดยสั่งปิดพรมแดนทางน้ำและเรือข้ามฟาก รวมทั้งเรือถยนต์อานวยความสะดวกสำหรับเรือข้ามฟากและปิดกั้นทางน้ำที่ผิดกฎหมาย สำหรับประเทศไทยนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ประชุมคณะทำงานศูนย์ปฏิบัติการควบคุมโรค (กรุงเทพฯธุรกิจ: 2563) อ.แม่สาย และเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง หลังจากสถานการณ์การระบาดของไวรัสโควิด-19 ในเมียนมาระบาดหนัก โดยที่ด่านพรมแดน อ.แม่สาย จ.เชียงราย คงเหลือเพียงด่านพรมแดนตรงสะพานข้ามลำน้ำสายแห่งที่ 2 ที่ติดต่อกับ จ.ท่าขี้เหล็ก ได้เพียงจุดเดียว ทั้งนี้ กระทรวงสาธารณสุขเมียนมาจัดทำโครงการ COVID-19 Heroes

Campaign (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ: 2363) เพื่อป้องกันการนำเชื้อโรค COVID-19 จากข้างนอกเข้าบ้าน โดยจะให้แต่ละบ้านมีอาสาสมัคร 1 คน ทำหน้าที่ร้องขอให้สมาชิกทุกคนในบ้านสวม

หน้ากากอนามัย เว้นระยะห่าง หลีกเลี่ยงการไปอยู่รวมกันในสถานที่ระบายอากาศไม่ดีขณะอยู่บนอกบ้าน และล้างมือบ่อย ๆ อย่างไรก็ตาม ผู้อำนวยการแผนกการรักษาฉุกเฉินของโรงพยาบาล Yangon General ประเมินว่าอาจมีชาวเมียนมาเพียงร้อยละ 20 ที่จะได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรค COVID-19 ในห้วงแรก ดังนั้นเมียนมาจึงจำเป็นต้องควบคุมไม่ให้มีการระบาดรุนแรง อนึ่งเมื่อ 26 พ.ย.63 เมียนมาพบผู้ติดเชื้อ COVID-19 เพิ่มอีก 1,639 ราย เสียชีวิตเพิ่ม 36 ราย และมีผู้ติดเชื้อสะสมรวม 85,205 ราย เสียชีวิตรวม 1,846 ราย

▶ สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ

กระทรวงพาณิชย์เมียนมาระบุว่า (แนวหน้า: 2563) เมียนมามีรายได้จากการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมสำเร็จรูปมากกว่า 9.41 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณ 2.9 แสนล้านบาท) ในช่วง 11 เดือนของปีงบประมาณ 2562-2563 ซึ่งเริ่มตั้งแต่ ต.ค.62 - ต.ค.63 พร้อมระบุว่า

สินค้าอุตสาหกรรมสำเร็จรูปมีมูลค่าการส่งออกสูงสุดของประเทศ รองลงมาคือภาคเกษตรกรรมและเหมืองแร่ อย่างไรก็ตาม มูลค่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมสำเร็จรูปของปีงบประมาณนี้ ลดลงกว่า 108 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณ 3.4 พันล้านบาท) เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีงบประมาณ 2561-2562 ซึ่งมีมูลค่ากว่า 9.51 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณ 3 แสนล้านบาท) อย่างไรก็ตาม รัฐบาลญี่ปุ่นได้อนุมัติเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำมูลค่า 42,7800 ล้านบาท หรือ 414 ล้านดอลลาร์สหรัฐแก่รัฐบาลเมียนมา (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ: 2363) เพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและเยียวยาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 โดยมีแผนใช้งบประมาณมูลค่า 268 ล้านดอลลาร์สหรัฐสำหรับการดำเนินโครงการสร้างสะพานและถนนเชื่อมเมียนมา-ไทย-ลาว- เวียดนามตามยุทธศาสตร์แนวระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก-ตะวันตก (East - West Economic Corridor) และอีก 145 ล้านดอลลาร์สหรัฐ จะใช้สำหรับเยียวยา SMEs ของเมียนมา

▶ สถานการณ์การเลือกตั้ง

คณะกรรมการการเลือกตั้งเมียนมา (ผู้จัดการออนไลน์: 2563) เปิดโอกาสให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตซึ่งมีคำสั่งให้ประชาชนต้องอยู่บ้าน (Stay at Home) ได้มีโอกาสออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งล่วงหน้า คณะกรรมการการเลือกตั้งของเมียนมาสรุปผลการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อ 8 พ.ย.63 อย่างเป็นทางการ โดยพรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตย (NLD) ซึ่งเป็นพรรครัฐบาลขององชานซูจี ได้ครองเสียงข้างมาก (ผู้จัดการออนไลน์: 2563) ในรัฐสภาเมียนมาจำนวน 396 ที่นั่ง จากทั้งหมด 476 ที่นั่ง ส่วนพรรคชนกลุ่มน้อยได้ที่นั่งรวม 47 ที่นั่ง ขณะที่พรรคเพื่อความเป็นปึกแผ่นแห่งสหภาพ (USDP) ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับกองทัพเมียนมา ได้ 33 ที่นั่ง อย่างไรก็ตาม พรรคเพื่อความเป็นปึกแผ่นแห่งสหภาพ (USDP) (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ: 2363) ยื่นคำร้องคัดค้านผลการเลือกตั้งทั่วไปในเมียนมา จำนวน 630 คำร้อง ส่วนใหญ่เป็นคำร้องเกี่ยวกับกรณีการทุจริตในการเลือกตั้ง อาทิ การลงคะแนนเสียงซ้ำสองครั้ง การให้ผู้ที่ไม่ถึงเกณฑ์มาใช้สิทธิเลือกตั้งการแอบอ้างสิทธิ์ และการละเมิดกฎหมายการเลือกตั้ง

▶ แนวโน้มและผลกระทบ

พรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตย (NLD) ของเมียนมาได้ประกาศชัยชนะการเลือกตั้งทั่วไปปี 2563 ซึ่งเป็นพรรครัฐบาลขององซานซูจีที่ได้ครองเสียงข้างมาก แต่การชนะการเลือกตั้งครั้งนี้ไม่ราบรื่นเท่าที่ควรเพราะยังมีการร้องเรียนเรื่องความโปร่งใสในการเลือกตั้ง และถึงแม้นางองซานซูจี จะยังได้รับความนิยมจากคนในประเทศ แต่ยังคงต้องเผชิญกับแรงกดดันจากองค์กรสิทธิมนุษยชนภายนอกประเทศ ในเดือนเรื่องการเพิกเฉยต่อกรณีข่าวมสลิโรฮินจา อย่างไรก็ตาม เมียนมาและไทยเป็นสมาชิกอาเซียน ซึ่งยึดถือหลักการ “การไม่แทรกแซงกิจการภายในซึ่งกันและกัน” (Principle of Non-interference) ตามวิถีทางของอาเซียน เนื่องจากเห็นพ้องร่วมกันที่ไม่ต้องการให้ผู้อื่นเข้ามาแทรกแซงกิจการ

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กภค.ศศย.สปท. โทรศัพท์ 0 2275 5716 E-mail: rdscc2559@gmail.com

สถานการณ์ภายในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว)

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย

น.อ. ชูศักดิ์ เกษตรวิทย์ และ นางสาว ณัฐา แก้วคำแสน

สถานการณ์ภายใน สปป.ลาว มิติด้านเศรษฐกิจ และสถานการณ์โควิด-19 ในห้วงเดือน ก.ย.-พ.ย.63 ดังนี้

▶ มิติด้านเศรษฐกิจ

เมื่อวันที่ 11 ก.ย.63 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของ สปป.ลาว เข้าหารือเกี่ยวกับความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศและการค้าฮังการี ณ สปป.ลาว ซึ่งได้มีการส่งเสริมความร่วมมือให้นักธุรกิจของฮังการีดำเนินโครงการลงทุนมูลค่าเกือบ 200 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ใน สปป.ลาว (สำนักข่าว The Laotian Times: 2563)

สำหรับด้านธุรกิจการท่องเที่ยวได้รับผลกระทบจากการระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ส่งผลให้นักท่องเที่ยวเดินทางมายังแขวงจำปาสักของ สปป.ลาว ลดลงจากการคาดการณ์ ซึ่งมีการตั้งเป้าหมายว่าจะมีนักท่องเที่ยว 1 ล้านคน แต่ในช่วง 6 เดือนแรกของปี 2563 มีนักท่องเที่ยวเพียง 100,000 คน ที่เดินทางมายังแขวงจำปาสัก (สำนักข่าว FM 100.5 MCOT News Network: 2563)

▶ **โครงการเส้นทางสายไหมแห่งศตวรรษที่ 21** (Belt and Road Initiative: BRI) ใน สปป.ลาว มีความคืบหน้า ได้แก่ (1) เมื่อวันที่ 13 ก.ย.63 โครงการก่อสร้างอุโมงค์ทางรถไฟข้ามพรมแดนระหว่างจีน-ลาว ซึ่งมีความยาวทั้งสิ้น 9.59 กม. โดยมาตรฐานก่อสร้างได้ใช้เทคนิคและเครื่องมือจากจีน (2) เมื่อวันที่ 16 ก.ย.63 สถานีนาคเตยได้ดำเนินการสร้างแล้วเสร็จ ซึ่งเป็นสถานีที่มีสำคัญทางตอนเหนือของ สปป.ลาว เพราะเป็นศูนย์กลางของการขนส่งผู้โดยสารและสินค้า (สำนักข่าวโพสต์ทูเดย์: 2563) (3) เมื่อวันที่ 14 ต.ค.63 การติดตั้งอุปกรณ์ควบคุมสัญญาณการเดินรถไฟหรือ “ดวงตาของรถไฟ” แห่งแรกทางตอนเหนือของนครหลวงเวียงจันทน์

ได้ติดตั้งแล้วเสร็จ ซึ่งเป็นก้าวสำคัญของการติดตั้งระบบสัญญาณตามแนวเส้นทางรถไฟจีน-ลาว (สำนักข่าวซินหัวไทย: 2563) และ (4) เมื่อวันที่ 19 พ.ย.63 การก่อสร้างโครงสร้างหลักของสถานีรถไฟเวียงจันทน์ (Vientiane station) แล้วเสร็จ ซึ่งเป็นสถานีขนาดใหญ่และมีความสำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของทางรถไฟจีน-ลาว (สำนักข่าวซินหัวไทย: 2563) สำหรับโครงการเส้นทางสายไหมแห่งศตวรรษที่ 21 เป็นโครงการที่จีนเป็นผู้ริเริ่มและ สปป.ลาว มีความมุ่งมั่นที่จะเปลี่ยนประเทศไว้

ทางออกสู่ทะเลเป็นศูนย์กลางการเชื่อมต่อภาคพื้นดิน ซึ่งโครงการมีกำหนดแล้วเสร็จและเปิดใช้งานในเดือน ธ.ค.64

นอกจากนี้ สปป.ลาว ได้ส่งเสริมโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเป็นการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจและลดปัญหาความยากจนในพื้นที่ชนบทของลาว

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กภค.ศศย.สปท. โทรศัพท์ 0 2275 5716 E-mail: rdscc2559@gmail.com

ภายในของตน จึงเป็นความท้าทายของรัฐบาลไทยในการดำเนินนโยบายความสัมพันธ์ต่อกรณีนี้

จากสถานการณ์ข้างต้น ประเทศเมียนมากำลังเผชิญกับสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกใหม่ ทำให้ประเทศที่มีภูมิประเทศติดกับเมียนมา ต่างยกระดับการป้องกันมากขึ้นรวมถึงประเทศไทย อาจส่งผลกระทบต่อการเดินทางและติดต่อระหว่างกัน ซึ่งกระทบต่อระบบเศรษฐกิจการค้าชายแดนและเศรษฐกิจภายในประเทศจากมาตรการ Stay at Home อาจทำให้แรงงานเมียนมาต้องการข้ามชายแดนมายังฝั่งประเทศไทย นำมาซึ่งการลักลอบข้ามพรมแดนธรรมชาติอย่างผิดกฎหมาย ซึ่งเป็นความท้าทายต่อความมั่นคงของประเทศไทย

ได้แก่ (1) **ทางด่วนเวียงจันทน์-วังเวียง** ซึ่งมีความยาวทั้งสิ้น 113 กม. เป็นส่วนหนึ่งของทางด่วนเวียงจันทน์ - บ่อเต็นที่ สปป.ลาว ร่วมก่อสร้างกับบริษัทรัฐวิสาหกิจของจีน เพื่อเชื่อมต่อเวียงจันทน์กับจีน (สำนักข่าว The Laotian Times: 2563) (2) **โครงการท่าเรือระหว่างประเทศบ้านมอม บริเวณสามเหลี่ยมทองคำ** มีมูลค่าการลงทุน 50 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งจะเริ่มก่อสร้างในปี 2563 และมีการกำหนดแล้วเสร็จ 2566 (3) **โครงการ 4x100** ที่ได้ลงนามเซ็นสัญญากับจีนเมื่อวันที่ 6 ต.ค.63 เพื่อปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน 100 หมู่บ้านใน 4 ระบบ ประกอบด้วย ระบบน้ำสะอาด สุขศาลา ระบบไฟฟ้าเข้า และระบบโทรศัพท์มือถือที่ผ่านดาวเทียม (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ: 2563) (4) **โครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 6** โดยเชื่อมต่อระหว่างเมืองละคอนเพ็ง แขวงสาละวันของ สปป.ลาว กับจังหวัดอุบลราชธานีของไทย ซึ่งคาดว่าจะเริ่มก่อสร้างในปี 2566 และจะแล้วเสร็จในปี 2568 (สำนักข่าวซินหัวไทย: 2563)

▶ สถานการณ์โควิด-19 ใน สปป.ลาว

สำหรับสถานการณ์พบผู้ติดเชื้อโควิด-19 ในห้วง ก.ย. - พ.ย.63 ของ สปป.ลาว สามารถสรุปผู้ติดเชื้อได้ ดังนี้ (1) ผู้ติดเชื้อเป็นนักศึกษา กองทัพอากาศลาวที่เดินทางไปยังรัสเซียโดยพักอาศัยอยู่ในรัสเซียเป็นเวลาหนึ่งเดือนเพื่อเข้าร่วมใน Army Games-2020 (สำนักข่าว Vientiane Times: 2563) (2) นักเรียนวัย 23 ปี ที่เดินทางกลับมาจากรัสเซีย โดยมีการแวะเปลี่ยนเครื่องที่เกาหลีใต้ก่อนเดินทางต่อมายัง สปป.ลาว (สำนักข่าวซินหัวไทย: 2563) (3) นักศึกษาหญิงชาวลาว วัย 26 ปี ที่เดินทางกลับมาจากฮังการี ซึ่งตรวจพบว่าติดเชื้อไวรัสโควิด-19 ในระหว่างกักตัว (สำนักข่าว FM 100.5 MCOT News Network: 2563) ดังนั้น เมื่อวันที่ 15 พ.ย.63 สปป.ลาว มีจำนวนผู้ป่วยสะสมอยู่ที่ 25 ราย ซึ่ง สปป.ลาว ประกาศเมื่อวันที่ 24 มี.ค.63 ยืนยันการตรวจพบผู้ป่วยโรคโควิด-19 จำนวน 2 รายแรก

▶ บทสรุป

นอกจากวิกฤตไวรัสโควิด-19 สปป.ลาว ยังต้องเผชิญกับวิกฤตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง สปป.ลาว จึงได้มีความพยายามในการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ โดยการเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ซึ่งมีประเทศจีนและฮังการีเข้าร่วมในโครงการต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างให้ สปป.ลาว บรรลุจุดมุ่งหมายในการพัฒนาประเทศเพื่อลดปัญหาความยากจน สำหรับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 สปป.ลาว ได้ให้ความสำคัญและเฝ้าติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด โดยเมื่อวันที่ 21 ต.ค.63 ได้มีการดำเนินการตรวจโรคโควิด-19 ให้ผู้ป่วยต้องสงสัยจำนวน 61,699 ราย

ส่วนที่ 2 สถานการณ์ ความมั่นคงที่สำคัญ

สถานการณ์ภายในประเทศเวียดนาม

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย

น.อ. ชูศักดิ์ เกษตรวิทย์ และ ร.ท.หญิง ศิวลิย์ สิริโรจนบรรักษ์

สถานการณ์ภายในประเทศของเวียดนาม ห้วงเดือน ก.ย.-พ.ย.63 เวียดนามมีการประชุมสำคัญที่เกี่ยวข้องในฐานะประธานอาเซียน และความโดดเด่นทางเศรษฐกิจมากที่สุดในอาเซียนท่ามกลางสถานการณ์โควิด-19 โดยมีประเด็นสำคัญสรุปได้ ดังนี้

► มิติด้านการเมืองและความมั่นคง

การประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (ARF) ครั้งที่ 27 เมื่อวันที่ 20 ก.ย.63 เวียดนามเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมแบบออนไลน์ (กระทรวงการต่างประเทศ: 2563) โดยมีรัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศของประเทศสมาชิก 27 ประเทศ เข้าร่วมหรือในประเด็นความมั่นคงในภูมิภาคภายใต้บริบทของการแข่งขันของมหาอำนาจ และการรับมือกับโควิด-19 ซึ่งจำเป็นต้องร่วมมือกันในระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศเพื่อสร้างความยืดหยุ่นและการปรับตัว โดยในโอกาสนี้ ที่ประชุมได้รับรองเอกสารผลลัพธ์การประชุม ได้แก่ ARF Ha Noi Plan of Action II (2020-2025) ซึ่งระบุกิจกรรมและแนวทาง ส่งเสริมมาตรการสร้างความไว้วางใจและการทูตเชิงป้องกัน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินงานของ ARF ระหว่างปี 2563-2568

เวียดนามสนับสนุนความพยายามในการลดและแพร่กระจายอาวุธนิวเคลียร์ สำนักข่าว Viet Nam News รายงานเมื่อ 3 ต.ค.63 (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ: 2563) ว่า นายฟาม บิ่งห์ มิงห์ รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของเวียดนาม ส่งถ้อยแถลงไปยังที่ประชุมระดับสูงของสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติเพื่อรำลึกและส่งเสริมวันสากลแห่งการกำจัดอาวุธนิวเคลียร์ให้หมดสิ้นไป โดยให้ความสำคัญต่อโลกที่ปลอดอาวุธนิวเคลียร์หลังจากที่รับรู้ถึงการทำลายล้างโดยอาวุธนิวเคลียร์ที่เมืองฮิโรชิมาและนางาซากิของญี่ปุ่น รวมถึงใช้ช่องทางการเจรจาแบบทวิภาคีและพหุภาคีในการลดจำนวนการแพร่กระจายอาวุธนิวเคลียร์ และการควบคุมอาวุธนิวเคลียร์ที่เพิ่มมากขึ้นหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 ทั้งนี้ในฐานะที่เวียดนามเป็นประธาน ASEAN ในปี 2563 จึงมุ่งมั่นที่จะดำรงให้ภูมิภาคอาเซียนเป็นพื้นที่ปลอดอาวุธนิวเคลียร์และจะร่วมกับทุกประเทศสมาชิกพยายามทำข้อตกลงเกี่ยวกับเรื่องนี้ให้สำเร็จ

เวียดนามเป็นประเทศที่มีอิทธิพลมากเป็นอันดับ 12 ในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก เมื่อ 21 ต.ค.63 สถาบัน Lowy Institute ของออสเตรเลียได้รายงานการจัดอันดับ Asia Power Index ประจำปี 2563 ระบุว่า เวียดนามเป็นประเทศที่มีอิทธิพลมากเป็นอันดับ 12 ในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก โดยเวียดนามซึ่งจัดเป็นประเทศมหาอำนาจระดับกลาง มีคะแนนดีที่สุดในด้านอาวุธ เนื่องจากมีพัฒนาการดีขึ้นอย่างมาก ประสบความสำเร็จในการยับยั้งการแพร่ระบาดของโควิด-19 และโดดเด่นในการปรับปรุงขีดความสามารถทางเศรษฐกิจและเครือข่ายการป้องกันประเทศ

อาเซียนและประเทศคู่เจรจา 5 ประเทศ ลงนามความตกลง RCEP เมื่อวันที่ 15 พ.ย.63 ในการประชุมสุดยอดความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP) ครั้งที่ 4 ผู้นำอาเซียนและประเทศคู่เจรจา 5 ประเทศ (จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์) ลงนามความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค หลังการเจรจายาวนานถึง 8 ปี ทำให้ความตกลงดังกล่าวกลายเป็นเขตการค้าเสรีที่ใหญ่ที่สุดในโลก โดยคิดเป็นประมาณร้อยละ 30 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ของโลก ทั้งนี้ การลงนาม

RCEP ครั้งนี้แสดงถึงบทบาทนำของอาเซียนในการสนับสนุนระบบการค้าพหุภาคี โครงสร้างการค้าใหม่ในภูมิภาค และการอำนวยความสะดวกด้านการค้าอย่างยั่งยืน

► มิติด้านเศรษฐกิจ

เวียดนามมีแนวโน้มเป็นประเทศที่โดดเด่นทางเศรษฐกิจมากที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สำนักพิมพ์ Nikkei Asia (สำนักข่าววีโอเอไทย: 2563) รายงานเมื่อ 19 พ.ย.63 ว่า ในห้วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 เวียดนามมีแนวโน้มเป็นประเทศที่โดดเด่นทางเศรษฐกิจมากที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยมีปัจจัยเกื้อหนุน ได้แก่ การที่เวียดนามประสบความสำเร็จมากกว่าประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคในการควบคุมโควิด-19 ส่งผลให้ภาคการผลิตฟื้นตัวได้เร็ว ช่วยลดการเลิกจ้างงาน และประคองการใช้จ่ายของผู้บริโภค รวมทั้งภาคการส่งออกขยายตัว พร้อมทั้งการได้รับประโยชน์อย่างมากจากสงครามการค้าระหว่างจีนและสหรัฐ นอกจากนี้ เมื่อ 30 ก.ย.63 สำนักงานสถิติแห่งชาติเวียดนาม (สำนักข่าวไทย: 2563) แถลงว่า ไตรมาสเดือน ก.ค.-ก.ย. เศรษฐกิจขยายตัวร้อยละ 2.62 เพราะการส่งออกเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 34 จากไตรมาสก่อน และเพิ่มขึ้นร้อยละ 11 จากไตรมาสเดียวกันปี

เวียดนามติดอันดับ 10 ประเทศเศรษฐกิจใหญ่ฟื้นตัวจากโควิด-19 ดีที่สุด โดยสำนักข่าวบลูมเบิร์ก (สำนักข่าวโพสต์ทูเดย์: 2563) รายงานเมื่อวันที่ 27 พ.ย.63 ว่า เวียดนามอยู่ในอันดับที่ 10 จาก 53 ประเทศเศรษฐกิจขนาดใหญ่ที่ฟื้นตัวจาก โควิด-19 ได้ดีที่สุดในเอเชีย โดยเวียดนามได้รับคะแนนการฟื้นตัว 74.3 จาก 100 คะแนน ทั้งนี้ รายงานดังกล่าวได้ดำเนินการสำรวจ 53 ประเทศที่มีขนาดเศรษฐกิจมูลค่ามากกว่า 2 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ (ราว 6 ล้านล้านบาท) โดยวัดจากตัวชี้วัดสำคัญ ซึ่งรวมถึงการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ป่วย อัตราการเสียชีวิตโดยรวม ความสามารถในการตรวจเชื้อ ข้อตกลงในการจัดหาวัคซีน ความสามารถของระบบดูแลสุขภาพท้องถิ่น และผลกระทบของการล็อกดาวน์ในประเทศ ขณะเดียวกัน เวียดนามได้รับคะแนนด้านความรุนแรงของการล็อกดาวน์ อยู่ที่ 39 จาก 100 คะแนน

► มิติด้านสังคมและวัฒนธรรม

เวียดนามถูกพายุไต้ฝุ่นโมลาเบพัดถล่ม ซึ่งถือเป็นพายุไต้ฝุ่นรุนแรงที่สุดในรอบ 20 ปี เมื่อ 29 ต.ค.63 เวียดนามประสบภัยพิบัติจากเหตุพายุไต้ฝุ่นโมลาเบพัดถล่ม (ศูนย์การเฝ้าระวังอาเซียน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น: 2563) ซึ่งเป็นหนึ่งในพายุไต้ฝุ่นรุนแรงที่สุดในรอบ 20 ปี ส่งผลให้มีผู้เสียชีวิตอย่างน้อย 13 ราย สูญหายกว่า 40 ราย โดยทางการเวียดนามส่ง จนท.ทหารหลายร้อยนาย พร้อมเครื่องจักรขนาดใหญ่ เพื่อค้นหาผู้รอดชีวิตหลังเกิดดินถล่มจากเหตุฝนตกหนักใน จ.กว๋างนาม ภาคกลาง พายุดังกล่าวส่งผลให้ประชาชนหลายล้านคนไม่มีไฟฟ้าใช้ บ้านเรือนเสียหาย 56,000 หลัง ชาวประมง 26 รายยังคงสูญหายหลังพยายามนำเรือกลับเข้าฝั่ง ทั้งนี้ ตั้งแต่ต้น ต.ค.63 เวียดนามประสบเหตุจากพายุฝนตกหนักและน้ำท่วม ซึ่งกระทบต่อประชาชนกว่าล้านคน

เวียดนามเน้นใช้มาตรการสกัดโควิดมากกว่าวัคซีน เมื่อวันที่ 9 พ.ย.63 (สำนักข่าวไทย: 2563) ทางกรมเวียดนามเผยว่า จะให้ความสำคัญกับมาตรการควบคุมการระบาดของโควิด-19 มากกว่าการจัดหาวัคซีนป้องกันโรคโควิด-19 ที่มีราคาแพงและอาจมีอันตราย

▶ บทสรุป

สถานการณ์ภายในประเทศของเวียดนามในห้วงที่ผ่านมา พบว่าเวียดนามยังคงเดินหน้าในฐานะประธานอาเซียนต่อไป ภายใต้การมุ่งเน้นส่งเสริมการเชื่อมโยงกันในภูมิภาค การเสริมสร้างความใกล้ชิดทางเศรษฐกิจ

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กภค.ศศย.สปท. โทรศัพท์ 0 2275 5716 E-mail: rsdssc2559@gmail.com

สถานการณ์ภายในประเทศสิงคโปร์

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย

พ.ท. อารังชัย หนูนภักดี และ นางสาว ญัฐา แก้วคำแสน

สถานการณ์ภายในประเทศสิงคโปร์มีความมั่นคง และมีมิติด้านเศรษฐกิจ ในสิงคโปร์ ในห้วงเดือน ก.ย. - พ.ย.63 ดังนี้

▶ มิติความมั่นคง

การระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้ทั่วโลกหันมาใช้สื่อสังคมออนไลน์กันมากขึ้นสิงคโปร์ก็เช่นกัน สื่อสังคมออนไลน์จึงกลายเป็นช่องทางหนึ่งในการปลุกกระดมให้เกิดความรุนแรงในสังคม ดังนั้นทางการสิงคโปร์ได้ดำเนินการสอบสวนชาวสิงคโปร์ จำนวน 14 คน และชาวต่างชาติ จำนวน 23 คน ที่แสดงความคิดเห็นในสื่อสังคมออนไลน์ในเชิงการปลุกกระดมและสร้างความไม่สงบสุขในชุมชน รวมทั้งเนรเทศกลุ่มที่มีแนวคิดหัวรุนแรง ได้แก่ ชาวบังกลาเทศ จำนวน 15 คน และชาวมาเลเซีย จำนวน 1 คน เนื่องจากเหตุการณ์ผู้ก่อการร้ายโจมตีฝรั่งเศสและที่อื่น ๆ สิงคโปร์ได้ยกระดับความปลอดภัยของสิงคโปร์ ซึ่งทำให้สามารถจับกุมกลุ่มหัวรุนแรงและเนรเทศออกจากสิงคโปร์ (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ: 2563)

▶ มิติด้านเศรษฐกิจ

จากวิกฤตโควิด-19 ทำให้ทั่วโลกและสิงคโปร์ต้องเผชิญกับวิกฤตเศรษฐกิจอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งสิงคโปร์มีความพยายามที่จะปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในปัจจุบัน โดยมีโครงการเส้นทางธุรกิจ Green Lane เพื่ออำนวยความสะดวกทางธุรกิจ

และการเดินทาง รวมทั้งช่วยฟื้นฟูความเชื่อมโยงและสนับสนุนการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ สำหรับประเทศคู่สัญญาในโครงการและผู้อยู่อาศัยในทั้งประเทศต้นทางและปลายทางของโครงการ

ซึ่งสิงคโปร์ได้เข้าร่วมเจรจาเพื่อผลักดันโครงการดังกล่าวกับหลายประเทศ เช่น ประเทศญี่ปุ่น สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และเขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน

เมื่อวันที่ 21 พ.ย.63 สิงคโปร์และฮ่องกงมีความเห็นตรงกันควรเลื่อนการเปิดการเดินทางตามข้อตกลง Air Travel Bubble (ATB) แบบ

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กภค.ศศย.สปท. โทรศัพท์ 0 2275 5716 E-mail: rsdssc2559@gmail.com

ระหว่างกันอย่างแน่นแฟ้น ควบคู่ไปกับการมีบทบาทเชิงสร้างสรรค์ในการรักษาไว้ซึ่งความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของอาเซียน ภายใต้แนวคิด “Cohesive and Responsive” สำหรับในมิติด้านเศรษฐกิจนั้น ท่ามกลางการเผชิญความท้าทายในเรื่องการรับมือกับการแพร่ระบาดของโควิด-19 เวียดนามยังมีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจมากกว่าชาติใดในอาเซียนอันมาจากหลายปัจจัย เช่น การควบคุมโควิด-19 ได้อย่างรวดเร็ว ความสามารถของระบบดูแลสุขภาพท้องถิ่น และการได้ประโยชน์จากสงครามการค้าระหว่างสหรัฐฯ และจีน เป็นต้น

ไม่ต้องกักตัว จากวันที่ 22 พ.ย.63 เป็นต้นเดือนธันวาคม 2563 เพื่อเฟ้นหาตัวโรคโควิด-19 เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดในฮ่องกงมีแนวโน้มสูงขึ้น และตรวจพบพบผู้ติดเชื้อโควิด-19 รายใหม่ 43 ราย สำหรับผู้เดินทางในโครงการดังกล่าวสามารถขอคืนค่าบริการโดยสารและที่พัก หรือเลื่อนการเดินทางโดยไม่มีค่าใช้จ่าย (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ: 2563)

ถึงแม้ว่าปัจจุบันสิงคโปร์ไม่มีกำลังการผลิตรถยนต์ แต่เมื่อ 13 ต.ค.63 บริษัท Hyundai Motor ของเกาหลีใต้ได้เริ่มสร้างสายการผลิตและพัฒนาซึ่งเป็นที่ตั้งโรงงานผลิตรถยนต์ไฟฟ้า (electric vehicles-EVs) ในสิงคโปร์ 2565 ดังนั้นจึงเป็นการพลิกโฉมอุตสาหกรรมด้านยานยนต์ในสิงคโปร์ นอกจากนี้สิงคโปร์ยังได้ส่งเสริมอุตสาหกรรมด้านยานยนต์แบบใหม่ด้วยการตั้งเป้าหมายการยกเลิกใช้รถยนต์ที่ใช้น้ำมันภายในปี 2583 (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ: 2563)

เมื่อวันที่ 24 พ.ย.63 กระทรวงการค้าและอุตสาหกรรมสิงคโปร์ปรับเพิ่มประมาณการตัวเลขผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ หรือ จีดีพี ไตรมาส 3 ปี 2563 ที่หดตัวลงร้อยละ 5.8 ซึ่งดีกว่าตัวเลขประมาณการเบื้องต้นที่ประเมินว่าจะหดตัวลงถึงร้อยละ 7 อันเนื่องมาจากการที่รัฐบาลผ่อนคลายนโยบายการล็อกดาวน์ และนโยบายต่าง ๆ ที่สนับสนุนด้านเศรษฐกิจ โดยรัฐมนตรีกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรมของสิงคโปร์ได้กล่าวถึงเศรษฐกิจของสิงคโปร์ว่าได้ผ่านจุดวิกฤติแล้ว แต่คงยังต้องใช้เวลานานในการฟื้นฟูกันในระยะยาว แต่อย่างไรก็ตามตัวเลขการหดตัวของเศรษฐกิจที่ต่ำกว่าการประมาณการแสดงให้เห็นถึงการดำเนินนโยบายที่ถูกต้องของรัฐบาล (สำนักข่าว FM 100.5 MCOT News Network: 2563)

▶ บทสรุป

สรุปได้ว่าสถานการณ์ในสิงคโปร์ในห้วง ก.ย. - พ.ย.63 สิงคโปร์คงเผชิญกับปัญหาเศรษฐกิจที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 แต่มีแนวโน้มที่ดีขึ้นเนื่องจากนโยบายต่าง ๆ ที่สนับสนุนเศรษฐกิจ เช่น การเดินทางตามข้อตกลง Air Travel Bubble (ATB) และการผ่อนคลายนโยบายการล็อกดาวน์ เป็นต้น นอกจากนี้สิงคโปร์ยังได้รักษามาตรการความมั่นคงอย่างต่อเนื่องเพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นของนักลงทุนในการดำเนินธุรกิจ

สถานการณ์ภายในทะเลจีนใต้

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย

น.อ. ชูศักดิ์ เกษตรวิทย์ และ ร.ท.หญิง ศิวลิย์ สิริโรจน์บริษัท

▶ สถานการณ์ในทะเลจีนใต้

เมื่อ 1 เม.ย.63 ที่ผ่านมา จีนได้ประกาศ China's Blue Sea 2020 หรือ "Bihai 2020 Initiatives" (碧海 2020) ซึ่งเป็นการริเริ่มการบังคับใช้กฎหมายทางทะเลฉบับใหม่ของจีน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรทางทะเล มีระยะเวลาในการดำเนินการรวมทั้งสิ้น 8 เดือน (1 เม.ย. - 30 พ.ย.63) ดังนั้นจึงเป็นที่น่าจับตามองว่า ในห้วงเวลาหลังจากนี้ จีนจะมีทิศทางต่อทะเลจีนใต้อย่างไร และอาเซียนรวมทั้งไทยจะต้องวางบทบาทต่อความท้าทายนี้อย่างไร

▶ สถานการณ์ในทะเลจีนใต้ห้วงปี 2563

ประเทศที่อ้างสิทธิ์ครอบครองพื้นที่ในทะเลจีนใต้ ได้แก่ จีน มาเลเซีย บรูไน ฟิลิปปินส์ เวียดนาม และไต้หวัน รวมทั้งอินโดนีเซียที่อ้างสิทธิ์เหนือพื้นที่บางส่วนในทะเลจีนใต้ โดยมีสัญญาฉบับหนึ่งถึงการลดระดับความตึงเครียดลง เมื่อ จีน ซึ่งเป็นประเทศคู่พิพาทหลักได้ใช้การทูตฝ่ายทหารแบบพหุภาคีด้วยการฝึกร่วมทางทะเลระหว่างจีนกับชาติสมาชิกอาเซียนเป็นครั้งแรก และการประกาศว่าจะเร่งจัดทำประมวลการปฏิบัติในทะเลจีนใต้ (Code of Conduct in the South China Sea: COC) ให้เสร็จสิ้นภายใน 3 ปี เข้ามาเป็นกลไกในการคลี่คลายข้อพิพาท สำหรับสหรัฐฯ แม้ไม่ได้เป็นประเทศคู่พิพาทโดยตรงแต่ประกาศยืนยันที่จะปฏิบัติการเสรีภาพในการเดินเรือและการบินเหนือน่านน้ำและน่านฟ้าในภูมิภาค (Freedom of Navigation and Overflight)

▶ China's Blue Sea 2020

เป็นความร่วมมือของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงคมนาคม และหน่วยยามฝั่งของจีนในการคุ้มครองทรัพยากรทางทะเล โดยมีเนื้อหาครอบคลุมใน 8 ประเด็น ได้แก่ (1) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางทะเลและชายฝั่ง (2) การสำรวจน้ำมันนอกชายฝั่ง (3) ขยะทางทะเล (4) การขนส่งสินค้า (5) การขุดทรายและการขนส่งทรายทางทะเล (6) การคุ้มครองพื้นที่ทางทะเล (7) มลพิษทางทะเล และ (8) สภาพแวดล้อมและนิเวศวิทยาทางทะเล พร้อมทั้งได้ขยายขอบเขตด้านกฎหมายและขีดความสามารถในการเฝ้าระวังและการลาดตระเวนของหน่วยยามฝั่งของจีนให้มากขึ้นอีกด้วย

▶ ท่าทีของประเทศต่าง ๆ ต่อ China's Blue Sea 2020

สหรัฐฯ: เมื่อ 15 ก.ค.63 สถานทูตสหรัฐฯ ประจำประเทศไทย ได้เผยแพร่บทความเรื่อง "การอ้างสิทธิ์อธิปไตยของจีนทั้งหมด" โดยระบุถึงการกระทำที่รุกรานของจีนในทะเลจีนใต้ว่า จีนได้ประกาศโครงการใหม่ชื่อ "Blue Sea 2020" เพื่อยกระดับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมทางทะเล แต่แท้จริงแล้วจีนใช้กฎหมายดังกล่าวเพื่อจัดการกับประเทศอื่น ๆ ที่รุกล้ำเข้ามาในพื้นที่ที่จีนอ้างสิทธิ์ครอบครอง

สำหรับชาติสมาชิกอาเซียน ยังไม่มีประเทศใดตอบสนอง และให้ความสนใจ หรือถกเถียงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากข้อริเริ่มดังกล่าว โดยขณะที่จีนดำเนิน China's Blue Sea 2020 อาเซียนก็มีได้เพิกเฉยต่อการอ้างสิทธิ์ของจีนในทะเลจีนใต้ อันจะเห็นได้จาก

เวียดนาม: เมื่อ 1 ต.ค.63 เวียดนามเรียกร้องให้อาเซียนและจีนกลับมาเจรจาเพื่อจัดทำประมวลการปฏิบัติในทะเลจีนใต้ (COC) โดยเร็วอีกครั้ง หลังจากต้องหยุดชะงักเนื่องจาก COVID-19 และต้องให้ความสำคัญกับการจัดทำประมวลการปฏิบัติในทะเลจีนใต้ เป็นอันดับแรก

ฟิลิปปินส์: เมื่อ 12 ก.ย.63 ประธานาธิบดีดูเตอร์ตของฟิลิปปินส์ พบหารือกับ พล.อ.เหวย เฟิงเหอ รัฐมนตรีกระทรวงกลาโหมของจีน โดยเน้นย้ำจุดยืนในการปฏิบัติตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล (United Nations Convention on the Law of the Sea: UNCLOS)

มาเลเซีย: นายอิสมาอิล ซาบรี ยาคอบ รัฐมนตรีกระทรวงกลาโหมของมาเลเซีย ได้เน้นย้ำจุดยืนว่าการแก้ไขปัญหาในทะเลจีนใต้จะต้องใช้มาตรการทางการทูต โดยกล่าวขณะที่ พล.อ.เหวย เฟิงเหอ รัฐมนตรีกระทรวงกลาโหมของจีน เยือนมาเลเซีย เมื่อ 14 ก.ย.63

▶ ความท้าทายด้านความมั่นคงในทะเลจีนใต้

ถึงแม้ชาติสมาชิกอาเซียน จะยังไม่มีประเทศใดให้ความสนใจต่อ China's Blue Sea 2020 แต่อย่างไรก็ตาม ในอนาคตอาจเป็นความท้าทายต่ออาเซียน และประเทศที่อ้างสิทธิ์ในทะเลจีนใต้ ดังนี้

การสำรวจทางทะเล ภายใต้กฎหมายฉบับดังกล่าว จีนได้ใช้หน่วยปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะหน่วยยามฝั่งเป็นหน่วยในการสำรวจภูมิประเทศและทรัพยากรทางทะเล นอกจากนี้จีนยังได้สร้างแพลตฟอร์มการสื่อสารทางทะเลที่เรียกว่า "Blue Ocean Information Network" (蓝海洋信息网络) ซึ่งเป็นการวางเครือข่ายเรดาร์ขนาดใหญ่ หรือที่เรียกว่า Underwater Great Wall ครอบคลุมพื้นที่ในทะเลจีนใต้ ซึ่งอาจเป็นชนวนเหตุในการสร้างความไม่พอใจให้กับประเทศคู่พิพาทถึงวัตถุประสงค์ของการสำรวจทางทะเลของจีน เช่น เมื่อ ก.ค.62 จีนส่งเรือสำรวจน้ำมันและเรือคุ้มกันรูก้ำมันในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ (Exclusive Economic Zone: EEZ) ของเวียดนาม จนทำให้เวียดนามแถลงปฏิเสธกรรมสิทธิ์การอ้างสิทธิ์ของจีน

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางทะเลและชายฝั่ง กฎหมายฉบับดังกล่าว อาจเป็นยุทธศาสตร์เชิงรุกของจีนเพื่อขยายอำนาจในการสร้างความชอบธรรมให้กับการอ้างสิทธิ์ของจีนผ่านการสร้างโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ เช่น 24 มิ.ค.63 จีนได้เปิดสถานีวิจัย 2 แห่งในหมู่เกาะสแปรตลีย์ที่ฟิลิปปินส์อ้างสิทธิ์ ต่อมา 18 เม.ย.63 จีนได้ประกาศจัดตั้งอำเภอซีซา (Xisha) และอำเภอหนานซา (Nansha) ในเมือง Sansha ของมณฑลไห่หนาน เป็นต้น

การคุ้มครองพื้นที่ทางทะเล กฎหมายฉบับดังกล่าวไม่ได้ระบุถึงขอบเขตทางภูมิศาสตร์ไว้อย่างชัดเจน และยังคงมีความคลุมเครืออยู่ในขณะนี้ ซึ่งการอ้างสิทธิ์เพียงฝ่ายเดียวของจีนอาจมุ่งเป้าไปที่การควบคุมโดยพลัดถิ่นและทำให้การอ้างสิทธิ์ในน่านน้ำพิพาทเป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย เช่น กรณีที่จีนได้ประกาศอย่างเป็นทางการครั้งแรก เมื่อ 13 ก.ค.63 ระบุว่าร้อยละ 90 ของพื้นที่ทะเลจีนใต้เป็นของจีน เป็นต้น

▶ บทสรุปและแนวโน้มของจีน

แม้ว่าการดำเนินการตามห้วงเวลาของ China's Blue Sea 2020 จะสิ้นสุดลงแล้ว โดยที่ไม่มีชาติใดในอาเซียน ซึ่งเป็นประเทศคู่พิพาทหลักตอบสนอง หรือแสดงท่าทีต่อข้อริเริ่มดังกล่าว ดังนั้นจึงเป็นไปได้ว่าหลังจากนี้จีนอาจจะวางยุทธศาสตร์ กำหนดนโยบาย หรือดำเนินโครงการในลักษณะนี้ออกมาอีก เพื่อแสดงถึงการอ้างสิทธิ์ของจีนในทะเลจีนใต้ ซึ่งกรณีดังกล่าวอาจเป็นอุปสรรคขัดขวางการจัดทำประมวลการปฏิบัติในทะเลจีนใต้ (COC) ระหว่างจีนและอาเซียนให้เสร็จสมบูรณ์ในอนาคต นอกจากนี้ หากระยะต่อไปสถานการณ์ในทะเลจีนใต้มีความเข้มข้นขึ้น จนมีการยื่นเรื่องเพื่อพิจารณาตัดสินคดีต่อศาลประจำอนุญาโตตุลาการ (Permanent Court of Arbitration: PCA) อาจเป็นเหตุผลให้จีนหวั่นไหวประเด็นที่ไม่มีประเทศใดคัดค้าน China's Blue Sea 2020 อย่างเป็นรูปธรรม มาสร้างความชอบธรรมในการอ้างสิทธิ์เพียงฝ่ายเดียวของจีนในอนาคต

(ที่มา: ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์. (2563). "China's Blue Sea 2020" ความท้าทายด้านความมั่นคงในทะเลจีนใต้, <https://bit.ly/3n1bsf7>)

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ ภาศ.ศสย.สพท. โทรศัพท์ 0 2275 5716 E-mail: rsdssc2559@gmail.com

สถานการณ์ภายในประเทศอินเดีย

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย

พ.ท. อารังชัย หนุณภักดี และ ร.ท.หญิง ธาราทิพย์ กัลยาณมิตร

สรุปสถานการณ์ภายในประเทศอินเดีย ในห้วงเดือน ก.ย.-พ.ย.63 มีรายละเอียดสำคัญดังนี้

▶ มิติด้านสังคม

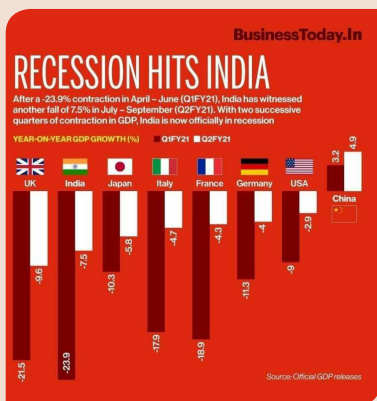
อินเดียมียอดสะสมของผู้ติดเชื้อ COVID-19 ล่าสุดเมื่อ 30 พ.ย.63 จำนวน 9,432,039 ราย โดยอินเดียเป็นเพียงประเทศที่ 2 ใน โลกที่มีจำนวนผู้ติดเชื้อดังกล่าวเกิน 9 ล้านคน ตามหลังสหรัฐฯ แต่ขณะนี้ถือว่าอัตราการติดเชื้อรายใหม่ในอินเดียเริ่มชะลอตัวลง จากเดิมที่พุ่งสูงสุดในเดือน ก.ย. นอกจากนี้เจ้าหน้าที่รัฐและผู้เชี่ยวชาญต่างเตือนว่า ผู้ติดเชื้อในอินเดียอาจเพิ่มขึ้นอีกครั้ง เพราะช่วงที่ผ่านมาของเดือนนี้มีการเฉลิมเทศกาลทิวาลีหรือเทศกาลแห่งดวงประทีป ซึ่งเป็นเทศกาลที่สำคัญของชาวฮินดูที่มีการเฉลิมฉลองกันอย่างยิ่งใหญ่ทั้งในประเทศและต่างประเทศ สำหรับประเด็นเรื่องวัคซีนนักวิทยาศาสตร์อาวุโสอินเดีย เผยว่า วัคซีนโควาซิน (Covaxin) ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากสภาวิจัยทางการแพทย์อินเดีย จะนำออกมาใช้อย่างรวดเร็วที่สุด คือเดือนกุมภาพันธ์ ปีหน้า ซึ่งเร็วกว่าที่คาดการณ์ไว้หลายเดือน โดยทีมวิจัยกำลังจะเริ่มทดลองวัคซีนขั้นสุดท้ายในเดือน พ.ย. นี้ และจนถึงขณะนี้พบว่า วัคซีนมีความปลอดภัยและมีประสิทธิภาพในการต้านโควิด -19 นอกจากนี้ นรม.นเรนทรา โมดิ ของอินเดีย ให้คำมั่นต่อที่ประชุมสมัชชาใหญ่สหประชาชาติ เมื่อ 27 ก.ย.63 ว่าอินเดียในฐานะเป็นประเทศผู้ผลิตวัคซีนรายใหญ่ที่สุดในโลก จะใช้ขีดความสามารถด้านกำลัง การผลิตและขนส่งวัคซีนโรค COVID-19 เพื่อช่วยเหลือมนุษยชาติทุกคน

▶ มิติด้านเทคโนโลยี

อินเดียระงับการเข้าถึงแอปพลิเคชันบนมือถือของจีนเพิ่มเติม 43 รายการ กระทรวงอิเล็กทรอนิกส์และเทคโนโลยีสารสนเทศของอินเดีย ระงับการเข้าถึงแอปพลิเคชันบนมือถือของจีนเพิ่มเติม 43 รายการ เช่น Alibaba Workbench AliExpress และ Alipay Cashier ด้วยเหตุผลที่ว่ากระทบต่ออำนาจอธิปไตย ความมั่นคง และความสงบเรียบร้อยของประเทศและประชาชน ซึ่งเป็นการพิจารณาตามรายงานของศูนย์ประสานอาชญากรรมทางเทคโนโลยีของอินเดีย ทั้งนี้ ผู้ประกอบการด้านเทคโนโลยีในอินเดียส่วนใหญ่สนับสนุนการระงับการเข้าถึงแอปพลิเคชันดังกล่าว โดยมองว่าเป็นการตอบโต้จีนต่อกรณีความขัดแย้งทางด้านพรมแดนระหว่างประเทศ ประกอบกับตรวจพบการละเมิดความเป็นส่วนตัวและข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ใช้งานแอปพลิเคชัน ตลอดจนเป็นการสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีภายในประเทศตามนโยบายพึ่งพาตนเองของรัฐบาลอินเดีย โดยในห้วงเดือน ก.ย. 63 อินเดียได้สั่งห้ามใช้แอปพลิเคชันของบริษัทจีนทั้งสิ้นจำนวน 118 แอปพลิเคชัน

▶ มิติด้านเศรษฐกิจ

ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศตัวเลข GDP ในไตรมาสที่ 2 ของปีงบประมาณล่าสุด ตีกลับที่ร้อยละ 7.5 อาจเรียกได้ว่าอินเดียกำลังเผชิญกับสภาวะถดถอยทางเศรษฐกิจ (ตัวเลขจีดีพีไตรมาสแรกตีกลับร้อยละ 23.9 และไตรมาส 2 ยังคงตีกลับ) แต่สถานการณ์เศรษฐกิจถดถอยของอินเดียครั้งนี้ถือว่าไม่ได้แย่มากนัก เนื่องจากหากพิจารณาตัวเลขเปรียบเทียบกับ 2 ไตรมาสก็จะเห็น

ว่ามีตัวเลขการปรับตัวทางเศรษฐกิจที่เห็นได้ชัดว่าถึงแม้จะยังคงตีกลับแต่ก็ถือว่าตีกลับน้อยลงมาก ซึ่งนักเศรษฐศาสตร์ได้วิเคราะห์ว่าตัวเลขที่ปรับลงเยว่นี้ ส่วนหนึ่งเป็นผลสำคัญมาจากมาตรการเปิดเมืองของอินเดียซึ่งเริ่มในช่วงไตรมาส 2 ของปีงบประมาณ ยิ่งไปกว่านั้นคือก่อนหน้านี้ธนาคารกลางของอินเดียได้ประเมินว่าไตรมาส 2 ของอินเดียตัวเลขจีดีพีน่าจะตีกลับที่ร้อยละ 8.6 แต่ตัวเลขดีกว่าที่คาดเอาไว้ ซึ่งหมายถึงว่ามีสัญญาณเชิงบวกในทางเศรษฐกิจของอินเดียที่เริ่มกระตุ้นให้เศรษฐกิจกลับมาหมุนเวียนมากขึ้นจากเดิม จากภาคอุตสาหกรรมการผลิต เกษตร ไฟฟ้า และการก่อสร้าง และพลังการซื้อสินค้าที่เพิ่มขึ้นอย่างมากของภาคเอกชนและประชาชน ทั้งนี้มีการคาดการณ์ว่าในไตรมาสที่ 3 ของปีงบประมาณตัวเลข GDP จะยังคงตีกลับอยู่ แต่อาจจะลดลงจากเดิมถึงเท่าตัว ในขณะที่อินเดียจะกลับมาเป็นตัวเลขจีดีพีเป็นบวกอีกครั้งในไตรมาสสุดท้ายของปีงบประมาณ ซึ่งก็คือช่วงต้นปี 2021

▶ มิติด้านการเมือง และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

นรม.นเรนทรา โมดิ ของอินเดีย เข้าร่วมการประชุมทางไกลผ่านระบบอินเทอร์เน็ตกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาที่มีการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว (BRICS) ครั้งที่ 12 ที่รัสเซียเป็นเจ้าภาพ เมื่อ 17 พ.ย.63 โดย นรม.โมดิหารือร่วมกับผู้นำบราซิล รัสเซีย จีน และแอฟริกาใต้ ในประเด็นการยกระดับความร่วมมือภายในกลุ่ม BRICS และประเด็นท้าทายของโลก เฉพาะอย่างยิ่งภายหลังวิกฤติโรค COVID-19

รมว.กต.ของสหรัฐฯ อินเดีย ญี่ปุ่น และออสเตรเลีย จัดการประชุมกรอบความร่วมมือ 4 ฝ่าย (Quad) ที่กรุงโตเกียว ญี่ปุ่น เมื่อ 6 ต.ค.63 เพื่อหารือเกี่ยวกับการจัดระเบียบระหว่างประเทศหลังการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 และการรับมือกับความท้าทายที่เกิดขึ้นจากปัญหาดังกล่าว นอกจากนี้ ทั้ง 4 ฝ่ายจะติดตามสถานการณ์ในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกและกระชับความร่วมมือระหว่างกัน เช่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพ ความมั่นคงทางทะเล การต่อต้านการก่อการร้าย ความมั่นคงทางไซเบอร์ ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม และการบรรเทาภัยพิบัติ โดยจะร่วมมือกับประเทศในภูมิภาคอย่างใกล้ชิด เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ในการส่งเสริมให้ภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกมีเสรีและเปิดกว้าง (Free and Open Indo-Pacific)

นายโยชิฮิเดะ ซูงะ นรม.ญี่ปุ่น สนทนาทางโทรศัพท์เป็นครั้งแรก นับตั้งแต่ นายซุงะ เข้ารับตำแหน่งกับนายนเรนทรา โมดิ นรม.อินเดีย เมื่อ 25 ก.ย.63 โดยผู้นำทั้งสองเห็นพ้องที่จะกระชับความสัมพันธ์ญี่ปุ่นและอินเดียให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น โดยเฉพาะความร่วมมือระดับทวิภาคีทั้งด้านความมั่นคงและเศรษฐกิจ รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือระดับพหุภาคี เพื่อสร้างภูมิภาค อินโดแปซิฟิกให้เป็นภูมิภาคที่เสรีและเปิดกว้าง นอกจากนี้ ผู้นำกองทัพอินเดียและญี่ปุ่นตกลงกระชับความร่วมมือด้านความมั่นคงในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก

กต.อินเดียออกแถลงการณ์เมื่อ 22 ก.ย.63 ว่า หลังการประชุมระหว่างผู้บัญชาการหน่วยทหารในพื้นที่พิพาทระหว่างอินเดียกับจีน ระบุว่า อินเดียและจีนเห็นพ้องในการป้องกันไม่ให้เกิดความเข้าใจผิดที่อาจนำไปสู่ความตึงเครียดเพิ่มขึ้น โดยจะเร่งดำเนินการมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาความตึงเครียดและร่วมกันรักษาความสงบในพื้นที่พิพาท เฉพาะอย่างยิ่งการไม่ส่งทหารเข้าไปประจำการในพื้นที่พิพาทเพิ่มเติม และจะไม่ดำเนินการใด ๆ ที่จะทำให้สถานการณ์ตึงเครียดขึ้น

▶ มิติด้านทหาร

นายไมค์ ปอมเปโอ รัฐมนตรีต่างประเทศของสหรัฐฯ พร้อมด้วย นายสุพราหมณ์มัยนียม ชัยซันคาร์ รัฐมนตรีต่างประเทศอินเดีย ร่วมลงนามในข้อตกลงความร่วมมือและแลกเปลี่ยนข้อมูลจากดาวเทียมระบุพิกัดทางภูมิศาสตร์ (Basic Exchange and Cooperation Agreement on Geospatial Cooperation-BECA) เมื่อวันที่ 27 ต.ค. ซึ่งจะช่วยให้

อินเดียสามารถเข้าถึงข้อมูลทางภูมิศาสตร์ ทั้งทางบก ทางทะเล และทางอากาศ ซึ่งมีความสำคัญต่อการระบุตำแหน่งเป้าหมายสำหรับการโจมตีด้วยขีปนาวุธและโดรน นอกจากนี้สหรัฐอเมริกาขายอาวุธต่างๆ แก่อินเดีย เป็นมูลค่ากว่า 21,000 ล้านดอลลาร์ และทั้งสองประเทศยังได้ลงนามในข้อตกลงแบ่งปันข้อมูลสำคัญสำหรับใช้ในอุปกรณ์ทางการทหารที่มีความทันสมัยสูงอีกด้วย

จากสรุปสถานการณ์ภายในประเทศอินเดียข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ในมิติด้านสังคมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของ COVID-19 อินเดียยังคงดำเนินการมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยมีตัวเลข GDP ที่มีค่าติดลบน้อยลง

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศศย.สปท. โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

สถานการณ์การก่อการร้าย

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย และ นางสาว นิตยา งานไว

สถานการณ์การก่อการร้ายในห้วงเดือน ก.ย.-พ.ย.63 นั้น มีเหตุการณ์การก่อการร้ายเกิดขึ้นในหลายภูมิภาคทั่วไปในโลก โดยเฉพาะในภูมิภาคตะวันออกกลาง แอฟริกา ยุโรป ออสเตรเลีย และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วย ดังนั้นจึงขอสรุปความเคลื่อนไหวที่สำคัญของกลุ่มก่อการร้ายที่เกิดขึ้นในภูมิภาคต่าง ๆ ในห้วง 3 เดือน ดังนี้

▶ กลุ่ม Islamic State (IS)

ในตะวันออกกลางเกิดเหตุการณ์การร้ายที่กรุงคาบูล เมืองหลวงของอัฟกานิสถาน โดยนาย Tariq Arian โฆษกกระทรวงมหาดไทยของอัฟกานิสถาน แถลงว่าเมื่อ 24 ต.ค.63 เกิดเหตุระเบิดฆ่าตัวตายบริเวณหน้าสถาบันการศึกษาเอกชน Kawsar-e-Danish ในเมือง Dasht-e-Barchi ทางตะวันตกของกรุงคาบูล เมืองหลวงของอัฟกานิสถาน ทำให้มีผู้เสียชีวิตแล้วอย่างน้อย 18 ราย และบาดเจ็บ 57 ราย ส่วนใหญ่เป็นนักเรียน โดยจำนวนผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บยังคงเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ทั้งนี้กลุ่ม Islamic State (IS) ประกาศผ่านสื่อสังคมออนไลน์ว่ากลุ่ม IS Khorasan Province (ISKP) เป็นผู้วางแผนก่อเหตุดังกล่าว ต่อมากลุ่ม Islamic State (IS) ได้ก่อเหตุอีกครั้งในกรุงคาบูล ด้วยการโจมตีด้วยจรวดจำนวน 23 ลูก ส่งผลให้มีผู้เสียชีวิต 8 ราย และได้รับบาดเจ็บอย่างน้อย 31 ราย โดยกลุ่ม IS ระบุว่าสามารถโจมตีพื้นที่ปลอดภัยซึ่งเป็นที่ตั้งของทำเนียบประธานาธิบดีสถานทูตและที่ทำการหน่วยความมั่นคงของอัฟกานิสถานได้สำเร็จ

ส่วนในยุโรปได้เกิดเหตุยึดกราดขึ้นในกรุงเวียนนาประเทศออสเตรีย ทำให้มีผู้เสียชีวิต 4 คน และบาดเจ็บ 22 คน ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจวิสามัญผู้ก่อเหตุที่ฝึกฝึกกลุ่ม Islamic State (IS) โดยผู้ก่อเหตุคือ นาย Kujtim Fejzulai อายุ 20 ปี เกิดและเติบโตในออสเตรีย มีเชื้อสายแอลเบเนียนครอบครัวย้ายถิ่นฐานมาจากสาธารณรัฐนอร์ทมาซิโดเนีย นาย Kujtim Fejzulai เป็นหนึ่งในชาวออสเตรียมุสลิมที่ต้องการเดินทางไปซีเรีย นอกจากนี้ยังมีผู้ต้องสงสัยเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ครั้งนี้ 3 คน เกิดในออสเตรีย ถือสัญชาติออสเตรียและสาธารณรัฐนอร์ทมาซิโดเนีย ทั้งนี้กลุ่ม IS เผยแพร่ถ้อยแถลงผ่านเทเลแกรม สำนักข่าว Amaq ได้อ้างความรับผิดชอบในการก่อเหตุครั้งนี้ โดยโพสต์ภาพของนาย Abu Dagnah Al-Albany ที่กลุ่มอ้างว่าเป็นผู้ก่อเหตุ ด้านทางการออสเตรียยืนยันว่าผู้ก่อเหตุคือนาย Kujtim Fejzulai ซึ่งเคยถูกตัดสินให้จำคุก 22 เดือน ในข้อหาพยายามเดินทางไปซีเรียเพื่อเข้าร่วมกับกลุ่ม IS แต่ถูกปล่อยตัวออกมาก่อนครบกำหนด

ในมิติด้านเทคโนโลยีอินเดียยังคงดำเนินการระงับการเข้าถึงแอปพลิเคชันบนมือถือของจีนอย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุผลว่าแอปพลิเคชันจากจีนส่งผลกระทบต่ออำนาจอธิปไตย ความมั่นคง และความสงบเรียบร้อยของประเทศและประชาชน นอกจากนี้ในมิติด้านการเมืองและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอินเดียก็มุ่งพัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีในกลุ่มประเทศ BRICS (ประกอบด้วยบราซิล รัสเซีย จีน อินเดีย และแอฟริกาใต้) กลุ่มประเทศ QUAD (ประกอบด้วยสหรัฐฯ อินเดีย ญี่ปุ่น และออสเตรเลีย) และสำหรับมิติด้านการทหารก็มีการลงนามข้อตกลงด้านการทหารกับสหรัฐฯ ในการแบ่งปันข้อมูลดาวเทียม ระหว่างกัน

ในขณะเดียวกันในตุรกีเจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถจับกุมผู้ต้องสงสัยเป็นสมาชิกของกลุ่ม Islamic State (IS) ได้รวม 19 คน ในพื้นที่เมือง Adana ทางตอนใต้ของตุรกี ซึ่งมีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับการลักพาตัวนักการเมือง วางแผนการก่อเหตุต่อเจ้าหน้าที่และสถานที่สำคัญ นอกจากนี้สามารถยึดเอกสารที่เกี่ยวข้องรวมทั้งสารเคมีสำหรับประกอบวัตถุระเบิดได้ 500 กรัม ที่ผ่านมาตุรกีเป็นทางผ่านของนักรบก่อการร้ายต่างชาติที่พยายามเดินทางไปร่วมสู้รบกับกลุ่ม IS ในซีเรียและอิรัก โดยปัจจุบันประมาณการณ์ว่ามีนักรบของกลุ่ม IS ที่ควบคุมตัวไว้ที่ค่ายกักกันและเรือนจำมากกว่า 10,000 ราย

ส่วนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เจ้าหน้าที่สิงคโปร์ได้จับกุมนาย Ahmed Faysal อายุ 26 ปี แรงงานชาวบังกลาเทศ เนื่องจากมีแนวคิดหัวรุนแรงและกำลังสะสมอาวุธ เพื่อเตรียมก่อการร้ายต่อชาวฮินดูในบังกลาเทศ นาย Faysal เข้ามาทำงานเป็นแรงงานก่อสร้างในสิงคโปร์เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ปี 2560 เริ่มมีแนวคิดหัวรุนแรงเมื่อปี 2561 จากการซึมซับแนวคิดของกลุ่ม Islamic States (IS) ทางอินเทอร์เน็ต หลังจากนั้นนาย Faysal แปลโฆษณาชวนเชื่อของกลุ่ม IS เป็นภาษาเบงกอลเผยแพร่ทางสื่อสังคมออนไลน์ นาย Faysal มีประวัติเคยสนับสนุนกลุ่มสุดโต่งทางศาสนาหลายกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มอัลกออิดะฮ์ กลุ่มอัลชาบับในโซมาเลีย และเพิ่งเปลี่ยนมาสวมมิกัดี้และบริจาคเงินให้กับกลุ่ม Hayat Tahrir al-Sham ในซีเรีย เมื่อปี 2562 นาย Faysal เป็น 1 ใน 37 คน ที่ตำรวจสิงคโปร์จับกุมได้ในปฏิบัติการต่อต้านการก่อการร้าย หลังจากเกิดเหตุฆ่าตัดศีรษะในฝรั่งเศส

และในออสเตรเลียนาง Heather Cook รองผู้อำนวยการหน่วยต่อต้านข่าวกรองออสเตรเลีย (Australian Security Intelligence Organization: ASIO) ระบุว่า รูปแบบการชักชวนสมาชิกใหม่ของกลุ่มผู้มีความคิดขวาจัดสุดโต่งมีวิธีการในลักษณะเดียวกันกับกลุ่มก่อการร้าย Islamic States (IS) ที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือหลักในการชักชวนเยาวชนหรือผู้ที่อ่อนแอให้เข้าร่วมกลุ่ม นอกจากนี้ ASIO ยังพบว่าในปัจจุบันเครือข่ายผู้มีความคิดขวาจัดสุดโต่งมีแบบแผนและซับซ้อนมากขึ้น ขณะที่สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 มีแนวโน้มที่จะทำให้การสร้างแนวคิดแบบหัวรุนแรงเพิ่มขึ้น เนื่องจากประชาชนใช้เวลาส่วนใหญ่ทำกิจกรรมในบ้านและอยู่ในโลกออนไลน์ ซึ่งทำให้ภัยคุกคามจากกลุ่มผู้มีความคิดขวาจัดสุดโต่งในออสเตรเลียเพิ่มสูงขึ้นอีกด้วย

▶ กลุ่ม Al-Shabaab

ในโซมาเลียกลุ่ม Al-Shabaab ที่มีความเกี่ยวข้องกับกลุ่มอัลกออิดะฮ์ได้ก่อเหตุโจมตีเป้าหมายพลเรือนและรัฐบาลโซมาเลียบ่อยครั้ง

โดยกองกำลังสหภาพแอฟริกาในโซมาเลีย (African Union Mission in Somalia-AMISOM) ได้ปฏิบัติการทางทหารขับไล่กลุ่ม Al-Shabaab ออกจากฐานที่มั่นในกรุงโมกาดิชูเมื่อปี 2554 และในปัจจุบันกลุ่ม Al-Shabaab ได้ก่อเหตุระเบิดฆ่าตัวตายที่ร้านอาหารใกล้โรงเรียนตำรวจ ในกรุงโมกาดิชู เมืองหลวงของโซมาเลีย ทำให้มีผู้เสียชีวิต 5 คน ในจำนวนนี้เป็นตำรวจ 2 คน และมีผู้ได้รับบาดเจ็บมากกว่า 10 คน

▶ กลุ่มอาบู ซายยาฟ (Abu Sayyaf)

ในฟิลิปปินส์เจ้าหน้าที่ทหารและตำรวจได้ปฏิบัติการร่วมจับกุมนาง Rezky Fantasya Rullie ชาวอินโดนีเซีย และหญิงชาวฟิลิปปินส์อีก 2 คน ซึ่งเป็นภรรยาของสมาชิกกลุ่มอาบู ซายยาฟ ได้ที่บ้านพักแห่งหนึ่งในเมืองโจโล จ.ซูลู พร้อมกับยึดเครื่องกระสุนและส่วนประกอบของระเบิด

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กภศ.ศคย.สปท. โทรศัพท์ 0 2275 5716 E-mail: rsdssc2559@gmail.com

สถานการณ์ภายในสหรัฐอเมริกา

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย

พ.ท. อารังชัย หนูนภักดิ์ และ ร.ต.หญิง ภริยาชญา อุไรรัตน์

สถานการณ์ ด้านการเมืองการปกครอง ภายในสหรัฐอเมริกา มีประเด็นสำคัญที่สรุปได้ดังนี้

▶ **ผู้นำเกาหลีใต้แสดงความยินดีกับว่าที่ประธานาธิบดีสหรัฐฯ คนใหม่** ประธานาธิบดีมุน-แจอึน ของเกาหลีใต้ แสดงความยินดีกับ นายโจเซฟ ไบเดน ว่าที่ประธานาธิบดีสหรัฐฯ คนใหม่ และนางกมลลา แฮร์ริส ว่าที่รองประธานาธิบดีสหรัฐฯ ผ่านทวิตเตอร์ส่วนตัวระบุว่า รอที่จะทำงานร่วมกับว่าที่ประธานาธิบดีสหรัฐฯ คนใหม่ เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ทวิภาคีให้ก้าวหน้ามากขึ้น อย่างไรก็ตาม นักวิชาการประจำ Wilson Center ซึ่งเป็น Think Tank ในสหรัฐฯ มีความเห็นว่า ประธานาธิบดีมุน-แจอึน อาจเผชิญความท้าทายกับการดำเนินนโยบายกระบวนกรสันติภาพในคาบสมุทรเกาหลี เนื่องจากในห้วงการหาเสียงเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐฯ นายไบเดน ระบุชัดเจนว่า ไม่สนใจใช้แนวทางการทูตแบบส่วนตัวกับผู้นำสูงสุดของเกาหลีเหนือ เช่นเดียวกับประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ขณะที่ประธานาธิบดีมุน-แจอึน สนับสนุนแนวทางดังกล่าว เห็นได้จากการผลักดันการเจรจาระหว่างผู้นำสหรัฐฯ กับผู้นำสูงสุดของเกาหลีเหนือผ่านการประชุมสุดยอดที่ผ่านมา

▶ **ท่าทีบุคคลสำคัญของอิหร่านต่อผู้นำสหรัฐฯ คนใหม่** บุคคลสำคัญของอิหร่านต่างแสดงความคิดเห็นกรณีนายโจ ไบเดน ได้รับการเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีคนใหม่ของสหรัฐฯ โดย Ayatollah Khamenei ผู้นำสูงสุดของอิหร่านมองว่า การเลือกตั้งในครั้งนี้เป็นเรื่องที่น่าสนใจ เผยให้

ซึ่งทั้งหมดต้องสงสัยว่าเกี่ยวข้องกับแผนการโจมตีเมืองโจโล จ.ซูลู ปัจจุบันทางการฟิลิปปินส์เพิ่มความเข้มงวดในการค้นหาและจับกุมกลุ่มก่อการร้ายชาวอินโดนีเซียในภาคใต้ของฟิลิปปินส์ หลังจากกรรมาภัย 2 คน ของสมาชิกกลุ่มอาบู ซายยาฟก่อเหตุฆ่าตัวตายเมื่อเดือนสิงหาคม 2563 ที่ผ่านมา

ในขณะเดียวกันกองกำลังทหารของฟิลิปปินส์สังหารสมาชิกกลุ่มก่อการร้ายอาบู ซายยาฟ (ASG) จำนวน 7 คน ซึ่งเป็นกลุ่มก่อเหตุลักพาตัวเรียกค่าไถ่ ระหว่างที่บุคคลทั้งหมดกำลังเดินทางไปยังรัฐซาบฮาร์ของมาเลเซียด้วยเรือสปีดโบ๊ทใกล้กับเกาะ Sulure จังหวัดซูลู เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2563 และมีการยิงต่อสู้ทำให้สมาชิก 7 คน เสียชีวิต ในจำนวนนี้ 2 คน เป็นพี่น้องของ Mundi Sawadjaan ที่หน่วยข่าวกรองฟิลิปปินส์เชื่อว่าทำหน้าที่ประกอบระเบิดให้แก่กลุ่ม ASG และอยู่เบื้องหลังการก่อเหตุระเบิดในโบสถ์คริสต์ เขตเทศบาลโจโล จังหวัดซูลู บนเกาะมินดาเนาของฟิลิปปินส์ เมื่อวันที่ 27 มกราคม 2563 ที่ผ่านมา

จะเห็นว่ากลุ่มก่อการร้ายยังปฏิบัติการก่อเหตุในทุกภูมิภาคทั่วโลก ประกอบกับการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ทำให้ประชาชนใช้เวลาส่วนใหญ่ทำกิจกรรมในบ้านและอยู่ในโลกออนไลน์เพิ่มมากขึ้น ทำให้ผู้ก่อการร้ายสามารถที่จะสร้างและเผยแพร่แนวคิดแบบหัวรุนแรงเพิ่มขึ้นและประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้ง่ายขึ้นอีกด้วย ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐบาลของประเทศต้องปรับตัวเพื่อรับมือกับการก่อการร้าย ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนในชาติมีความมั่นคงและปลอดภัยจากภัยคุกคามด้านการก่อการร้ายที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

เห็นถึงความน่าเกลียดของประชาธิปไตยแบบเสรีนิยมที่สะท้อนจากศีลธรรม สภาสังคม การเมือง ในแบบสหรัฐฯ ได้เป็นอย่างดี ด้านประธานาธิบดี Hassan Rouhani คาดหวังว่า ผู้นำคนใหม่ของสหรัฐฯ จะแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นในช่วงการบริหารของประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ เพื่อกลับมาสู่การเคารพกฎ กติกาของประชาคมโลก ขณะที่ นาย Mohammad Jazad Zarif รมต.กต. โพสต์ข้อความผ่านทวิตเตอร์ ว่า ประชาคมโลกกำลังจับตามองผู้นำคนใหม่ของสหรัฐฯ ว่า จะสนับสนุนการเสริมสร้างความร่วมมือและเคารพกฎหมายหรือดำเนินนโยบายที่ส่งผลเสียและไร้ระเบียบเช่นที่ผ่านมา

▶ **กท.เกาหลีใต้จะร่วมมือกับสหรัฐฯ อย่างไร** ภายใต้อาณัติของประธานาธิบดีคนใหม่ของสหรัฐฯ โฆษก กท.เกาหลีใต้ ว่า กท.เกาหลีใต้กับสหรัฐฯ ยังยึดมั่นในคณะทำงานร่วมและการเตรียมพร้อมทางทหารภายใต้วาระการดำรงตำแหน่งของนายโจเซฟ ไบเดน ว่าที่ประธานาธิบดีของสหรัฐฯ เพื่อสนับสนุนกระบวนการสันติภาพในคาบสมุทรเกาหลี ก่อนหน้านั้น เกาหลีใต้กับสหรัฐฯ จัดตั้งคณะทำงานร่วมเพื่อทบทวนนโยบายในการรับมือการเปลี่ยนแปลงทางทหารระหว่างสองประเทศ นำโดย รมช. กท.เกาหลีใต้ ประเด็นสำคัญที่หารือในคณะทำงาน ได้แก่ การถ่ายโอนอำนาจบัญชาการรบในยามสงครามจากสหรัฐฯ ให้แก่เกาหลีใต้ (OPCON) และการปรับจำนวนกำลังทหารสหรัฐฯ ประจำเกาหลีใต้ ขณะที่ นางคังคยอง-ฮวา รมว.เกาหลีใต้ เยือนสหรัฐฯ ระหว่าง 8-11 พ.ย.63 เพื่อหารือกับนายไมเคิล ปอมเปโอ รมว.กต.สหรัฐฯ เกี่ยวกับการเสริมสร้างความเป็นพันธมิตรระหว่างกัน และประเด็นสำคัญในคาบสมุทรเกาหลี

▶ **นรม.ญี่ปุ่นอาจเดินทางเยือนสหรัฐฯ เพื่อพบกับผู้นำสหรัฐฯ คนใหม่ใน ก.พ.64** นรม.สีเกะ โยชิฮิเดะของญี่ปุ่นพิจารณาแผนเดินทางเยือนสหรัฐฯ เพื่อพบกับประธานาธิบดีสหรัฐฯ คนใหม่ ซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างญี่ปุ่นและสหรัฐฯ และความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดระหว่างนรม.สีเกะ กับนายไบเดน นอกจากนี้ นรม.สีเกะจะหารือเกี่ยวกับทิศทางการค้าเงินยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกของสหรัฐฯ ความร่วมมือในกลุ่ม QUAD (ญี่ปุ่น สหรัฐฯ อินเดีย และออสเตรเลีย) และการแก้ปัญหาความเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ

▶ **ประธานาธิบดีเกาหลีใต้เตรียมหารือทางโทรศัพท์กับ นายโจเซฟ ไบเดน เพื่อกระชับความสัมพันธ์** ประธานาธิบดี มุนแจ-อิน ของเกาหลีใต้จะหารือทางโทรศัพท์กับ นายโจเซฟ ไบเดน ว่าที่ประธานาธิบดีสหรัฐฯ คาดว่าจะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ในระดับทวิภาคี รวมถึงกระบวนการสร้างสันติภาพบนคาบสมุทรเกาหลี และส่งเสริมความเป็นพันธมิตรที่แข็งแกร่งผ่านทางความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทั้งนี้ นายมุน ระบุว่า รัฐบาลเกาหลีใต้จะติดต่อสื่อสารในหลายมิติกับนายไบเดน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดภาวะสูญญากาศในความสัมพันธ์สำหรับกระบวนการสร้างสันติภาพบนคาบสมุทรเกาหลี

▶ **จีนแสดงความยินดีต่อชัยชนะของนายโจเซฟ ไบเดน** โฆษก กต.จีน แถลงว่า จีนเคารพการตัดสินใจของชาวอเมริกัน และขอแสดงความยินดีกับชัยชนะของนายโจเซฟ ไบเดน และนางคามาลา แฮร์ริส รวมทั้งเข้าใจถึงผลการเลือกตั้งอย่างเป็นทางการตามหลักกฎหมายของสหรัฐฯ ทั้งนี้ นักวิชาการจีนระบุว่า แถลงดังกล่าวมีใช้การแสดงความยินดีอย่างเป็นทางการของผู้นำจีนต่อประธานาธิบดีคนใหม่ของสหรัฐฯ พร้อมระบุว่า ผู้นำจีนจะแสดงความยินดีอย่างเป็นทางการเมื่อประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ยอมรับผลการเลือกตั้ง หรือมีการประกาศรับรองผลการเลือกตั้งอย่างเป็นทางการ

▶ **นายโจเซฟ ไบเดน ว่าที่ประธานาธิบดีสหรัฐฯ เตรียมแต่งตั้งบุคคลดำรงตำแหน่งสำคัญ** อ่างบุคคลที่เกี่ยวข้องกับคณะทำงานของนายโจเซฟ ไบเดน ผู้ชนะการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐฯ ว่า นายไบเดน

จะแต่งตั้งบุคคลดำรงตำแหน่งสำคัญหลังเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีใน 20 ม.ค.64 ได้แก่ 1) นายแอนโทนี เจ.บลิงเคน อดีต รมว.กต.สหรัฐฯ สมัยอดีตประธานาธิบดีบารัค โอบามา จะดำรงตำแหน่ง รมว.กต.สหรัฐฯ คนใหม่ แทนนายไมเคิล ปอมเปโอ 2) นายเจคอบ ชัลลิแวน ผู้ช่วยอดีตประธานาธิบดีโอบามา และที่ปรึกษาด้านความมั่นคงของอดีตรองประธานาธิบดีไบเดน จะดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาด้านความมั่นคงแห่งชาติ คนใหม่แทนนายโรเบิร์ต โอเบเรียน และ 3) นางลินดา โทมัส-กรีนฟิลด์ อดีต ผู้ช่วย รมว.กต.สหรัฐฯ ฝ่ายกิจการแอฟริกา จะดำรงตำแหน่ง ออท.สหรัฐฯ/สหประชาชาติคนใหม่แทนนางเคลลี คราฟท์ นอกจากนี้ นางกรีนฟิลด์จะดำรงตำแหน่ง จนท.ระดับสูงในสภาความมั่นคงแห่งชาติ (NSC) ควบอีก 1 ตำแหน่ง นางเจนเนต เยลเลน เป็น รมว.กต.สหรัฐฯ และนางแอฟริล ดี เฮนส์ เป็น ผอ.ข่าวกรองแห่งชาติ

▶ **ว่าที่ประธานาธิบดีสหรัฐฯ เตรียมหารือประเทศพันธมิตรทันทีหลังจากรับตำแหน่งใน 20 ม.ค.64** เพื่อตอบโต้จีน นายโจเซฟ ไบเดน ว่าที่ประธานาธิบดีสหรัฐฯ จะเร่งดำเนินนโยบายการค้าระหว่างประเทศหลังจากเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีใน 20 ม.ค.64 โดยเห็นถึงความจำเป็นที่จะหารือร่วมกับประเทศพันธมิตร เพื่อกำหนดกฎเกณฑ์การค้าโลก และต่อต้านอิทธิพลการค้าของจีน ทั้งนี้ นายไบเดนปฏิเสธการเข้าร่วมความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership-RCEP) ที่จีนสนับสนุนให้มีการลงนามเมื่อ 15 พ.ย.63 โดยเป็นความตกลงการค้าใหญ่ที่สุดในโลก คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 30 ของเศรษฐกิจโลก

▶ **บทสรุป**
การขึ้นเป็นประธานาธิบดีสหรัฐฯ ของนายโจ ไบเดน จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของสหรัฐฯ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อโลกและภูมิภาคอาเซียน เนื่องจากสหรัฐฯ มีบทบาทสำคัญต่อการกำหนดทิศทางทางการดำเนินนโยบายต่าง ๆ ระหว่างประเทศ ดังนั้น ประเทศไทยจึงควรเฝ้าติดตาม เพื่อเตรียมพร้อมรับมือกับสถานการณ์และมาตรการต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นจากนโยบายการบริหารประเทศของรัฐบาลสหรัฐฯ ชุดใหม่ในอนาคต

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศศย.สปท. โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

สถานการณ์การความขัดแย้งในภูมิภาคเอเชียใต้

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย

พ.ท. อัครชัย หนูนภักดี และ ร.ท.หญิง ธราทิพย์ กัลยาณมิตร

ASU สถานการณ์ความขัดแย้งในภูมิภาคเอเชียใต้ ในช่วงเดือน ก.ย.- พ.ย.63 มีรายละเอียดสำคัญดังนี้

▶ มิติด้านสังคม

สหพันธ์สภาภาษาชาติๆ เดือนการแพร่ระบาดของ COVID-19 อาจทำให้เกิดการแบ่งแยกในเอเชีย สนข.Reuters รายงานอ้างคำกล่าว ดร.Viviane Fluck นักวิจัยและผู้ประสานงาน Asia Pacific community engagement and accountability ของสหพันธ์สภาภาษาชาติและสภาเสี้ยววงเดือนแดงระหว่างประเทศ (International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies - IFRC) เมื่อ 17 ก.ย.63 ว่า IFRC เดือนกรณีการแพร่ระบาดของ COVID-19 กำลังทำให้เกิดการแบ่งแยกในชุมชนที่มีความเปราะบางของเอเชียซึ่งรวมถึงชุมชนของผู้พลพและชาวต่างชาติโดยผลการสำรวจขององค์กรสิทธิมนุษยชนต่อกลุ่มตัวอย่าง 5,000 คน

ในอินโดนีเซีย มาเลเซีย เมียนมา และปากีสถาน พบว่าจำนวนครั้งหนึ่งกล่าวโทษเฉพาะเจาะจงไปที่กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งถึงต้นเหตุของการแพร่เชื้อ COVID-19 ขณะที่บางส่วนกล่าวว่าชาวจีน ผู้พลพ และชาวต่างชาติ รวมถึงผู้ที่ละเมิดกฎหมายและมาตรการป้องกันเป็นต้นเหตุ

▶ มิติด้านความมั่นคงและการทหาร

นักรบติดอาวุธของกลุ่มกบฏในแคว้นแคชเมียร์ โจมตีทหารลาดตระเวนของอินเดีย ในเมืองศรีนคร ทำให้มีทหารเสียชีวิต 2 นาย สำนักข่าว แชนเนลนิวส์เอเชีย รายงานว่า พันเอก ราเชศ คาเลีย โฆษกกองทัพอินเดีย เปิดเผยเมื่อ 26 พ.ย.63 ว่า นักรบติดอาวุธเปิดฉากยิงหน่วยทหารลาดตระเวนบริเวณชานเมืองศรีนคร เมืองเอกของแคว้นแคชเมียร์ ทำให้มีทหารได้รับบาดเจ็บก่อนที่จะเสียชีวิตที่โรงพยาบาล 2 นาย อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีกลุ่มใดออกมาอ้างตัวเป็น

ผู้อยู่เบื้องหลังการโจมตีล่าสุด ซึ่งตำรวจและทหารอินเดียเริ่มปฏิบัติการตามล่าตัวผู้ก่อเหตุแล้ว ซึ่งการโจมตีครั้งนี้เกิดขึ้นในขณะที่ทหารของอินเดียบอกกับปากีสถานยังป็นต่อสู้กันไม่เว้นวันบริเวณพื้นที่แนวหน้าออกจากรั้วกึ่งทัพอินเดียยังกล่าวหาทหารปากีสถานว่า ใช้ปืนครกยิงฐานที่มั่นของฝ่ายอินเดียบริเวณชายแดนเขต พูนช์ (Poonch) ทำให้ทหารอินเดียต้องตอบโต้ แต่ไม่มีรายงานผู้บาดเจ็บหรือเสียชีวิตเมื่อวันที่ 13 พ.ย. ที่ผ่านมา ทหารอินเดียบอกกับปากีสถานยังป็นใหญ่โจมตีกันอยู่อย่างหนัก ในหลายจุดบริเวณชายแดน ทำให้ทั้ง 2 ฝ่ายมีพลเรือนเสียชีวิตรวม 9 ศพ ทหารเสียชีวิตอีก 6 นาย ซึ่งนับเป็นการต่อสู้ที่ทำให้มีผู้เสียชีวิตในวันเดียวที่มากที่สุดในรอบหลายปี

อินเดียเรียกนักการทูตปากีสถานเข้าพบเพื่อประท้วงกรณีละเมิดข้อตกลงหยุดยิงบริเวณ LOC สนข. Times of India รายงานเมื่อ 15 พ.ย.63 ว่า กต.อินเดียเรียกนักการทูตระดับสูงของปากีสถานเข้าพบ เพื่อประท้วงกรณีกองทัพปากีสถานยิงปืนข้ามแนวเส้นแบ่งเขตหยุดยิง (Line of Control-LOC) เข้ามาในบริเวณพรมแดนดินแดนสหภาพจัมมูและแคชเมียร์ เมื่อ 13 พ.ย.63 ทำให้ประชาชนและ จนท.ของอินเดียในพื้นที่เสียชีวิตกว่า 10 ราย บาดเจ็บอย่างน้อย 19 ราย พร้อมทั้งระบุว่า การกระทำของปากีสถานเป็นการละเมิดข้อตกลงหยุดยิงปี 2546 และบั่นทอนความสงบและสันติภาพในพื้นที่ดังกล่าว

รมว.กต.ปากีสถานระบุว่าไม่มีหลักฐานยืนยันว่าอินเดียนับสนุนการก่อการร้ายในปากีสถาน สนข. TRT รายงานอ้างถ้อยแถลงของ นาย Shah Mahmood Qureshi รมว.กต.ปากีสถาน เมื่อ 14 พ.ย.63 ว่า

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศศย.สปท. โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

มีหลักฐานยืนยันว่าอินเดียนับสนุนกลุ่มก่อการร้ายที่ต่อต้านรัฐบาลปากีสถาน โดยกล่าวหาหน่วยข่าวกรองอินเดีย (Research & Analysis Wing - RAW) ใช้อัฟกานิสถานเป็นฐานในการวางแผนก่อเหตุโจมตีปากีสถาน ด้วยการสนับสนุนเงินทุน อาวุธและฝึกก่อการร้ายให้กับกลุ่มก่อการร้าย Tehrik-e-Taliban Pakistan (TTP) กลุ่ม Jamaat-ul-Ahrar (JuA) และกลุ่ม Baloch Liberation Front (BLF) เพื่อก่อเหตุโจมตีในปากีสถานหลายครั้ง รวมทั้งเหตุโจมตีโรงแรมแห่งหนึ่งในเมือง Gwadar เมื่อ พ.ค.62 โดย รมว.กต.ปากีสถาน ได้เผยแพร่คลิปวิดีโอที่อ้างว่าเป็นการสนทนาระหว่าง จนท.หน่วยข่าวกรองอินเดีย กับผู้นำกลุ่ม BLF ต่อสื่อมวลชนด้วย ทั้งนี้ ปากีสถานและอินเดียต่างกล่าวหาอีกฝ่ายว่าให้การสนับสนุนการก่อการร้ายเพื่อบ่อนทำลายอีกฝ่ายมาโดยตลอด แต่ครั้งนี้มีการแสดงหลักฐาน โดย รมว.กต.ปากีสถานระบุว่า จะส่งหลักฐานให้กับ UN และองค์กรระหว่างประเทศต่อไป ขณะที่โฆษก กต.อินเดีย แถลงเมื่อ 15 พ.ย.63 ปฏิเสธข้อกล่าวหาของ รมว.กต.ปากีสถาน ว่าเป็นการสร้างเรื่องโดยใช้จินตนาการแต่ยังห่างไกลจากความเป็นจริง

▶ บทสรุป

จากสถานการณ์ความขัดแย้งในภูมิภาคเอเชียใต้ข้างต้นแสดงให้เห็นว่าสถานการณ์ในแคชเมียร์ยังคงเป็นสาเหตุทำให้ภูมิภาคเอเชียใต้กลายเป็นพื้นที่แห่งความรุนแรงและความขัดแย้งอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งความขัดแย้งระหว่างอินเดียและปากีสถานเหนือดินแดนแคชเมียร์ อาจเป็นอุปสรรคต่อสันติภาพและความร่วมมือในภูมิภาคในอนาคต

สถานการณ์ภายในออสเตรเลียและนิวซีแลนด์

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย

พ.ท. อัครชัย หนองภักดี และ ร.ต.หญิง ภิญญา อุไรรัตน์

สถานการณ์ ในออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ หัวเดือน ก.ย.-พ.ย.63 มีสถานการณ์สำคัญสรุปได้ดังนี้

▶ ออสเตรเลีย

การสืบสวนกรณีการแทรกแซงของจีนในออสเตรเลียทำให้ความสัมพันธ์ออสเตรเลีย-จีนตึงเครียดขึ้น การสืบสวนของตำรวจสหพันธรัฐออสเตรเลีย (Australian Federal Police-AFP) และหน่วยต่อต้านข่าวกรองออสเตรเลีย (Australian Security Intelligence Organization - ASIO) ต่อกรณีความพยายามของจีนในการแทรกแซงการเมืองของออสเตรเลีย ซึ่งเชื่อมโยงกับ นาย Shaoquett Moselmane ส.ส.พรรคเลเบอร์ รัฐนิวเซาท์เวลส์ พรรคฝ่ายค้านของออสเตรเลีย จนนำไปสู่การบุกค้นที่พักและสอบสวนนักวิชาการและสื่อมวลชนชาวจีนจำนวน 4 คนในออสเตรเลียซึ่งต้องสงสัยว่าจะมีส่วนเกี่ยวข้องในกรณีดังกล่าว เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างออสเตรเลียกับจีนตึงเครียดมากยิ่งขึ้น ผู้สื่อข่าวชาวออสเตรเลียจำนวน 2 คน ที่ประจำอยู่ในจีน ได้แก่ นาย Bill Birtles จาก สนข. ABC และ นาย Mike Smith จาก นสพ. Australian Financial Review ถูกทางการจีนสอบสวนในคดีที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงแห่งชาติ และบังคับให้เดินทางออกนอกประเทศ

ออสเตรเลียคาดหวังว่าความสัมพันธ์กับจีนจะฟื้นฟูหลังร่วมลงนามความตกลง อ้างถ้อยแถลงของนาย Simon Birmingham รมว.กระทรวงพาณิชย์ออสเตรเลียว่า รัฐบาลออสเตรเลียคาดหวังว่าการร่วมลงนามความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership-RCEP) จะช่วยฟื้นฟูความสัมพันธ์กับจีน ทั้งนี้ ออสเตรเลียกับจีนซึ่งเป็นประเทศคู่ค้าที่ใหญ่ที่สุดของออสเตรเลีย

มีปัญหาความสัมพันธ์ หลังจากออสเตรเลียเรียกร้องให้มีการสืบสวนต้นตอของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จนสร้างความไม่พอใจให้กับจีน โดยจีนสั่งห้ามนำเข้าสินค้าออสเตรเลียหลายรายการเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าเกษตรมูลค่าหลายพันล้านเหรียญสหรัฐ อย่างไรก็ตาม รัฐบาลจีนยังคงสั่งห้ามนำเข้าสินค้าจากออสเตรเลียหลายรายการจากการเปิดเผยของ กต.จีน เมื่อต้น พ.ย.63

ออสเตรเลียและญี่ปุ่นทำข้อตกลงความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างกัน อ้างถ้อยแถลงของนายสก็อต โยชิอิดะ นรม.ญี่ปุ่น ภายหลังพบหารือกับนายสกอตต์ มอร์ริสัน นรม.ออสเตรเลีย ซึ่งเยือนญี่ปุ่นอย่างเป็นทางการว่า ญี่ปุ่นและออสเตรเลียได้ทำข้อตกลงความร่วมมือด้านความมั่นคงในการแลกเปลี่ยนการฝึกการทหารระหว่างกัน เพื่อสร้างความแน่นแฟ้นระหว่างสองประเทศ ซึ่งเป็นพันธมิตรสำคัญของสหรัฐฯ รวมทั้งเป็นเรื่องสำคัญที่จะส่งผลต่อความร่วมมือในการสร้างเสถียรภาพและสันติภาพในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก ระหว่างที่จีนยังคงอ้างกรรมสิทธิ์พื้นที่ในภูมิภาคและเป็นช่วงการเปลี่ยนตัวผู้นำของสหรัฐฯ ด้าน นรม.มอร์ริสันกล่าวว่าหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ระหว่างญี่ปุ่นและออสเตรเลียจะมีความเข้มแข็งมากขึ้นจากการทำข้อตกลงการทหารของทั้งสองประเทศในครั้งนี้

จากสถานการณ์ความตึงเครียดระหว่างออสเตรเลียกับจีนที่เกิดขึ้นนั้น อย่างไรก็ตาม รัฐบาลออสเตรเลียยังคงให้ความสำคัญของการสร้างความร่วมมือกับจีนในการผลักดันความสัมพันธ์แบบหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์อย่างรอบด้าน อันจะนำไปสู่ความร่วมมือกันในการสนับสนุนแนวคิดพหุภาคีและการค้าเสรี เพื่อผลประโยชน์ร่วมกันของทั้งสองประเทศต่อไป

▶ นิวซีแลนด์

นิวซีแลนด์เผชิญเศรษฐกิจถดถอยครั้งใหญ่ที่สุดในรอบ 30 ปี โดยพบจีดีพีของประเทศต่ำลงถึงร้อยละ 12.2 ระหว่างเดือนเมษายน และมิถุนายน หลังจากมีการประกาศล็อกดาวน์เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของ

โรคโควิด-19 ซึ่งถือเป็นภาวะเศรษฐกิจถดถอยครั้งแรกตั้งแต่ปี พ.ศ.2530 โดยธุรกิจการค้าปลีก โรงแรม ร้านอาหาร และการคมนาคม เป็นส่วนที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด ขณะที่การใช้จ่ายภาคครัวเรือนลดลงร้อยละ 12 ส่วนจีดีพี รวมทั้งแต่ต้นปีลดลงร้อยละ 2 ด้านนายแกรนท์ โรเบิร์ตสัน รัฐมนตรีกระทรวงการคลังของนิวซีแลนด์ ชี้ว่า แม้ว่าเศรษฐกิจจะทรุดหนัก แต่ยังไม่ถือว่าดีกว่าที่คาดการณ์เอาไว้ก่อนหน้านี้ ซึ่งการที่ นางจาซินดา อาร์เดิร์น นายกรัฐมนตรีนิวซีแลนด์ประกาศล็อกดาวน์อย่างรวดเร็วและสามารถระงับการแพร่ระบาดได้อย่างทันที่ ถือเป็นผลดีต่อการเร่งฟื้นฟูเศรษฐกิจ ส่วนพรรคฝ่ายค้านระบุว่า การที่รัฐบาลไม่มีแผนการที่ชัดเจน ส่งผลให้ประเทศเผชิญกับปัญหาเศรษฐกิจที่หนักหน่วงกว่าที่ควรจะเป็น และจะสร้างความเสียหายต่อไปอีกหลายปี

นรม.จาซินดา อาร์เดิร์น ของนิวซีแลนด์ ชนะการเลือกตั้งทั่วไป และจะได้เป็น นรม.สมัยที่ 2 นรม.จาซินดา อาร์เดิร์น ของนิวซีแลนด์ ประกาศชัยชนะของพรรคเลเบอร์ในการเลือกตั้งทั่วไปของนิวซีแลนด์เมื่อ 17 ต.ค.63 โดยพรรคเลเบอร์ได้รับคะแนนเสียงข้างมากในสภาผู้แทนราษฎรจะเป็นแกนนำจัดตั้งรัฐบาลเป็นครั้งแรกในรอบ 50 ปี นางอาร์เดิร์น จะดำรงตำแหน่ง นรม.นิวซีแลนด์เป็นสมัยที่ 2 มีวาระ 3 ปี โดยให้คำมั่น จะฟื้นฟูประเทศที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติโรค COVID-19 ทั้งนี้ ผลการ

นับคะแนนอย่างไม่เป็นทางการร้อยละ 98.9 พรรคเลเบอร์ได้รับเลือก 64 ที่นั่ง จากทั้งหมด 120 ที่นั่ง พรรคเนชันแนล จำนวน 35 ที่นั่ง พรรค ACT New Zealand จำนวน 10 ที่นั่ง พรรคกรีน จำนวน 10 ที่นั่ง และพรรคเมารี จำนวน 1 ที่นั่ง เหตุผลสำคัญที่ทำให้จาซินดา ยังคงรักษาฐานะคะแนนเสียง และได้รับการสนับสนุนให้ตั้งเก้าอี้ผู้นำประเทศต่อไปอีกสมัย มาจากการบริหารจัดการสถานการณ์การแพร่ระบาด

ของโควิด-19 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จนได้รับเสียงชื่นชมไปทั่วโลก รวมถึงการแสดงจุดยืนต่อต้านการก่อการร้าย และสนับสนุนความหลากหลายในสังคมนิวซีแลนด์และสังคมโลก

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศศย.สพท. โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

สถานการณ์ภายในญี่ปุ่น

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย

พ.ท. อ่างชัย หนูนภักดี และ นางสาว ปาณิสรา เทียนอ่อน

สถานการณ์ภายในประเทศญี่ปุ่น สถานการณ์การแพร่ระบาด Covid-19 ด้านการเมืองและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และการทหาร ในห้วง ก.ย.-พ.ย.63 มีประเด็นสำคัญที่สรุปได้ดังนี้

▶ **สถานการณ์การแพร่ระบาด Covid 19**

นายสีเกะ โยชิฮิเดะ นายกรัฐมนตรีญี่ปุ่นเตือนว่ามีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จะกลับมาแพร่ระบาดครั้งใหม่ในญี่ปุ่นจากสภาพอากาศหนาวเย็นที่ส่งผลให้คนอยู่แต่เฉพาะในอาคาร ทั้งนี้ กรุงโตเกียวเตรียมพิจารณาประกาศแจ้งเตือน (Tokyo Alert) การแพร่ระบาด COVID-19 ในระดับสูงสุดอีกครั้งภายใน 19 พ.ย.63 หลังจากตรวจพบผู้ติดเชื้อในรอบสัปดาห์ที่ผ่านมาเพิ่มขึ้น 396 ราย ใกล้เคียงกับระดับความรุนแรงในห้วง ส.ค.63 ซึ่งมีจำนวนมากกว่า 400 ราย ทำให้กรุงโตเกียวต้องประกาศ Tokyo Alert ในระดับสูงสุด โดยมีการขอความร่วมมือให้ภาคเอกชนปิดทำการกิจการที่มีความเสี่ยงต่อการแพร่ระบาด เช่น

นิวซีแลนด์ลงประชามติไฟเขียว ‘การุณยฆาต’ เป็นประเทศที่ 7 ของโลก ชาวนิวซีแลนด์ลงประชามติเห็นชอบร่างกฎหมายการุณยฆาต (euthanasia) ซึ่งจะทำให้กลายเป็นประเทศที่ 7 ของโลกที่อนุญาตการจบชีวิตเพื่อยุติความทุกข์ทรมานให้แก่ผู้ที่เจ็บป่วย แต่ในส่วนของร่างกฎหมายว่าด้วยการเสกัญชา เพื่อสันทนการนั้นคาดว่าจะถูกปฏิเสธ ซึ่งนิวซีแลนด์จัดให้มีการลงประชามติร่างกฎหมาย 2 ฉบับ พร้อมกับการเลือกตั้งทั่วไป ซึ่งทำให้ นายกรัฐมนตรีจาซินดา อาร์เดิร์น ได้กลับมาดำรงตำแหน่งอีกเป็นสมัยที่ 2 สำหรับกฎหมายการุณยฆาตนั้นจะอนุญาตให้ผู้ป่วยระยะสุดท้ายที่แพทย์คาดว่าจะมีชีวิตอยู่ได้อีกไม่เกิน 6 เดือนสามารถขอจบชีวิตด้วยการุณยฆาต จะเริ่มมีผลบังคับใช้ในเดือน พ.ย. ปี 2021 ทั้งนี้ ผู้ที่จะขอรับการทำการุณยฆาตต้องอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี และมีแพทย์ให้การรับรองอย่างน้อย 2 คน ในส่วนของกฎหมายว่าด้วยการเสกัญชาเพื่อสันทนการนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งระบุว่าผู้มีสิทธิ “คัดค้าน” มากถึง 53.1% ซึ่งขณะนี้ มีเพียงแคนาดาและอุรุกวัยเท่านั้นที่อนุญาตให้พลเมืองวัยผู้ใหญ่ใช้และจำหน่ายกัญชา เพื่อสันทนการได้อย่างถูกกฎหมาย ซึ่ง นายกฯ อาร์เดิร์น เคยประกาศสนับสนุนการทำประชามติว่าด้วยกัญชาเพื่อสันทนการแล้วเมื่อปี 2017

นิวซีแลนด์แต่งตั้งผู้หญิงชาวเมารีคนแรกเป็น รมว.กต. นรม. Jacinda Ardern ของนิวซีแลนด์ ที่ชนะการเลือกตั้งเมื่อ ต.ค.63 และดำรงตำแหน่ง นรม.สมัยที่ 2 ประกาศแต่งตั้ง นาง Nanaia Mahuta ให้ดำรงตำแหน่ง รมว.กต. เป็นผู้หญิงชาวเมารีคนแรกที่ดำรงตำแหน่งดังกล่าว และตั้งนาย Grant Robertson ซึ่งเปิดเผยตัวเป็นเกย์ ให้ดำรงตำแหน่ง รอง นรม. ทั้งนี้ สมาชิกรัฐสภาชุดใหม่ของนิวซีแลนด์มีความหลากหลายที่สุดในโลก โดยเป็นผู้หญิงเกือบร้อยละ 50 และเป็นกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) ประมาณร้อยละ 10

คณะรัฐมนตรีชุดใหม่ภายใต้การบริหารของนายกรัฐมนตรีหญิง จนกลายเป็นคณะรัฐมนตรีที่มีความหลากหลายมากที่สุดชุดหนึ่งของโลกนั้น สะท้อนให้เห็นถึงความหลากหลายของสังคมนิวซีแลนด์ อันเป็นการแสดงถึงสิทธิความเท่าเทียมกันและเปิดโอกาสรับฟัง/แลกเปลี่ยนในมุมมองที่แตกต่างและหลากหลายในการบริหารประเทศ

ร้านอาหาร สถานบันเทิง และ ห้างสรรพสินค้า อย่างไรก็ตาม ผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์และระบาดวิทยาประเมินว่าญี่ปุ่นกำลังเผชิญกับการแพร่ระบาดของ COVID-19 เริ่มเข้าสู่ระลอกที่ 3 เนื่องจากตรวจพบผู้ติดเชื้อทั่วประเทศในห้วงสัปดาห์ที่ผ่านมา มากกว่า 1,000 ราย เฉพาะอย่างยิ่งในฮอกไกโดและชิบะโบริ โดยส่วนใหญ่เป็นการติดเชื้อแบบเป็นกลุ่ม (Cluster) ในบ้านพักคนชรา และสถานศึกษา

ขณะเดียวกัน เมื่อ 24 พ.ย.63 รัฐบาลเตรียมระงับการออกหนังสือพาสปอร์ตและการท่องเที่ยวภายในประเทศภายใต้โครงการ “Go To Travel” ในพื้นที่ฮอกไกโด ชิบะโบริ โอซากะ โอชิและกรุงโตเกียว เนื่องจากมีแนวโน้มการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 รุนแรงมากขึ้น นอกจากนี้ รัฐบาลยังเตรียมพิจารณาการระงับการออกหนังสือพาสปอร์ต

ให้ประชาชนรับประทานอาหารนอกบ้านและยุติการลงทะเบียนเพิ่มเติมเพื่อเข้าร่วมโครงการ ภายใต้โครงการ Go To Eat รวมทั้งให้องค์กรท้องถิ่นหยุดการแจกคู่มือ “Go-To Eat”

ญี่ปุ่นจัดตั้งศูนย์ตรวจวินิจฉัยโรค COVID-19 ชื่อว่า “Narita International Airport PCR Center” ที่สนามบินนาริตะเป็นแห่งแรกของประเทศ เพื่อเตรียมความพร้อมหากญี่ปุ่นจะรื้อฟื้นการบินระหว่างประเทศอีกครั้ง หลังจากรัฐบาลญี่ปุ่นลดระดับการเตือนภัยในการเดินทางไปยังประเทศที่มีความเสี่ยงจากโรค COVID-19 โดยศูนย์ตรวจวินิจฉัยโรค COVID-19 ที่สนามบินของญี่ปุ่นจะช่วยตรวจเพื่อยืนยันผลให้กับผู้เดินทางว่า ปลอดภัย COVID-19 ได้ภายใน 6 ชั่วโมง และคาดว่าจะลดเป็นภายใน 2 ชั่วโมงได้ในอนาคต

โรคระบาด “ไข้หวัดนก” จากรายงานของรัฐมนตรีกระทรวงสาธารณสุขญี่ปุ่นระบุว่า การแพร่ระบาดไข้หวัดนกที่เริ่มมาตั้งแต่ต้น พ.ย.63 ถือเป็นโรคระบาดรุนแรงที่สุดในรอบ 4 ปี โดยตรวจพบแล้ว 3 จังหวัด ได้แก่ เฮียวโงะ โตเกียว และคางาวะ ส่งผลให้ทางการญี่ปุ่นต้องกำจัดด้วยการเผาไก่เพิ่มกว่า 146,000 ตัว และเข้มงวดพื้นที่โดยรอบรัศมี 3 กม.

► การเมืองและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

กลุ่มประเทศลุ่มแม่น้ำโขง: นายสีเกะ โยชิฮิเดะและผู้นำกลุ่มประเทศลุ่มน้ำโขง 5 ประเทศเห็นพ้องที่จะกระชับความร่วมมือเพื่อรักษาเสถียรภาพทางทะเลในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก โดยนายกรัฐมนตรีญี่ปุ่นให้คำมั่นจะเปิดเว็บไซต์ ซึ่งให้บริการข้อมูลทางทะเลที่เกี่ยวข้องกับความ

มั่นคง เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมของกัมพูชา ลาว เมียนมา ไทย และเวียดนาม รวมไปถึงการอบรมแก่เจ้าหน้าที่กลุ่มประเทศลุ่มน้ำโขงอย่างน้อย 100 คน เป็นเวลา 1 ปี เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการช่วยกันป้องกันผลประโยชน์ทางทะเลร่วมกัน

กลุ่มพันธมิตรด้านความมั่นคงสี่ฝ่าย (QUAD): นายสีเกะ โยชิฮิเดะให้การต้อนรับ นายไมเคิล ปอมเปโอ รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ นางมาริส เพย์น รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศออสเตรเลีย และนายสุพรหมณย์มัย ชัยคังกระ รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศอินเดียนญี่ปุ่นใน 6 ต.ค.63 เพื่อเข้าร่วมการประชุมกลุ่มพันธมิตรด้านความมั่นคงสี่ฝ่าย (Quadrilateral Security Dialogue-QUAD) ระดับรัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศระหว่างอินเดียน-สหรัฐฯ-ญี่ปุ่น-ออสเตรเลีย ครั้งที่ 2 การประชุมกลุ่ม QUAD ครั้งนี้จะมีประเด็นหารือถึงผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 และยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิก

ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในเอเชีย-แปซิฟิก (APEC): การประชุมทางไกลความร่วมมือทางเศรษฐกิจภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (Asia-Pacific Economic Cooperation: APEC) เมื่อ 20 พ.ย.63 ว่า ญี่ปุ่นจะผลักดันการจัดตั้งเขตการค้าเสรีเอเชีย-แปซิฟิก (Free Trade Area of the Asia-Pacific: FTAAP) ให้สำเร็จ หลังจากลงนามความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP) เมื่อ 15 พ.ย.63 เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือทางการค้าระหว่างภูมิภาคบนหลักการการค้าเสรีและเป็นธรรม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนแนวคิด Free and Open Indo-Pacific ที่ญี่ปุ่นยึดเป็นแนวคิดหลักของการกำหนดนโยบายด้านความมั่นคงและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

► การทหาร

ญี่ปุ่นและออสเตรเลียได้ทำข้อตกลงความร่วมมือด้านความมั่นคงในการแลกเปลี่ยนการฝึกการทหารระหว่างกัน เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสองประเทศซึ่งเป็นพันธมิตรสำคัญของสหรัฐฯ รวมทั้งเป็นเรื่องสำคัญที่จะส่งผลต่อความร่วมมือในการสร้างเสถียรภาพและสันติภาพในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก ระหว่างที่จีนยังคงอ้างกรรมสิทธิ์พื้นที่ในภูมิภาคและเป็นช่วงการเปลี่ยนตัวผู้นำของสหรัฐฯ ทั้งนี้ นายสกอตต์ มอร์ริสัน นายกรัฐมนตรีออสเตรเลีย กล่าวว่าหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ระหว่างญี่ปุ่นและออสเตรเลียจะมีความเข้มแข็งมากขึ้นจากการทำข้อตกลงการทหารของทั้งสองประเทศในครั้งนี้

จากสถานการณ์ภายในประเทศญี่ปุ่นในห้วงที่ผ่านมา ญี่ปุ่นยังคงเผชิญกับสถานการณ์ Covid-19 ที่อาจนำไปสู่การแพร่ระบาดในระลอกที่ 3 แม้ว่าจะมีมาตรการเข้ามารองรับอยู่อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการจัดตั้ง Narita International Airport PCR Center แต่การตรวจวินิจฉัยของศูนย์ดังกล่าว ยังไม่ครอบคลุมในประกันสุขภาพ โดยผู้เข้ารับการตรวจต้องเสียค่าใช้จ่ายครั้งละ 46,500 เยน (ประมาณ 13,825 บาท) ต่อคน หรือแม้แต่ความพยายามแก้ไขกฎหมายและอนุมัติร่างงบประมาณในการฉีดวัคซีนต้านเชื้อ COVID-19 ให้กับชาวญี่ปุ่นทุกคน เพื่อแก้ไขกฎหมายวัคซีนฉบับปัจจุบันให้สอดคล้องกับคำมั่นของนายโยชิฮิเดะ ชูเงะ นายกรัฐมนตรีญี่ปุ่น ที่ต้องการฉีดวัคซีนแจกจ่ายให้แก่ทุกคนภายในครึ่งแรกของปี 2564 โดยจัดสรรงบประมาณ 6.714 แสนล้านเยน (ประมาณ 6,400 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) รวมถึงโรคระบาดไข้หวัดนกที่เริ่มมีการแพร่ระบาดในประเทศญี่ปุ่นเช่นเดียวกัน ขณะเดียวกัน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศญี่ปุ่นกับพันธมิตรภายใต้ความร่วมมือระหว่างประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะสหรัฐฯ ที่มีความพยายามร่วมกันผลักดัน เพื่อส่งเสริมให้ภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกเป็นภูมิภาคที่เสรีและเปิดกว้างตามแนวคิดของ Free and Open Indo-Pacific (FOIP) รวมทั้งกระชับความร่วมมือกับพันธมิตรที่ต้องการลดการขยายอิทธิพลของจีน ประกอบกับร่วมพัฒนาและฟื้นฟูระบบเศรษฐกิจกับประเทศที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ COVID-19 และยึดมั่นที่จะสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในอาเซียนที่มีผลสำคัญต่อภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมของญี่ปุ่น เช่น ประเทศเวียดนาม ลาว ไทย เมียนมา และกัมพูชา เป็นต้นเพื่อส่งเสริมเส้นทางการค้าและการเชื่อมโยงภายในภูมิภาคท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงไปสู่การเป็นเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) อย่างเป็นรูปธรรมในอนาคต

สถานการณ์ภายในเกาหลีใต้

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย

พ.ท. อารังชัย หนุณภักดี และ นางสาว ปาณิสรา เทียนอ่อน

สถานการณ์ภายในประเทศเกาหลีใต้ สถานการณ์การแพร่ระบาดของ Covid-19 มิติด้านการเมืองและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ด้านเศรษฐกิจ และด้านความมั่นคงและการทหาร ในห้วง ก.ย.-พ.ย.63 มีประเด็นสำคัญที่สรุปได้ดังนี้

▶ สถานการณ์การแพร่ระบาด Covid 19

จากรายงานของสำนักงานป้องกันและควบคุมโรคของเกาหลีใต้ (Korea Disease Control and Prevention Agency: KDCA) ว่าจำนวนผู้ติดเชื้อในเกาหลีใต้ยังคงเพิ่มขึ้นเฉลี่ยวันละมากกว่า 300 คน ต่อเนื่องกันเป็นวันที่ 5 ซึ่งอยู่ในระดับที่นำกังวลอย่างยิ่งและอาจเผชิญการแพร่ระบาดระลอกที่ 3 โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขเกาหลีใต้ มีการเพิ่มระดับการควบคุมการแพร่ระบาด โดย

ออกคำสั่งให้ปิดสถานบันเทิงในพื้นที่กรุงโซลและบริเวณใกล้เคียง โดยจะห้ามการชุมนุมสาธารณะตั้งแต่ 100 คนขึ้นไป จำกัดจำนวนผู้เข้าร่วมพิธีทางศาสนาและการแข่งขันกีฬาไว้ที่ร้อยละ 30 ของความจุสถานที่ รวมทั้งหลีกเลี่ยงกิจกรรมทางสังคม เช่น ยกเลิกการรวมกลุ่มในช่วงเทศกาลวันหยุดสิ้นปี

ส่งเสริมการทำงานจากที่บ้าน (Work from Home) และขอให้ผู้สูงอายุเกิน 60 ปี อยู่เฉพาะในที่พักอาศัย รวมถึงมาตรการบังคับให้สวมหน้ากากในสถานที่ที่มีความเสี่ยงสูง เช่น ไนท์คลับ คาราโอเกะ บาร์ ร้านอาหารอินเทอร์เน็ต ห้างสรรพสินค้า สวนสนุก และร้านเสริมสวยตั้งแต่ 27 พ.ย.63 เป็นต้นไป นอกจากนี้ ยังมีการกำหนดโทษปรับสำหรับผู้ไม่สวมหน้ากากอนามัย ตั้งแต่ 13 พ.ย.63 เป็นต้นไป โดยมีอัตราโทษปรับสูงสุด 1 แสนวอน หรือประมาณ 88 ดอลลาร์ ส่วนเจ้าของกิจการอาจถูกปรับสูงสุด 3 ล้านบาท

▶ การเมืองและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

เมื่อ 28 ก.ย.63 จากที่ประชุมกรอบความร่วมมือลุ่มแม่น้ำโขง-เกาหลีใต้ (Mekong-ROK Foreign Ministers' Meeting) ระดับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ครั้งที่ 10 ประกอบด้วยประเทศเมียนมา ลาว กัมพูชา เวียดนาม เกาหลีใต้และไทย ที่ประชุมดังกล่าวได้ให้ความสำคัญกับการทบทวนความคืบหน้าของกรอบความร่วมมือ Mekong-ROK โดยเกาหลีใต้ให้คำมั่นในการเพิ่มจำนวนเงินในกองทุนความร่วมมือแม่น้ำโขง-เกาหลีใต้ (Mekong-ROK Cooperation Fund) เป็น 3 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพื่อใช้สำหรับส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกัน ในหลายสาขา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของนโยบาย New Southern Policy ของเกาหลีใต้

วันที่ 25-26 พ.ย.63 นายหวาง อี้ มินตรีแห่งรัฐและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศจีน เยือนเกาหลีใต้เพื่อหารือกับนางคัง คย็องฮวา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเกาหลีใต้ โดยจีนเน้นย้ำความร่วมมือในการปกป้องสันติภาพและเสถียรภาพในภูมิภาค รวมทั้งบูรณาการเศรษฐกิจและส่งเสริมหลักธรรมาภิบาลระดับโลก พร้อมทั้งคาดหวังการส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ระหว่างกันต่อไป นอกจากนี้ เกาหลีใต้ได้ทำข้อตกลงกับโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Programme: UNDP) สนับสนุนเงินทุนมูลค่า 5.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ภายในปี 2566 เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรที่ยั่งยืนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยจะติดตั้งอุปกรณ์ผลิตพลังงานจากแสงอาทิตย์ให้แก่พื้นที่ทำการเกษตรในเมียนมาและกัมพูชา ซึ่งเป็นครั้งแรกที่กระทรวงเกษตรของเกาหลีใต้ร่วมมือ

กับ UNDP ในการให้ความช่วยเหลือด้านดังกล่าว เพื่อให้เกษตรกรสามารถบรรเทาปัญหาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการแพร่ระบาดของเชื้อ COVID-19 โดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีที่ยั่งยืน เพื่อช่วยยกระดับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในประเทศกำลังพัฒนาต่อไป

▶ ด้านเศรษฐกิจ

สมาคมการค้าระหว่างประเทศเกาหลีใต้ (Korea International Trade Association: KITA) กล่าวว่าบริษัทเกาหลีใต้จำเป็นต้องเพิ่มความหลากหลายของประเทศเป้าหมายในการส่งออกมายังภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งมาเลเซียเป็นประเทศที่มีความน่าสนใจในฐานะเป้าหมายการส่งออก การลงทุน รวมถึงการเป็นแหล่งทรัพยากร โดยมาเลเซียมีการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว คาดว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) จะเติบโตร้อยละ 7.8 ในปี 2564 ซึ่งจะเป็นโอกาสดีสำหรับบริษัทเกาหลีใต้ในการส่งออกสินค้าอุปโภคบริโภค และการลงทุนในอุตสาหกรรมบริการ ซึ่งก่อนหน้านี้ บริษัทเกาหลีใต้พยายามเข้าสู่ตลาดของเวียดนาม เมื่อปี 2562 ถึงร้อยละ 51 ของการส่งออกไปยังประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งหมด

▶ ด้านความมั่นคงและการทหาร

โฆษกกระทรวงกลาโหมเกาหลีใต้กล่าวว่า เกาหลีใต้จะยึดมั่นในคณะทำงานร่วมและการเตรียมพร้อมทางทหารภายใต้วาระการดำรงตำแหน่งของนายโจเซฟ ไบเดน ประธานาธิบดีคนใหม่ของสหรัฐฯ เพื่อสนับสนุนกระบวนการสันติภาพในคาบสมุทรเกาหลี ก่อนหน้านี้ เกาหลีใต้กับสหรัฐฯ จัดตั้งคณะทำงานร่วมเพื่อทบทวนนโยบายในการรับมือการเปลี่ยนแปลงทางทหารระหว่างสองประเทศ ประเด็นสำคัญที่หารือในคณะทำงาน ได้แก่ การถ่ายโอนอำนาจบัญชาการรบในยามสงครามจากสหรัฐฯ ให้แก่เกาหลีใต้ นอกจากนี้ วันที่ 2 พ.ย.63 ประธานาธิบดีมุน แจ-อิน ของเกาหลีใต้ กับนายโจเซฟ ไบเดน ว่าที่ประธานาธิบดีสหรัฐฯ หารือทางโทรศัพท์เป็นเวลา 14 นาที ในประเด็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์ทวิภาคี และความร่วมมือแก้ไขปัญหาในคาบสมุทรเกาหลี

จะเห็นได้ว่า การแพร่ระบาด Covid-19 ของเกาหลีใต้อาจนำไปสู่การแพร่ระบาดระลอกที่ 3 เนื่องจากมีจำนวนผู้ติดเชื้อเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงอย่างต่อเนื่อง โดยส่วนใหญ่เป็นการติดเชื้อแบบกลุ่ม (Cluster) โดยเฉพาะพื้นที่กรุงโซลและจังหวัดยองกี หรือพื้นที่ที่มีความหนาแน่นของประชาชน ทำให้รัฐบาลและกระทรวงสาธารณสุขออกมาตรการต่าง ๆ เพื่อเตรียมพร้อมรับมือกับสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้น โดยสิ่งที่สำคัญคือ ต้องให้เกิดความร่วมมือของประชาชนร่วมกัน เพื่อต่อสู้กับการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 และแสวงหามาตรการฟื้นฟูเศรษฐกิจภายหลังการแพร่ระบาดของโรคดังกล่าวด้วยเช่นกัน พร้อมกับการกระตุ้นระบบเศรษฐกิจในระยะยาว และการสร้างงาน พร้อมกับแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green Growth) และการขยายการลงทุนไปยังพื้นที่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะประเทศมาเลเซียและเวียดนาม เป็นต้น รวมถึงการจัดตั้งงบประมาณในการจัดหาวัคซีนป้องกันโรค COVID-19 จำนวน 146 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยเบื้องต้นตั้งเป้าหมายในการจัดหาวัคซีนให้กับประชาชน 30 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 60 ของจำนวนประชากรในเกาหลีใต้ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาวัคซีนต่อต้านเชื้อ COVID-19 มีการจัดหาเวชภัณฑ์ต่าง ๆ ให้แก่ประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงด้วย อย่างไรก็ตาม เกาหลีใต้มีความพยายามเสริมสร้างความเป็นหุ้นส่วนและพันธมิตรที่ระหว่างชาติมหาอำนาจอย่างสหรัฐฯ และจีนภายใต้ความร่วมมือให้เกิดสันติภาพและความมั่นคงภายในภูมิภาค โดยให้ความสำคัญกับผลประโยชน์แห่งชาติตนเป็นสำคัญ

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศสย.สปท. โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

สถานการณ์ภายในทวีปยุโรป

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย

พ.ท. อารังชัย หนุณภักดี และ นางสาวปณณภา โชติชินเชาว์

สถานการณ์ภายในทวีปยุโรป ด้านสังคม ด้านเทคโนโลยี ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมืองและด้านการทหารมีประเด็นสำคัญที่สรุปได้ดังนี้

▶ ด้านสังคม

ทวีปยุโรปมีความเสี่ยงเผชิญการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ระลอกที่ 3 โดยมีการประกาศเมื่อวันที่ 22 พ.ย.63 ของผู้แทนพิเศษขององค์การอนามัยโลก (WHO) ว่าทวีปยุโรปยังมีการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ในระลอกที่ 2 แต่หากประเทศส่วนใหญ่ในภูมิภาคไม่ยกระดับ

มาตรการเข้มงวดเพื่อป้องกันโรค ทวีปยุโรปจะเผชิญความเสี่ยงการแพร่ระบาดระลอกที่ 3 ภายในช่วงต้นปี 2564 พร้อมกันนั้นยังมีการหยิบยกสถานการณ์การแพร่ระบาดที่เกิดขึ้นในหลายประเทศในทวีปเอเชียมาเปรียบเทียบ ถึงอัตราการติดเชื้ออยู่ในระดับต่ำ โดยปัจจัยสำคัญคือความร่วมมือ

อย่างเคร่งครัดของภาคประชาชนในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ชีวิตประจำวัน เช่น การเว้นระยะห่างทางสังคม การสวมหน้ากากอนามัย และทำความสะอาดมือ เป็นต้น

▶ ด้านเทคโนโลยี

ศูนย์ความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์แห่งชาติอังกฤษ (National Cyber Security Centre- NCSC) ออกเตือนการโจมตีทางไซเบอร์ต่อเป้าหมายมหาวิทยาลัย ในวันที่ 17 ก.ย.63 หลังพบความพยายามในการโจมตีโดยใช้การ ransomware เพิ่มมากขึ้น โดยการโจมตีทางไซเบอร์จะกระทบถึงการเปิดการเรียนการสอนหลังจากที่ปิดไปในช่วงสถานการณ์ COVID-19 เน้นการใช้วิธีการเจาะระบบด้วยการ Phishing ทั้งนี้การโจมตีต่อมหาวิทยาลัยในอังกฤษบ่อยครั้งประมาณ 1,000 ครั้งต่อปี โดยการโจมตีมุ่งไปที่การขโมยข้อมูลการวิจัยที่มีความอ่อนไหวของข้อมูล รวมไปถึงข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนนักศึกษาและเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัย

▶ ด้านเศรษฐกิจ

ผู้นำสหภาพยุโรปจะพยายามปรับความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับจีน โดยมีการประชุมสุดยอดผู้นำสหภาพยุโรปในวันที่ 1 ต.ค.63 เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้นำสหภาพยุโรปจะหารือร่วมกันในการปรับสมดุลทางเศรษฐกิจกับจีนและขยายการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจระหว่างกันมากขึ้น ตลอดจนความพยายามในการผลักดันการเจรจาความตกลงด้านการลงทุนที่ครอบคลุมระหว่างสหภาพยุโรป-จีน ซึ่งจะช่วยแก้ไข

ปัญหาการเข้าถึงตลาดที่ไม่สมดุลระหว่างกัน การสร้างมาตรฐานการแข่งขันทางเศรษฐกิจ และส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยที่ผ่านมานั้นยุโรปมีความ

สถานการณ์ภายในตะวันออกกลาง

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย

พ.ท. อารังชัย หนุณภักดี และ จ.อ.หญิง สุวิมล สารโกศล พรนวม

สถานการณ์ภายในตะวันออกกลาง ห้วงเดือน ก.ย.-พ.ย.63 มีประเด็นสำคัญที่สรุปได้ดังนี้

▶ การยกระดับความสัมพันธ์ทางการทูตของอิสราเอลกับกลุ่มประเทศอาหรับ

อิสราเอลเดินทางเจรจาเพื่อยกระดับความสัมพันธ์ทางการทูตกับกลุ่มประเทศอาหรับ และขยายความร่วมมือร่วมกับกลุ่มประเทศอ่าวอาหรับ

พยายามอย่างยิ่งในการเรียกร้องให้เกิดความชัดเจนจากจีนในการอนุญาตให้บริษัทสามารถเข้าไปแข่งขันในภาคธุรกิจขนาดใหญ่ในจีน เพราะส่วนใหญ่แล้วบริษัทยุโรปยังคงถูกกีดกัน

▶ ด้านสิ่งแวดล้อม

การปฏิวัติอุตสาหกรรมสีเขียว ห้ามขายรถใช้น้ำมัน ผลิตไฟฟ้าจากลมทะเลเพิ่ม คือส่วนหนึ่งของแผน 10 ปี ในอังกฤษ มีการประกาศของ นรม.บอริส จอห์นสัน ถึงความพยายามในการห้ามขายรถที่ใช้น้ำมัน เบนซินหรือน้ำมันดีเซล เพื่อรับมือกับการแลกเปลี่ยนสภาพภูมิอากาศโลก และสร้างงานในภาคธุรกิจต่าง ๆ ซึ่งมีผู้วิพากษ์วิจารณ์ถึงงบประมาณในการรับมือ 4 พันล้านปอนด์ จะน้อยเกินไปหรือไม่ในความพยายามครั้งนี้

▶ ด้านการเมือง

เกิดเหตุชุมนุมครั้งใหญ่ในฝรั่งเศสเพื่อต่อต้านการผ่านร่างกฎหมายความมั่นคงฉบับใหม่ โดยชาวฝรั่งเศสกว่า 500,000 คน จัดการชุมนุมทั่วประเทศ อาทิ กรุงปารีสเมืองเลียงและเมืองบอร์โด เมื่อวันที่ 28 พ.ย.63 เพื่อต่อต้านกรณีสภาผู้แทนราษฎรฝรั่งเศสผ่านร่างกฎหมายความมั่นคงฉบับใหม่ของรัฐบาลฝรั่งเศสที่เพิ่มข้อหาในการบันทึกภาพหรือวิดีโอขณะที่เจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติหน้าที่ ทำให้ประชาชนกลุ่มสิทธิมนุษยชน และสื่อมวลชนวิตกว่า จะเป็นการเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจโดยมิชอบ และละเมิดสิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชน แต่ทางรัฐบาลชี้แจงว่ากฎหมายดังกล่าวนี้มีเพื่อป้องกันสิทธิของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

▶ ด้านการทหาร

อังกฤษทุ่มงบประมาณกลาโหมครั้งใหญ่ในรอบ 30 ปี เพื่อตั้งหน่วย “เอไอ” สู้ศึกไซเบอร์ โดยมีการประกาศของ นรม.บอริส จอห์นสัน ถึงการปรับงบประมาณของกระทรวงกลาโหมในช่วง 4 ปีข้างหน้า ที่เพิ่มขึ้นอีก 1.65 ล้านปอนด์ (ราว 6.6 แสนล้านบาท) จากแผนเดิมที่ตั้งไว้ ซึ่งแผนงบประมาณใหม่นี้จะช่วยรักษางานหลายแสนตำแหน่ง และสร้างเพิ่มขึ้นได้จำนวนมาก ผ่านการพัฒนากองทัพให้ทันสมัยในด้านต่าง ๆ รวมทั้งก่อตั้งหน่วยงานใหม่ขึ้นที่ทำงานด้านเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ และการสร้างกองกำลังความมั่นคงทางไซเบอร์เพื่อปกป้องประชาชนจากภัยในโลกออนไลน์

▶ บทสรุป

จะเห็นได้ว่ายุโรปมีแนวโน้มที่จะเกิดการแพร่ระบาดในระลอกที่ 3 เนื่องด้วยมาตรการต่าง ๆ ของทางภาครัฐที่ยังไม่มีการเข้มงวดมากนัก หรือมีการผ่อนคลายมาตรการล็อกดาวน์ไวจนเกินไป รวมไปถึงการที่ประชาชนบางส่วนไม่ยอมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในวิถีการดำเนินชีวิตรูปแบบใหม่ เช่น การสวมหน้ากากอนามัยหรือการเว้นระยะห่างทางสังคม แต่ในขณะที่ยุโรปต้องเผชิญกับภัยคุกคามโรคระบาดนั้น ยังมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาประเทศในด้านอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อป้องกันการเกิดภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ๆ

เปอร์เซียเพื่อต่อต้านอิทธิพลของอิหร่าน โดยมีสหรัฐฯ เป็นผู้สนับสนุนในการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับกลุ่มประเทศอาหรับที่ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นไปแล้ว ได้แก่ อียิปต์ จอร์แดน สำหรับบาห์เรน และสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ที่ได้ร่วมลงนามในปฏิญญาแห่งสันติภาพ ความร่วมมือ ความสัมพันธ์ทางการทูตและความเป็นมิตรที่เข้มแข็ง (Abraham Accord) ที่กระทำการขึ้นในทำเนียบขาวเมื่อ ก.ย.63 ที่ผ่านมา ขณะที่ประเทศสมาชิกคณะมนตรีความร่วมมือแห่งรัฐอ่าวอาหรับ (Gulf Cooperation Council: GCC) อีก 4 ประเทศ ได้แก่ คูเวต โอมาน กาตาร์ และซาอุดีอาระเบีย ยังยืนยันว่าจะไม่ฟื้นฟูความสัมพันธ์ทางการทูตกับอิสราเอล จนกว่าปัญหาความ

ขีดแย้งอิสราเอล-ปาเลสไตน์ จะได้รับการแก้ไขภายใต้หลักการ Two-State Solution ทั้งนี้ GCC ก่อตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ทางการทูต เศรษฐกิจ การค้า และการลงทุน เป็นต้น

สำหรับความเคลื่อนไหวของประเทศต่าง ๆ ภายหลังจากที่อิสราเอลเดินทางปรับความสัมพันธ์ทางการทูตกับบาห์เรนให้อยู่ในระดับปกติครั้งนี้ ได้สร้างความไม่พอใจให้กับปาเลสไตน์ที่กำลังมีความพยายามให้ประเทศในตะวันออกกลางยอมรับเพื่อยกสถานะความเป็นประเทศของปาเลสไตน์ขึ้นมา และยังมีประชาชนชาวบาห์เรนอีกจำนวนไม่น้อยที่ไม่เห็นด้วยกับการยกระดับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้ง 3 นี้ด้วย ทางด้านกระทรวงการต่างประเทศได้ออกแถลงการณ์ประณามบาห์เรน โดยหลังจากที่บาห์เรนสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับอิสราเอล อิหร่านจะมองว่าผู้นำของบาห์เรนมีส่วนร่วมและให้การสนับสนุนขบวนการไซออนิสต์ของอิสราเอล ในการก่ออาชญากรรมซึ่งนับเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงในภูมิภาคตะวันออกกลางและโลกมุสลิมอย่างร้ายแรง

► **สหรัฐฯ เพิ่มมาตรการกดดันอิหร่านตามนโยบาย Maximum pressure อย่างต่อเนื่อง**

สหรัฐฯ ประกาศดำเนินการรื้อฟื้นมาตรการคว่ำบาตรอิหร่าน โดยเฉพาะการคว่ำบาตรในเรื่องของการส่งออกอาวุธกับอิหร่าน สืบเนื่องจากมาตรการคว่ำบาตรการขายอาวุธให้อิหร่านตามมติของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ 2231 ที่หมดอายุในวันที่ 18 ต.ค.63 หลังจกมีการบังคับใช้มาเป็นระยะเวลา 13 ปี เพื่อกดดันอิหร่านให้ยุติการพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์ ใน ส่วนของท่าทีของจีนได้แสดงความเห็นว่าสหรัฐฯ ไม่มีสิทธิเสนอมาตรการคว่ำบาตรอิหร่านต่อคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) เนื่องจากสหรัฐฯ ได้ถอนตัวออกจากการเป็นรัฐภาคีในข้อตกลงนิวเคลียร์หรือแผนปฏิบัติการร่วมเพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับโครงการพัฒนานิวเคลียร์ของอิหร่าน (Joint Comprehensive Plan of Action-JCPOA) ซึ่งเป็นกลไกตามมติ UNSC ที่ 2231 ทั้งนี้ JCPOA ปัจจุบันมีสมาชิกคงเหลืออยู่ ได้แก่ จีน รัสเซีย อิหร่าน สหภาพยุโรป (EU) ฝรั่งเศส สหราชอาณาจักร และเยอรมนี นอกจากมาตรการคว่ำบาตรเรื่องการส่งออกอาวุธแล้ว ยังมีการเพิ่มมาตรการคว่ำบาตรบุคคลและองค์กรของ

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศศย.สปท. โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

อิหร่านเพิ่มเติมด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรการกุศลของอาเยตุลลอฮ์ ซัยยิด อะลี ฮุซัยนี คอมะนะฮ์ หรือ Bonyad Mostazafan ที่กระทรวงการคลังของสหรัฐฯ อ้างว่าองค์กรดังกล่าวมีส่วนในการส่งเสริมความมั่งคั่งให้กับผู้นำสูงสุดของอิหร่าน

ในส่วนท่าทีของอิหร่านที่ได้มีการแสดงมุมมองต่อผู้นำสหรัฐฯ คนใหม่ โดยคาดหวังว่านายโจ ไบเดน จะเข้ามาแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดจากการบริหารของนายโดนัลด์ ทรัมป์ ให้กลับมาสู่กฎและกติกาของประชาคมโลก ในขณะที่ความสัมพันธ์ระหว่างอิหร่าน-สหรัฐฯ และชาติพันธมิตรอยู่ท่ามกลางความตึงเครียด ในห้วงที่ผ่านมากองกำลังพิทักษ์การปฏิวัติอิสลาม (Islamic Revolutionary Guard Corps: IRGC) ของอิหร่านได้แสดงให้เห็นถึงศักยภาพและความพร้อมทางด้านการทหาร อาทิ การประจำการเรือบรรทุกเฮลิคอปเตอร์ “Shahid Rudaki” ลำแรกของอิหร่านที่สามารถบรรทุกเฮลิคอปเตอร์ เรือตรวจการณ์ใกล้ฝั่ง อากาศยานไร้คนขับ จรวดนำวิถีและมีระบบเรดาร์ตรวจจับที่ทันสมัย สามารถปฏิบัติการระยะไกลได้ การซ้อมรบทางเรือขนาดใหญ่ภายใต้รหัส Zolfaqar-99 ในน่านน้ำสากลทางภาคใต้ของอิหร่าน การซ้อมรบเพื่อทำการทดสอบขีปนาวุธ ภายใต้ชื่อ “โมดาฟิน อาเซมาน เวลายัต” การฝึกซ้อมรบทางอากาศ และการเปิดตัวหุ่นยนต์ต่อสู้ (Combat Robot) ที่ผลิตภายในประเทศ เป็นต้น

► **บทสรุป**

สหรัฐฯ และชาติพันธมิตรในกลุ่มประเทศตะวันออกกลางมีความพยายามในการเรียกร้องนานาชาติร่วมกันต่อต้านอิหร่านมากขึ้น ถึงแม้ว่าความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างซาอุดีอาระเบียกับอิสราเอลจะยังไม่มีการฟื้นฟูความสัมพันธ์ในตอนนี้ แต่ภายหลังจากที่สหรัฐฯ ทรัมป์และบาห์เรน สองชาติพันธมิตรของซาอุดีอาระเบียได้สถาปนาความสัมพันธ์กับอิสราเอลไปแล้ว ก็มีการจัดประชุมเพื่อหารือในทางลับระหว่างเจ้าชาย โมฮัมเหม็ด บิน ซัลมาน มกุฎราชกุมารแห่งซาอุดีอาระเบีย และนายเนทันยาฮู นายกรัฐมนตรีของอิสราเอลพร้อมกับหัวหน้าหน่วยสืบราชการลับ โดยมีนายไมค์ พอมเพโอ รมว.กต.ของสหรัฐฯ ซึ่งจะมีผลต่อความร่วมมือของสหรัฐฯ ที่มีร่วมกับชาติพันธมิตรในการดำเนินมาตรการกดดันอิหร่านที่เข้มข้นขึ้นจนกลายเป็นฉนวนเหตุแห่งสงครามเต็มรูปแบบในภูมิภาคตะวันออกกลางหรือไม่ นั่น หรือเป็นเพียงความพยายามของสหรัฐฯ ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม GCC และต้องการผลักดันให้อิสราเอลมีบทบาทในกลุ่ม GCC ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับดำเนินการนโยบายการต่างประเทศของประธานาธิบดีคนใหม่ของสหรัฐฯ

สำหรับประเทศไทย ในการดำเนินนโยบายต่างประเทศในภูมิภาคตะวันออกกลาง ต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ของแต่ละประเทศในภูมิภาคตะวันออกกลางที่มีความซับซ้อน เนื่องจากภูมิภาคตะวันออกกลางมีพลวัตสูงและมีความเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โดยเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างซาอุดีอาระเบีย อิหร่าน และตุรกี ที่ได้รับการสนับสนุนจากประเทศมหาอำนาจอย่างสหรัฐฯ รัสเซีย และจีน โดยเฉพาะในเรื่องของการส่งเสริมการค้าการลงทุนของไทยกับกลุ่มประเทศ GCC ซึ่งเป็นกลุ่มประเทศรายได้สูงที่มีซาอุดีอาระเบียเป็นหนึ่งในสมาชิกที่มีความขัดแย้งกับอิหร่าน หากชาติพันธมิตรสหรัฐฯ ที่อยู่ในกลุ่ม GCC เพิ่มมาตรการกดดันอิหร่านมากขึ้น ไทยอาจได้รับกระทบจากมาตรการกดดันอิหร่านจากการที่ไทยมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอิหร่าน

สถานการณ์องค์กรระหว่างประเทศ

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย

พ.ท. อารังชัย หนุณภักดี และ นางสาวปณณภา โชติชินเชาว์

สถานการณ์องค์กรระหว่างประเทศมีประเด็นสำคัญที่สรุปได้ดังนี้

▶ ด้านสังคม

สมาชิก UN เห็นชอบให้ WHO เป็นแกนนำโลกในการรับมือโรค

COVID-19 โดยเมื่อวันที่ 13 ก.ย. 63 สมาชิกองค์การสหประชาชาติ (United Nations-UN) ผ่านความเห็นชอบต่อญัตติการรับมือการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 โดยสมาชิก 169 ประเทศจาก 193 ประเทศ ให้องค์การอนามัยโลก (WHO) เป็นแกนนำภารกิจดังกล่าว โดยเฉพาะการประสานความช่วยเหลือและการกระชับความร่วมมือระหว่างประเทศ

เลขาธิการ UN ให้โรค COVID-19 เป็นภัยคุกคามด้านมั่นคงอันดับ 1 ของโลกในปัจจุบัน เมื่อ 17 ก.ย.63 นายอันโตนิโอ กูแตเรซ เลขาธิการองค์การสหประชาชาติ (United Nations-UN) ซึ่งกล่าวต่อสื่อมวลชน ให้โรค COVID-19 เป็นภัยคุกคามด้านความมั่นคงอันดับหนึ่งของโลกในปัจจุบัน พร้อมกับเตรียมเรียกร้องต่อสมาชิกรัฐบาลให้เร่งยุติความขัดแย้งทั้งหมดภายในปี 2563 เพื่อร่วมแรงร่วมใจแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 พร้อมย้ำว่า สถานการณ์ในขณะนี้อยู่นอกเหนือการควบคุมแล้ว และจะมีผู้เสียชีวิตจากโรค COVID-19 ทั่วโลกเกิน 1 ล้านรายในเร็ว ๆ นี้

ผอ.WHO ขอขอบคุณ นรม.ไทย พร้อมชื่นชมที่ไทยรับมือโรค COVID-19 ได้ดีเยี่ยม แม้ไม่มีวัคซีน องค์การอนามัยโลก (World Health Organization-WHO) และ ผอ.WHO เผยแพร่ถ้อยแถลง ซึ่ง ผอ.WHO กล่าวชื่นชมไทยและพล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นรม. ในระหว่างพิธีปิดการประชุมสมัชชาองค์การอนามัยโลก ครั้งที่ 73 (World Health Assembly-WHA) ที่สนับสนุนการทำงานของ WHO พร้อมทั้งยกย่องว่า ไทยเป็นตัวอย่างที่ดีเยี่ยม เพราะสามารถวางแนวทางรับมือโรค COVID-19 ได้อย่างครอบคลุม และควบคุมโรคได้อย่างมีประสิทธิภาพ แม้ยังไม่มีวัคซีน รวมทั้งขอให้นานาชาติประเทศดำเนินการตามอย่างไทย นอกจากนี้ยังได้นำเสนอคลิปวิดีโอการปฏิบัติงานของ สธ.ไทย และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการรับมือกับวิกฤตโรค COVID-19

UNICEF เตรียมการแจกจ่ายวัคซีน COVID-19 จำนวน 2,000 ล้านโดสไปยัง 92 ประเทศ เมื่อวันที่ 23 พ.ย. 63 ว่า องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF) เร่งดำเนินงานตามแผนการแจกจ่ายวัคซีนต้านเชื้อ COVID-19 ประมาณ 2,000 ล้านโดส ไปยัง 92 ประเทศภายในปี 2564 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาและประเทศยากจน โดย UNICEF ได้ประสานไปยังสายการบินและบริษัทขนส่งมากกว่า 350 แห่งทั่วโลก บริษัทรถบรรทุกและเรือขนส่งขนาดใหญ่ รวมทั้งสมาคมขนส่งระหว่างประเทศ และสมาคมขนส่งทางอากาศระหว่างประเทศ

เพื่อเตรียมการจัดส่งวัคซีนพร้อมเข็มฉีดยากว่า 1,000 ล้านชิ้น และชุดอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคลสำหรับหน่วยแพทย์และพยาบาล ภายใต้โครงการแจกจ่ายวัคซีน COVAX ขององค์การอนามัยโลก (WHO)

▶ ด้านเศรษฐกิจ

IMF เตือนวิกฤต COVID-19 อาจยาวนานกว่าที่คิด เมื่อ 24 ก.ย.63 นายเจฟฟรีย์ โอกาโมโต รองกรรมการผู้จัดการอันดับ 1 ของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund-IMF) กล่าวในระหว่างการประชุมออนไลน์ของศูนย์เพื่อการศึกษายุทธศาสตร์ระหว่างประเทศ (Center for Strategic and International Studies-CSIS) ถึงวิกฤตการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 จะกินระยะเวลานานกว่าที่คิดและอาจใช้เวลา 2-3 ปีสำหรับบางประเทศที่จะกลับคืนสู่ภาวะการณั้เจริญเติบโตตามปกติ ระหว่างนั้นอาจมีหลายประเทศต้องการความช่วยเหลือ ซึ่ง IMF จะยังคงทำงานร่วมกับประเทศสมาชิกเพื่อดำเนินมาตรการยับยั้งการแพร่ระบาดและบรรเทาผลกระทบทางเศรษฐกิจ เช่น การเจรจากับกลุ่ม G-20 เกี่ยวกับการขยายระยะเวลาให้ประเทศที่มีรายได้ต่ำไม่ต้องการชำระหนี้ชั่วคราว ภายใต้โครงการ Debt Service Suspension Initiative (DSSI) ไปจนถึงปี 2564 และจะขอให้ประเทศร่ำรวยจัดสรรเงินทุนใน 2 โครงการ เพื่อให้ประเทศยากจนกู้ยืม

ธนาคารโลกประเมินเศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิกจะใช้เวลาน้อยกว่า 2 ปี ในการฟื้นตัวและกลับมาขยายตัวเท่ากับช่วงก่อนการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 โดยมีการเผยแพร่รายงาน “From Containment to Recovery: Economic Update for East Asia and the Pacific” เมื่อ 29 ก.ย.63 ประเมินเศรษฐกิจภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ปี 2563 จะขยายตัวร้อยละ 0.9 และต้องใช้เวลาน้อยกว่า 2 ปีกว่าเศรษฐกิจในภูมิภาคจะกลับมาขยายตัวได้เท่ากับช่วงก่อนการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 โดยขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญคือ การฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกและการเริ่มใช้วัคซีน ทั้งนี้ ปัจจัยบวกของเศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก ได้แก่ การค้า ที่มีแนวโน้มฟื้นตัวจากการที่กิจกรรมทางเศรษฐกิจโลกเริ่มฟื้นตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไป แต่ยังมีเชิงลบจาก 1) การท่องเที่ยวที่ยังไม่น่าจะกลับมาฟื้นตัวได้ในเร็ววัน 2) ความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจโลกจะยังเป็นอุปสรรคต่อการลงทุนทั้งภายในประเทศและจากต่างประเทศ และ 3) รัฐบาลในภูมิภาคมีงบประมาณจำกัดในการกระตุ้นเศรษฐกิจจากผลกระทบของโรค COVID-19

▶ บทสรุป

จะเห็นได้ว่าสถานการณ์โรค COVID-19 นั้นได้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจเป็นระยะเวลาต่อเนื่องนานหลายเดือน ซึ่งได้สร้างผลกระทบในวงกว้างมหาศาล แต่อย่างไรก็ตาม ประเทศที่รับมือกับสถานการณ์ดังกล่าวได้นั้นก็กำลังเผชิญกับความท้าทายใหม่ของปัญหาที่เป็นผลพวงจากสถานการณ์ของโรค COVID-19 คือปัญหาเศรษฐกิจที่จะต้องการพัฒนาอย่างเร่งด่วนเพื่อฟื้นฟูให้เศรษฐกิจภายในประเทศ ภูมิภาค และระดับโลกฟื้นตัวอย่างรวดเร็ว ดังนั้นองค์กรระหว่างประเทศจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญที่เชื่อมโยงการพัฒนาและการช่วยเหลือระหว่างประเทศ

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศสย.สปท. โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

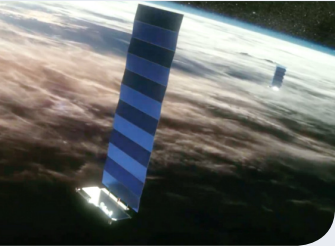
สถานการณ์ด้านเทคโนโลยี

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย

พ.ท. อ่างชัย หนูนภักดี และ จ.อ.หญิง สุวิมล สารโกศล พรนวม

► **เทคโนโลยี**

บริการสตาร์ลิงก์ (Starlink) โครงการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงผ่านดาวเทียม บริษัทสเปซเอ็กซ์ (SpaceX) กำลังผลักดันการให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงให้กับลูกค้าที่อยู่ในชนบท โดยได้มีการเสนอขาย

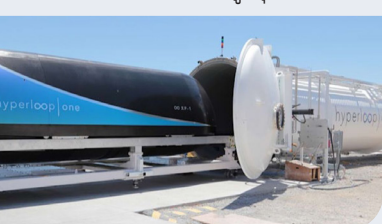

บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงผ่านดาวเทียม หรือที่เรียกว่าบริการสตาร์ลิงก์ ให้กับประชาชนในรัฐวอชิงตัน รัฐวิสคอนซิน และรัฐไอดาโฮ ที่ลงทะเบียนเพื่อทดสอบการใช้บริการในราคา 99 ดอลลาร์สหรัฐต่อเดือน (ประมาณ 2,900 บาท) และชุดอุปกรณ์ติดตั้งตัวรับสัญญาณในราคา

499 ดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณ 14,900 บาท) เมื่อช่วงเดือนตุลาคมที่ผ่านมา

สำหรับการส่งสัญญาณอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงผ่านดาวเทียมกำลังได้รับความสนใจขึ้นมาอีกครั้ง ปัจจุบันมีบริษัทชั้นนำที่เร่งพัฒนาโครงการการสื่อสารดังกล่าว อาทิ โครงการไคเปอร์ (Kuiper) ของบริษัท Amazon ที่มีแผนจะส่งดาวเทียมกว่า 3,200 ดวงขึ้นสู่วงโคจร โครงการสตาร์ลิงก์ (Starlink) ของบริษัทสเปซเอ็กซ์ ที่ได้รับอนุญาตให้ส่งดาวเทียมขึ้นสู่วงโคจรในระดับความสูงในระดับต่าง ๆ กว่า 12,000 ดวง หรือบริษัทวันเว็บ (OneWeb) ที่มีแผนจะส่งดาวเทียมขึ้นสู่วงโคจรจำนวน 600 ดวง ในปี 2564 เป็นต้น การแข่งขันในเรื่องของการพัฒนาดาวเทียมเพื่อการรับ-ส่งข้อมูลทางอากาศนั้นหมายถึงรูปแบบของการเชื่อมโยงการสื่อสารของโลกกำลังจะเปลี่ยนแปลงไป เดิมจะรับ-ส่งข้อมูลผ่านเทคโนโลยีสายใยแก้วนำแสง (Fiber Optic) ที่ข้อมูลต้องส่งผ่านตัวกลางการสื่อสารต่าง ๆ มากมาย อาทิ สายสัญญาณ เสาสัญญาณ อุปกรณ์ทวนสอบสัญญาณ หรืออุปกรณ์กระจายสัญญาณภายในบ้านหรืออาคาร เป็นต้น แต่การส่งสัญญาณอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงจากเครือข่ายดาวเทียมที่อยู่บนวงโคจรต่ำ จะทำให้สัญญาณอินเทอร์เน็ตสามารถเข้าถึงผู้ใช้งานได้ทันทีไม่ว่าผู้ใช้งาน ไม่ว่าผู้ใช้งานจะอยู่ระหว่างการโดยสารเครื่องบิน อยู่กลางมหาสมุทร หรือจะอยู่ส่วนไหนของโลกก็ตาม ดังนั้น หากการพัฒนาการรับ-ส่งสัญญาณอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงผ่านดาวเทียมที่มีความเสถียรมากขึ้น ย่อมมีผลกระทบต่อรูปแบบการส่งสัญญาณในรูปแบบเสาสัญญาณที่มีต้นทุนสูงและยังมีข้อจำกัดในการเข้าถึงการใช้งาน และอาจมีผลกระทบต่อการพัฒนา 5G ในปัจจุบัน

บริษัทเวอร์จิน ไฮเปอร์ลูป (Virgin Hyperloop) ประสบความสำเร็จในการทดสอบระบบโดยสารความเร็วสูง การทดสอบระบบโดยสารความเร็วสูงครั้งนี้เกิดขึ้นเมื่อเดือน พ.ย.63 ที่ผ่านมา ในการทดสอบได้ใช้มนุษย์เป็นผู้โดยสาร จริง จากสถานทดสอบ DevLoop ที่ตั้งอยู่ในนครลาสเวกัส รัฐเนวาดา สหรัฐอเมริกา โดยยานไฮเปอร์ลูปจะใช้พลังงานที่อยู่ในรูปแบบของแม่เหล็กไฟฟ้าที่สามารถเคลื่อนที่ด้วยความเร็วสูงสุด 172 กิโลเมตร/ชั่วโมง ในอนาคตบริษัทเวอร์จิน ไฮเปอร์ลูป จะพัฒนายานไฮเปอร์ลูปให้สามารถขนส่งผู้โดยสารและสินค้าผ่านท่อสุญญากาศนี้ด้วยความเร็วในการเคลื่อนที่สูงสุด 966 กิโลเมตร/ชั่วโมง หรือมากกว่านั้น หาก

เทคโนโลยีดังกล่าวประสบความสำเร็จจะทำให้การขนส่งด้วยยานไฮเปอร์ลูปจะมีความเร็วมากกว่าเครื่องบิน 2 เท่า และเร็วกว่ารถไฟความเร็วสูงถึง 4 เท่า ทั้งนี้บริษัทเวอร์จิน ไฮเปอร์ลูป มีแผนที่จะสร้างราง

ทดสอบและศูนย์วิจัยเพื่อเป็นศูนย์พัฒนาเทคโนโลยีไฮเปอร์ลูปขึ้นที่รัฐเวสต์เวอร์จิเนีย ด้วยมูลค่าการลงทุนกว่า 500 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

จีนทดสอบการใช้เงินหยวนดิจิทัลครั้งใหญ่ จีนทำการทดสอบการใช้สกุลเงินดิจิทัลแห่งชาติ (Digital Currency Electronic Payment: DECP) หรือเงินหยวนดิจิทัลครั้งใหญ่เมื่อเดือนตุลาคมที่ผ่านมา โดยรัฐบาลจีนทำการสุ่มจับรางวัลเป็นเงิน 200 หยวน จำนวน 50,000 รางวัล โดยผู้ที่ได้เงินรางวัลจะต้องติดตั้งแอปพลิเคชัน Digital Renminbi App เพื่อรับเงินรางวัล อังเปาหยวนดิจิทัล (DCEP red packet) และสามารถนำเงินดังกล่าวใช้จ่ายในซูเปอร์มาร์เก็ต, Walmart, ร้านขายยา และร้านค้าที่เข้าร่วมกว่า 3,000 แห่ง ที่อยู่ในเขตเซินเจิ้น ซึ่งการทำทดสอบการใช้เงินหยวนดิจิทัลครั้งนี้มีประชาชนชาวจีนสนใจและร่วมลงทะเบียนเพื่อรับสิทธิกว่า 2 ล้านคน ทั้งนี้จุดเริ่มต้นของเงินหยวนดิจิทัลเริ่มต้นจากความนิยมใช้เงินสกุลดิจิทัล Bitcoin ในปี 2556 ก่อนที่ธนาคารกลางสาธารณรัฐประชาชนจีน (PBoC) ได้ทำการศึกษาสกุลเงินเสมือนและเริ่มมีการออกแบประบบดิจิทัลหยวนในปี 2560 และมีการทดสอบการใช้เงินหยวนดิจิทัลครั้งแรกเมื่อเดือนเมษายน 2563 ในพื้นที่ 4 เมือง ได้แก่ เซินเจิ้น, ซูโจว, ฉิงตู และสงอัน โดยความแตกต่างระหว่างเงินหยวนดิจิทัลกับ Bitcoin คือ Bitcoin เป็นระบบแบบกระจายศูนย์ที่ไม่มีผู้ควบคุมและไม่สามารถตรวจสอบได้

จีนเตรียมออกกฎหมายเพื่อจำกัดการส่งออกเทคโนโลยีที่มีความอ่อนไหวต่อความมั่นคงของชาติหรือ Export Control Law คณะกรรมการถาวรของรัฐสภาจีนมีการพิจารณาเพื่ออนุมัติร่างกฎหมาย “Export Control Law” โดยกฎหมายดังกล่าวมุ่งเน้นในเรื่องของการปกป้องความมั่นคงของชาติจากการออกกฎระเบียบของการส่งออกวัสดุและเทคโนโลยีที่มีความอ่อนไหวไว้ในรายการสินค้าควบคุมของจีน โดยจะมีผลบังคับใช้กับทุกบริษัทในจีนและบริษัทที่ต่างชาติเข้ามาลงทุนในจีนด้วย ซึ่งกฎหมายดังกล่าวมีขึ้นภายหลังจากที่สหรัฐฯ ได้มีการประกาศใช้มาตรการควบคุมการส่งออกและการออกใบอนุญาตให้กับบริษัทต่าง ๆ ของสหรัฐฯ เพื่อควบคุมการส่งออกสินค้าทางเทคโนโลยีที่จำเป็นให้กับจีน ผลกระทบดังกล่าวทำให้อุตสาหกรรมเทคโนโลยียักษ์ใหญ่ของจีนประสบปัญหาในการดำเนินธุรกิจในประเทศ อาทิ หัวเว่ย, แอปพลิเคชัน TikTok ภายใต้บริษัท ByteDance, แอปพลิเคชัน WeChat ภายใต้บริษัท Tencent และเซมิคอนดักเตอร์ แมนูแฟคเจอร์ อินเทอร์เน็ตเซ็นแนล คอร์ปอเรชัน (SMIC) เป็นต้น ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติของจีนยังมีการเสนอให้กฎหมาย Export Control Law มีการควบคุมที่ครอบคลุมถึงคำสั่งของโปรแกรม (Source code) ลำดับขั้นตอนการประมวลผล (Algorithm) และข้อมูลทางเทคนิคต่าง ๆ รวมถึงการกำหนดมาตรการที่เข้มงวดในการส่งออกเทคโนโลยีที่จีนมีความได้เปรียบด้านการแข่งขัน ได้แก่ เทคโนโลยี 5G และเทคโนโลยีการสื่อสารควอนตัมด้วย

► **บทสรุป**

การที่จีนออกกฎหมายดังกล่าวของจีนถือเป็นการตอบโต้สหรัฐฯ ที่จะทำให้จีนอยู่ในสถานะที่สามารถทำการแข่งขันในการดำเนินธุรกิจด้านเทคโนโลยีที่เท่าเทียมกับสหรัฐฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมเซมิคอนดักเตอร์ ที่สหรัฐฯ เป็นผู้ครอบครองห่วงโซ่อุปทานการผลิตไมโครชิปที่ใหญ่ที่สุด ถือได้ว่าเป็นหัวใจหลักในการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ ที่จีนต้องเร่งพัฒนาดังกล่าวขึ้นมาเพื่อลดการพึ่งพาเทคโนโลยีของสหรัฐฯ และเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของจีน ซึ่งเทคโนโลยีดิจิทัลคือแรงขับเคลื่อนที่สำคัญในระบบเศรษฐกิจของโลกปัจจุบัน ทั้งที่สหรัฐฯ และจีนต่างช่วงชิงความได้เปรียบในการพัฒนาเทคโนโลยีของโลกอนาคตอีกด้วย

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ กศย.ศสย.สปท. โทรศัพท์ 0 2275 5715 E-mail: research.ssc@gmail.com

1. การประชุมเชิงสัมมนาทางวิชาการศูนย์อาเซียนศึกษา สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ครั้งที่ 1/2564

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดการประชุมเชิงสัมมนาทางวิชาการศูนย์อาเซียนศึกษา สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ครั้งที่ 1/2564 เรื่อง “ทิศทางของอาเซียนภายใต้การนำของบรูไนท่ามกลางการแข่งขันของชาติมหาอำนาจ” ระหว่างวันที่ 29-31 ต.ค.63 ณ โรงแรมเดอะควาลิ คาซ่า รีสอร์ท จ.พระนครศรีอยุธยา โดยมี พล.ต. กิตติ คงสมบัติ รองเสนาธิการทหาร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เป็นประธาน โดยมีสาระสำคัญดังนี้

1. ความท้าทายของอาเซียนในปี 2021-2023 (1) ระเบิดของการเมืองของอาเซียนในอีก 2-3 ปี จะเป็นระบอบการเมืองแบบผสมผสานระหว่างประชาธิปไตยและเผด็จการ และพฤติกรรมทางการเมืองโลกเกิดการเปลี่ยนแปลงจากอิทธิพลของจีนที่มีบทบาทในเวทีการเมืองระหว่างประเทศมากขึ้น ทำให้ประเทศสมาชิกอาเซียนบางประเทศมีการพึ่งพาจีนมากขึ้น เช่น สปป.ลาว และกัมพูชา ในขณะที่อีกหลายประเทศที่มีการพึ่งพาทั้งจีนและสหรัฐฯ จะมีการปรับนโยบายต่างประเทศที่ให้ความสำคัญทั้งจีนและสหรัฐฯ สุดท้ายคือไทยที่ยังคงให้ความสำคัญกับการ

“ถ่วงดุลอำนาจ” ระหว่างจีนและสหรัฐฯ เช่นเดียวกับเมียนมา และมาเลเซีย (2) ภูมิรัฐศาสตร์ที่เปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีความสำคัญกับประเทศมหาอำนาจทั้งสหรัฐฯ และจีน โดยเฉพาะยุทธศาสตร์แถบและเส้นทาง (Belt and Road Initiative: BRI) ของจีน และยุทธศาสตร์ Indo-Pacific ของสหรัฐฯ และพันธมิตร ทั้งญี่ปุ่น อินเดีย และออสเตรเลีย ซึ่งทั้งสองยุทธศาสตร์ถือได้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงทางภูมิรัฐศาสตร์ที่สำคัญและมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่ออาเซียน ดังนั้นอาเซียนจึงควรมีการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับประเทศมหาอำนาจและรักษาความเป็นแกนกลางของอาเซียน (ASEAN Centrality) ไว้ (3) ความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ความขัดแย้ง และปัญหากลุ่มติดอาวุธยังเป็นปัญหาที่สำคัญของอาเซียนเนื่องจากหลายประเทศในอาเซียนมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ทำให้อาเซียนมีความแตกต่างหลากหลายด้านชาติพันธุ์ และอัตลักษณ์ท้องถิ่น ส่งผลให้ประเทศในอาเซียนหลายประเทศยังคงเผชิญกับความท้าทายในการจัดการกับปัญหาชาติพันธุ์และปัญหากลุ่มติดอาวุธ เช่น สงครามในรัฐคะชินในเมียนมา เป็นต้น

2. ทิศทางของอาเซียนภายใต้การเป็นประธานอาเซียนของบรูไน (1) ในปี พ.ศ.2564 คาดว่าจะไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนักเนื่องจากปัญหาการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ประกอบกับบรูไนเป็นประเทศผลิตน้ำมันที่อยู่ในสถานะประสบปัญหาเศรษฐกิจ และปัญหาภายในประเทศบรูไนอื่น ๆ เช่น ปัญหาขาดแคลนแรงงาน ปัญหาเรื่องข้อจำกัดในด้านพื้นที่ และความมั่นคงทางทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น (2) อาเซียนยังคงต้องรักษาความเป็นกลาง สร้างสมดุลในการดำเนินความสัมพันธ์ร่วมกันกับประเทศในภูมิภาค ภายนอกภูมิภาค และกับประเทศมหาอำนาจ ซึ่งการจะทำหน้าที่เป็นประธานอาเซียนของบรูไนในปีหน้านั้น จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับประเด็นผลักดันกรอบความร่วมมือด้านต่าง ๆ ซึ่งคาดว่าบรูไนจะให้ความสำคัญกับประเด็นผลักดันภายใต้กรอบความร่วมมือทั้ง 4 ประการ ได้แก่ ความร่วมมือด้านการแก้ไขปัญหาค

ก่อนการร้าย ความร่วมมือส่งเสริมทางการรักษาสันติภาพ ความร่วมมือด้านกลาโหมกองกำลังทหารในการรับมือโควิด-19 และภัยพิบัติต่าง ๆ และความร่วมมือทางด้านอาชญากรรมข้ามชาติ (3) ทิศทางอาเซียนในปี 2564 ภายใต้การเป็นประธานของบรูไน มีประเด็นท้าทาย ได้แก่ การดำเนินการรับมือวิกฤตโลก (เศรษฐกิจ ภูมิรัฐศาสตร์ ภัยธรรมชาติ โรคระบาด การโจมตีทางไซเบอร์), การรับมือการปฏิวัติด้านเทคโนโลยีและระบบดิจิทัล (Fourth Industrial Revolution: 4IR) และเศรษฐกิจดิจิทัล, การกระจายระดับความตกลงการค้าเสรี (อย่างมีเอกภาพ), ความสัมพันธ์กับประเทศนอกภูมิภาค เช่น สหราชอาณาจักร, การมีผลบังคับใช้ความตกลงพันธมิตรทางการค้าระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP), การอำนวยความสะดวกทางการค้าอย่างเข้มข้น และการแก้ไขปัญหาข้อกีดขวางทางการค้า มาตรการที่มีใช่ภาษี (Non - Tariff Measures: NTMs) และอุปสรรคทางการค้าที่มีใช่ภาษี (Non-Tariff Barriers: NTBs) ที่ตั้งค้าง

3. ผลที่ได้จากการสัมมนากลุ่มย่อย (Focus Group) สามารถสรุปประเด็น ได้ดังนี้ (1) ประเด็นความท้าทายของอาเซียนในปี 2021-2023 ได้แก่ ความท้าทายจากวิกฤตโควิด-19 ที่นำมาสู่ปัญหาสาธารณสุข วิกฤตเศรษฐกิจ และปัญหาการค้าชายแดน ความท้าทายด้านสังคมและวัฒนธรรม ได้แก่ ปัญหาด้านภัยพิบัติ และการก้าวเข้าสู่สังคมสูงอายุของอาเซียน ความท้าทายด้านความมั่นคง ได้แก่ การแข่งขันอิทธิพลของมหาอำนาจในภูมิภาค ปัญหาทะเลจีนใต้ การเผยแพร่ลัทธิสุดโต่งเข้ามาในภูมิภาค (Foreign Terrorist Fighter) ภัยคุกคามทางไซเบอร์ (Cyber Security Threat) อาชญากรรมทางทะเล ปัญหาความแตกต่างทางชาติพันธุ์ และปัญหาการแย่งชิงทรัพยากรน้ำ ความท้าทายด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ การขยายอิทธิพลของชาติมหาอำนาจผ่านมาตรการทางเศรษฐกิจ ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ และการพัฒนาเมืองอัจฉริยะโดยใช้เทคโนโลยีในการขับเคลื่อน (2) ประเด็นที่ไทยควรเลือกนำมาเสนอ/ขับเคลื่อนในวาระการเป็นประธานอาเซียนของบรูไนปี 2021 ได้แก่ การแก้ไขปัญหายภายใต้กรอบของโควิด-19 เช่น การผลักดันกรอบความร่วมมือทางการแพทย์ การสาธารณสุขอาเซียน และการเข้าถึงวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชาชนในประชาคมอาเซียน (Vaccine Policy) ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ สร้างอำนาจต่อรองที่เหมาะสมในกรอบความร่วมมือของ ASEAN และประเทศคู่เจรจา การใช้สกุลเงินอาเซียนร่วมกัน การส่งเสริมการท่องเที่ยวและการค้าในอาเซียนหลังการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ด้านความมั่นคง ได้แก่ การผลักดันให้บรรลุความตกลงแนวปฏิบัติในทะเลจีนใต้ (Code of Conduct: COC) ให้บรรลุ การส่งเสริมกลไกความร่วมมือและผลักดันให้มีการเจรจาด้านการป้องกันปัญหาจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ การผลักดันให้เกิดความต่อเนื่องด้านปัญหาภัยพิบัติอาชญากรรมข้ามชาติ การป้องกันการเผยแพร่ลัทธิสุดโต่งเข้ามาในภูมิภาค และการสร้างความเข้มแข็งให้ประชาคมโลกได้ตระหนักถึงการเป็นแกนกลางของอาเซียน (ASEAN Centrality) เป็นต้น

2. การประชุมเชิงสัมมนาทางวิชาการศูนย์อาเซียนศึกษา สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ครั้งที่ 2/2564

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดการประชุมเชิงสัมมนาทางวิชาการศูนย์อาเซียนศึกษา สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดการประชุมเชิงสัมมนาทางวิชาการศูนย์อาเซียนศึกษา สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ครั้งที่ 2/2564 เรื่อง “อนาคตความมั่นคงทางสาธารณสุขของอาเซียน” เมื่อวันที่ 30 พ.ย.63 ณ ห้องเรียนบัณฑิตวิทยาลัย 1 สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ โดยมี พล.ต. กิตติ คงสมบัติ รองเสนาธิการทหารสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เป็นประธานในการประชุมฯ โดยมีสาระสำคัญในเรื่องของอนาคตความมั่นคงทางสาธารณสุขของอาเซียนในมิติต่าง ๆ ดังนี้

มิติเศรษฐกิจ ภูมิภาคอาเซียนมีความหลากหลายในด้านการเมืองและด้านความมั่นคง ซึ่งอาเซียนมีระบอบการปกครองที่แตกต่างกัน ตั้งแต่ระบอบเผด็จการ ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ และระบอบประชาธิปไตย นอกจากนี้ สมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ ยังมีระดับการพัฒนาประเทศและพัฒนางานด้านสาธารณสุขที่แตกต่างกัน จึงทำให้เป็นอุปสรรคในการดำเนินงานร่วมกัน ซึ่งประเทศไทยมีความพร้อม ทั้งทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรทางธรรมชาติ ศักยภาพด้านการท่องเที่ยว และการที่ระบบสาธารณสุขของไทยเป็นที่ยอมรับของต่างชาติ อันจะเห็นได้จากความนิยมในการเข้ามารักษาตัวในประเทศไทยเป็นลำดับต้น ๆ ของโลก ดังนั้นไทยควรส่งเสริมเรื่อง “การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism)” เพื่อให้เกิดการเข้ามารักษาตัวที่ไทยสามารถทำได้อย่างครบวงจร อันจะนำมาซึ่งรายได้ที่สำคัญของคนในประเทศ

มิติสังคมและวัฒนธรรม ได้มีการเชื่อมโยงกับความมั่นคงทางด้านสาธารณสุข ในด้านสุขภาพของประชาชน ซึ่งถือเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่กระทบกับความมั่นคงของประเทศจากสถานการณ์โรคระบาดที่เกิดขึ้น ทำให้เห็นอย่างชัดเจนว่าเรื่องของสุขภาพได้กระทบไปในหลาย ๆ ด้าน ทั้งด้านการเมืองและเศรษฐกิจ อย่างไม่จำกัดแค่วงของสุขภาพเท่านั้น รวมไปถึงพฤติกรรมของตัวบุคคลที่เกี่ยวข้องกันในทางสังคม เช่น ชุมชนที่อาศัยอยู่ชาติพันธุ์ ระบบการศึกษา ระบบการปกครอง และระบบสาธารณสุขภาคต่าง ๆ ความเชื่อมโยงกันในส่วนนี้ยังเป็นการเชื่อมโยงไปถึงวัฒนธรรมการบริโภคของกลุ่มประชากรในประเทศอาเซียนที่มีความคล้ายคลึงกันอีกด้วย ในส่วนของความได้เปรียบในมิติด้านวัฒนธรรมที่มีความคล้ายคลึงกันของกลุ่มประชากรในภูมิภาคอาเซียน คือความเป็นกลุ่มนิยม (Collectivism) หรือการนึกถึงบุคคลอื่นก่อนเสมอ การให้ความสำคัญกับครอบครัวและครอบครัว การพึ่งพาอาศัยกัน และการให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์กับสมาชิกใน รวมทั้งการเคารพสิทธิซึ่งกันและกัน ซึ่งจะแตกต่างจากกลุ่มประเทศตะวันตกที่มีความเป็นปัจเจกนิยม (Individualism) ค่อนข้างสูง มีลักษณะแนวคิดเป็นของตัวเอง ให้ความสำคัญกับเจตคติ ความคิดและความรู้สึกของตัวเอง ซึ่งในภาพรวมการเป็นกลุ่มนิยมของคนในกลุ่มประเทศอาเซียนนับว่าเป็นประโยชน์ในด้านการสร้างความร่วมมือต่าง ๆ ที่จะสามารถดำเนินการร่วมกันได้ง่ายขึ้น

3. การสนทนาปัญหายุทธศาสตร์ ครั้งที่ 1/2564

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดการประชุมสนทนาปัญหายุทธศาสตร์ ครั้งที่ 1/2564 เรื่อง “การแข่งขันการใช้ Soft Power: ระหว่างสหรัฐอเมริกากับสาธารณรัฐประชาชนจีนต่อประเทศไทย” เมื่อวันที่ 27 พ.ย.63 เวลา 13.00 - 16.00 น. ณ ห้องบัณฑิตวิทยาลัย 1 สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ โดยมี พ.อ. ประเทือง ปิยะกะโพธิ์ รองผู้อำนวยการศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เป็นประธาน และมีวิทยากรประกอบด้วย (1) รศ.ดร. โกวิทวงศ์สุรวัฒน์ อาจารย์ประจำภาควิชา

รัฐศาสตร์และรัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2) ผศ.ดร. หลี เจริญเหลือียง อาจารย์ประจำคณะพัฒนาสังคม (3) คุณโจฮอรัน พิธโนทัย กรรมการอำนวยการบริษัท Strategy 613 จำกัด และ (4) นพ.ประวิทย์ ลีสถาพรวงศา กรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

1. สถานการณ์ แนวโน้ม ผลกระทบการใช้ Soft Power ของสหรัฐอเมริกา (1) การดำเนินนโยบาย Soft Power ของอเมริกาภายใต้การนำของประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ (Donald Trump) ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการใช้ Soft Power มากนัก เช่น *ด้านค่านิยม* เกิดกระแสค่านิยมประชาธิปไตยของสหรัฐฯ ลดลง เนื่องจากปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย คอร์รัปชัน และปัญหาความเหลื่อมล้ำ *ด้านวัฒนธรรม* ที่ผ่านมาสหรัฐฯ ได้มีการประกาศถอดตัวออกจากข้อตกลงต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง และ *ด้านนโยบายต่างประเทศ* ที่มุ่งเน้นเรื่องความมั่นคงและเจริญรุ่งเรืองของชาติเป็นหลัก (American First) (2) การเปลี่ยนแปลงผู้นำประเทศคนใหม่ ภายใต้การนำของนายโจเซฟ ไบเดน จะมึนโยบายการใช้ Soft

Power อย่างชัดเจน อาทิ การฟื้นฟูประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชน การแก้ไขปัญหาที่มีผลทำให้ประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชนถดถอยลง การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และดำเนินนโยบายตามแนวทางการปฏิบัติที่มุ่งเน้นวิธีการเจรจา มากกว่าการข่มขู่ (3) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐฯ กับจีน อาจไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก เนื่องจากนายโจเซฟ ไบเดน มองว่าจีนยังคงเป็นคู่แข่งคนสำคัญและต้องดำเนินการสกัดกัน โดยจะใช้ความสัมพันธ์กับกลุ่มพันธมิตรของกลุ่มประเทศประชาธิปไตยเพื่อต่อสู้กับสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยเฉพาะมิติทางด้านเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น

2. สถานการณ์ แนวโน้ม ผลกระทบการใช้ Soft Power ของ สาธารณรัฐประชาชนจีน (1) ทศนคติของสี จิ้นผิง ให้ความสำคัญกับการใช้ Soft Power ประกอบด้วย การมีสังคมนิยมที่เป็นเอกลักษณ์ของจีน วัฒนธรรมดั้งเดิม และค่านิยมความเป็นจิตวิญญาณตามค่านิยมหลักในระบบสังคมนิยมกับความเป็นจีนในฐานะสาธารณรัฐประชาชนจีน ที่แท้จริง โดยจีนจะนำ Soft Power มาเป็นประเด็นในการขับเคลื่อนในการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 5 ปี ฉบับที่ 14 และเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศระยะยาวในปี 2035 ประกอบด้วย ค่านิยมทางการเมือง วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต นโยบายการต่างประเทศ และการสื่อสาร (2) การเปรียบเทียบลักษณะการใช้ Soft Power ระหว่างสหรัฐอเมริกา และสาธารณรัฐประชาชนจีนพบว่า สาธารณรัฐประชาชนจีนยังขาดขีดความสามารถในการใช้ Soft Power ทางด้านการสื่อสาร ซึ่งแตกต่างจากทางสหรัฐอเมริกาที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักในการติดต่อสื่อสารและระบบการศึกษา ดังนั้น เป้าหมายของการใช้ Soft Power ของสาธารณรัฐประชาชนจีน จึงไม่ใช่เพื่อการแข่งขัน แต่เป็นการพัฒนาทุกด้านให้ดีที่สุดและเป็นแบบอย่างที่ดี ดังนั้น ทำให้การใช้ Soft Power ของสาธารณรัฐประชาชนจีนต่อประเทศไทยนั้นจะเป็นในส่วนของวัฒนธรรม เนื่องจากประชากรไทยมีเชื้อสายจีนอยู่เป็นจำนวนมาก จึงมีส่วนให้การเข้าถึง เข้าใจวัฒนธรรม และค่านิยมของชนบทร่วมประเพณีของจีนเป็นเรื่องไม่ไกลจากตัวมากนัก

3. สถานการณ์ แนวโน้มของประเทศไทยที่ได้รับผลกระทบใน มิติด้านเศรษฐกิจของ Soft Power จากชาติมหาอำนาจทั้งสอง (1) จากกรณีที่สหรัฐฯ มองว่าจีนคือคู่แข่งโดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจจนนำไปสู่สงครามการค้า ในอนาคตการแข่งขันจะมีการพัฒนาไปสู่สงครามทางด้านเทคโนโลยีและสงครามการเงิน ซึ่งทั้งสองประเทศต่างก็กำลังขยายอิทธิพลและหาแนวร่วมจากกลุ่มประเทศพันธมิตร (2) รูปแบบการแข่งขันระหว่างสหรัฐฯ กับจีน จะไม่ใช่การแข่งขันกันโดยตรงแต่จะเป็นการแข่งขันผ่านการลงทุนของกลุ่มประเทศพันธมิตร และการค้าระหว่างประเทศ (3) สำหรับประเทศไทย ควรมีการเตรียมการวางแผนและรับมือ

ไม่ให้มหาอำนาจทั้งสอง เลือกลงประเทศไทย เป็นเครื่องมือในการต่อสู้ทางด้านสงครามการค้า ด้านธุรกิจ จำเป็น ต้องมีการพัฒนาการติดต่อสื่อสารให้เกิดความ

เข้าใจ และพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะในการต่อรองกับชาติมหาอำนาจ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์แห่งชาติเป็นสำคัญ นอกจากนี้ ประเทศไทยเป็นประเทศที่มี Soft Power เป็นของตัวเอง ด้วยเหตุนี้ควรนำ Soft Power ที่มีอยู่มาช่วยในการแก้ไขปัญหา และสร้างโอกาสให้แก่ประเทศ

4. สถานการณ์ แนวโน้มของประเทศไทยที่ได้รับผลกระทบใน มิติด้านเทคโนโลยีของ Soft Power จากชาติมหาอำนาจทั้งสอง

(1) การปฏิวัติเทคโนโลยีทำให้เกิดการ Disruption ทางเทคโนโลยี ซึ่งส่งผลให้สถานการณ์โลกเปลี่ยนแปลงไปมีผลทำให้กลไกโครงสร้างแบบดั้งเดิมไม่สามารถเข้าไปกำกับดูแลเทคโนโลยีเหล่านั้นได้ (2) สหรัฐฯ เน้นการผลิตเทคโนโลยีในรูปแบบของเนื้อหา (Content) และอุปกรณ์ (Device) จีนจะเน้นการผลิตเทคโนโลยีในรูปแบบของการเป็นผู้ให้บริการ (Network) ทั้งระบบ อาทิ ระบบผู้ให้บริการ อุปกรณ์ และการวิจัยพัฒนาร่วมอยู่ในบริษัทเดียวคือหัวเว่ย ทำให้บริษัทด้านเทคโนโลยีของจีนสามารถควบคุมระบบ Digital Ecosystem ให้ครอบคลุมและสามารถเชื่อมต่อกันได้ทั้งระบบ ดังนั้นผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับไทยมากที่สุดจะอยู่ในรูปแบบของเนื้อหา (Content) ในสื่อสังคมออนไลน์ (Social media) ที่มีผลกระทบโดยตรงกับวัฒนธรรมและมูลค่า ในขณะที่จีนอยู่ในฐานะผู้ผลิตอุปกรณ์สำหรับระบบเครือข่ายที่สามารถสนองตอบความต้องการทางด้านเทคโนโลยีดังกล่าวให้กับประเทศต่าง ๆ รวมถึงไทยได้รวดเร็วและราคาถูกจึงไม่มีผลกระทบมากนัก (3) เมื่อเข้าสู่ยุคของโลกาภิวัตน์ (Globalization) ทางด้านเทคโนโลยี ต้องมีการบริหารจัดการเทคโนโลยีที่ดีเพื่อมิให้เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทกับวิถีชีวิตกับคนไทยมากเกินไป โดยมีแนวทางการแก้ไขคือต้องสร้างการตระหนักรู้ (Awareness) ให้เท่าทันเทคโนโลยีสื่อมีเดีย (Media information digital literacy) ที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่ ความรู้เท่าทันเรื่องสุขภาพ (Health literacy) ความรู้เท่าทันเรื่องทางการเงิน (Financial literacy) และความรู้เท่าทันสื่อ (Media literacy) โดยสิ่งที่ขับเคลื่อนสำคัญคือข้อมูล (Data) โดยเฉพาะข้อมูลส่วนบุคคลที่ต้องปกป้องคุ้มครองให้ปลอดภัย

วิสัยทัศน์ ศศย. (Vision)

เป็นองค์กรชั้นนำในการสร้าง
และเผยแพร่องค์ความรู้ด้านยุทธศาสตร์
และความมั่นคง ด้วยการเป็น
DIGITAL และ SMART ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์
เพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศในอาเซียน
Strategic wisdom for people

